

AKTIIVISTA VAIKUTTAMISTA
TIETOTEKNIIKAN KOULUTUKSEEN

AKVA 40 VUOTTA

Eija Kalliala – Paula Miinalainen – Jari Petersen-Jessen

TIVIA Uusimaa ry

Aktiivista vaikuttamista
tietotekniikan koulutukseen

AKVA 40 vuotta

Toimittaneet
Eija Kalliala – Paula Miinalainen – Jari Petersen-Jessen

Kustantanut
TIVIA Uusimaa ry

ISBN 978-952-94-4027-6 (nid.)
ISBN 978-952-94-4028-3 (PDF)

Copyright © Eija Kalliala, Paula Miinalainen, Jari Petersen-Jessen

Taitto Jari Petersen-Jessen
Kansi Tatu Petersen-Jessen

Kustantanut TIVIA Uusimaa ry

Painopaikka Pekan Pikapaino Oy, Espoo 2020

Alkusanat

Ymmärtääksesi nykyisyyttä sinun täytyy tuntea menneisyys.

Tässä kirjassa aktiiviset akvalaiset kuvaavat elävästi kokemuksiaan Suomen ATK-opetuksen alkutaipaleelta. Tietotekniikka kehittyi vauhdilla, rakennettiin ensimmäisiä reaaliaikaisia järjestelmiä pankeille, vakuutusyhtiöille ja muille isoille organisaatioille. Suomalaisen systeemis suunnittelun taso luokiteltiin 1980-luvun alussa maailman ykköseksi. Japanilaiset olivat tuolloin ykkösinä käyttäjärjestelmien laatijoina.

Näyttöpäätteet tekivät tuloaan virkailijoiden pöydille ja toimistoautomaatio astui mukaan kuvaan. Syntyi valtava tarve tietotekniikan koulutukselle. Niinpä isoissa organisaatioissa nimettiin vastuuhenkilöt atk-koulutukselle. Koulutustuotanto oli silloin yksityisten koulutusorganisaatioiden varassa, koska yliopistojen tarjonta ei tavoittanut tätä akuuttia koulutustarvetta. Valtavan paineen alla organisaatioiden atk-koulutuksen vastuuhenkilöt – yli organisaatioiden kilpailijarajojen – lyöttäytyivät yhteen kehittämään atk-koulutusta. Syntyi Akva-kerho, jossa koulutuksen ostajat ja tuottajat kohtaavat ja kehittävät täsmäkoulutusta tarpeen mukaan.

Akva-kerhon tai -verkoston 40-vuotishistoriikin työstäminen on ollut upea matka halki vuosikymmenten. Olemme istuneet Kansalliskirjastossa selaamassa Akvan ja Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistys Hetky ry:n vanhoja lehtiä, haastatelleet Akvan

aktiiveja ja saaneet heidän kotialbumeistaan valokuvia Akvan tilaisuuksista.

Kiitämme seuraavia akvalaisia monenlaisista muisteluista ja kotialbumien kuvista:

Jarmo Erling, Katrina Harjuhahto-Madetoja, Lauri Hirvonen, Taina Huovila, Kari Kaipainen, Tuire Kajasvirta, Eija Kalliala, Merja Korpela, Veli-Pekka Lifländer, Paula Miinalainen, Pirjo Myyry, Tuula Nyström, Jari Petersen-Jessen, Janne Pinomaa, Terttu Pulkkinen, Irmeli Puurtinen, Heikki Rainio, Mirja Reijonen, Kristiina Sarin, Markku Tarkki, Matti Vauhkonen, Pekka Virkki, Curt von Essen.

Kiitämme tuesta TIVIA Uusimaa ry:tä.

Helsingissä 6.11.2020

Eija Kalliala, Paula Miinalainen, Jari Petersen-Jessen

Akvan 40-vuotishistoriikki

Sisällys

Johdanto	9
1980-luku	9
1990-luku	11
2000-luku	12
2010-luku	13
Miten Akva syntyi?	14
1980-luku	14
Akvassa tapahtuu.....	15
Muistumia	18
Terttu Pulkkinen: Akvan aktiivit määrättiin matkalle Kaliforniaan.....	18
Markku Tarkki: Akvan aktiivit konferenssimatkalla Kaliforniassa	19
Paula Miinalainen: Akvasta tukea maan parhaisiin kursseihin	21
Janne Pinomaa: ATK-instituutin henkilöstö mukana Akvassa	22
Tuire Kajavirta: Akvasta se koulutusura alkoi.....	23
Veli-Pekka Lifländer: Tietokoneavusteista opetusta Singaporessa ja Japanissa	25
Pekka Virkki: Muistikuvia tutkimusmatkasta Japaniin ja Singaporeen.....	30
1990-luku	32
Akvassa tapahtuu.....	33
Hauska nimatehtävä Akva-lehdessä	33
Myönteinen ihmiskuva SOL Siivouspalveluissa	34
Artikkeli GSM-puhelimen mahdollisuuksista vuodelta 1994	36

Kansallinen tietotekniikkastrategia	37
Puhumalla paras.....	38
Elektroniset kirjat valloittavat Suomea	38
Tietokirjoittaminen.....	39
Akvan, ITUn ja Hypermediakerhon yhteistilaisuus.....	39
Laatua ja asiakaspalautetta AKVA-risteilyllä	41
Värit, visuaalisuus ja multimedia	42
Hetkyläisten monipuolinen alkusyksy.....	42
Akva-kerho Yleisradiossa.....	43
Akvallinen-verkkolehden suunnittelua	44
Muistumia	45
Paula Miinalainen: Kansainvälistä yhteistyötä vuosina 1989– 1992.....	45
Matti Vauhkonen: Vaikutteita ja ideoita koulutuksen suunnitteluun,	48
Taina Huovila: Virolaisia perheystäviä.....	49
Kari Kaipainen: Tietotekniikan koulutusta ja etiikkaa.....	51
Heikki Rainio: Vierailut naapurimaiden parlamentteihin järjestyivät	52
Eija Kalliala: Kolgan kartanossa esityksiä kristallikruunujen alla	53
2000-luku	56
Akvassa tapahtuu.....	56
Ideota Akvan 20-vuotiskavalkaadia varten.....	56
Totinen satu A' meerikan matkasta!.....	59
Projektinhallintaa ja viestintää Pietarissa.....	64
Oman muutoksen hallinta osana yrityksen muutoshallintaa ja prosesseja.....	70
Verkkoyhteisöön turvallisesti	73
Auttaako agile, tuottaako testaus, säästääkö Scrum.	74
Lauluja AKVAn 30-vuotisjuhlaan	76
Muistumia	78
Merja Korpela: Talkootyö innokkaassa seurassa on antoisaa	78

2010-luku	79
Akvassa tapahtuu.....	79
Ketteryys ja pilvipalvelut.....	79
AKVA palasi perusasioihin ja jäsenilta täyttyi hetkessä	83
Yhteisöt ja organisaatiot Facebookissa	84
Virtualisointia ja pilveä – minne olemme menossa?	85
Muistumia	90
Jarmo Erling: Laivaseminaareissa tutustuu kollegoihin.....	90
Jari Petersen-Jessen: Muisteluista matkan varrelta	91
Kattojärjestöjen terveiset	99
Merja Mattsson: Akva 40 vuotta takana, entä mitä edessä? ..	99
Jussi Nissilä: Ammattilainen, vastuullisuus ja teknologia	103
Liitteet	107
Isännistöt.....	107
Isännistön tehtävä	107
Isännistöjen jäsenet	108
Pienryhmät.....	116
Akva-lehden toimituskunta.....	117
Akvan tapahtumia 1990–2019	118
Kuvaluettelo	127

Aktiiviset vaikuttajat

Johdanto

Akva perustettiin 15.11.1979 hotelli Klaus Kurjessa Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen Hetkyn jäsenten atk-koulutuksesta vastaavien kerhoksi. Akvan nimi on säilynyt vuosien saatossa muuttumattomana, mutta sen täsmennystä on muutettu kaksi kertaa: vuonna 1987 Akvasta tuli atk-koulutuksen vuorovaikutusareena ja vuonna 1993 aktiiviset vaikuttajat.

1980-luku

Akva-kerhon lehti AKVAllinen, ilmestyi ensi kerran tammi-kuussa 1983, ja muuttui AKVA-lehdeksi vuonna 1988. Akvalainen laivaseminaaritradiatio syntyi vuonna 1980 Tukholmassa ja akvalaiseksi juhla juomaksi valittiin akvaviitti. Kerhon aktiivit

tekivät Yhdysvaltoihin, Japaniin, Singaporeen, Saksaan ja silloisen Neuvosto-Viron Tallinnaan verkostoitumis- ja opintomatoja, joiden antia jaettiin Akvan seminaareissa. Tietokoneavusteinen opetus eli TAO innosti niin paljon, että Akvan rinnalle perustettiin uusi Hetkyn kerho TAOPPI eli tietokoneavusteisen opetuksen parissa ponnistelevat ihmiset. Akvassa toimi useita aktiivisia työryhmiä, jotka järjestivät tapahtumia tai laativat raportteja valitsemastaan aiheesta kuten tunnusluvuista, koulutusreiteistä, arviointipalautteesta, kouluttajan burnoutista ja elektronisesta postista.

Akvan seminaareissa käsiteltiin TAO:n lisäksi mm. didaktiikkaa, luovia opetusmenetelmiä, atk-kouluttajaa muutosagenttina, hyväksikäyttäjätukea, NLP:tä, tietotekniikan uusia virtauksia ja tulevaisuuden työasema-arkkitehtuurin ominaisuuksia, uusia piirros- ja julkaisuohjelmia, PC:n ja Macin uusia ohjelmistoja sekä hypermediaa opetuksessa. Vuonna 1987 Akva järjesti Hannasaareissa kaksipäiväisen seminaarin, jossa käsiteltiin mm. vuorovaikutteista videota, TAOa, tekoälyä, ryhmäohjautuvuutta ja Kiinan mallia tietotekniikan koulutuksessa. Vuosikymmenen lopulla toteutettiin kauan suunnitellut Akva-lounaat.

1990-luku

Vuonna 1997 päätettiin ajan hengen mukaisesti muuttaa painettu Akva-lehti digitaaliseksi, mutta innostusta verkkojulkaisuun kirjoittamiseen ei riittä-

Kuva 1 Akvalaisten jäsenlehtiä -80 ja 90 lukujen vaihteesta.

nyt muutamaa artikkelia enempää. Vuoden 1999 joulukuussa TAOPPIa seurannut Hypermediakerho liitettiin Akvaan, olihan tietokoneavusteinen opetus internetin ja hypermedian myötä kehittynyt verkko-opetuksiksi.

Akvan suhteet Tallinnan ja Tarton yliopistoihin olivat aktiiviset, luotiinhan niitä jo neuvostoajalla. Akvalaiset pääsivät näköalapaikalta seuraamaan uudelleen itsenäistyvän naapurimaamme tapahtumia. Kun Akva vuonna 1990 vieraili Tallinnan teknillisessä yliopistossa, piti vierailukutsu vielä esittää tullissa, mutta vuoden 1992 vierailulla Tallinnan ja Tarton yliopistoissa tulli ei enää kysellyt kutsuja.

Akvan laivaseminaarit Tukholmaan jatkuivat. Vuosina 1997 ja 1999 suunnattiin Viroon Kolgan kartanoon ja vierailtiin Viron parlamentissa. Laivaseminaareissa käsiteltiin mm. kehittävää työntutkimusta ja koulutustarpeita, yhteistoiminnallista ja kriittistä oppimista, projektitoimintaa, neuroverkkoja ja e-bisnestä, kouluttajan etiikkaa sekä ihmistä tietoyhteiskunnassa. Muissa seminaareissa käsiteltiin puhetaitoa, viestintää, piirto-ohjelmia ja värien käyttöä, tietokirjoittamista, nopeaa lukemista, oman työn organisointia ja kansallista tietotekniikkastrategiaa, multi- ja hypermediaa, uutta teknologiaa ja tietoverkkoja, etätyötä ja VPN:ää. Vuosisadan lopulla Akva järjesti

Hetkyn jäsenistölle Y2K:sta tilaisuuden, jossa parikymmentä yritystä antoi käytännön neuvoja vuoden 2000 vaatimista toimenpiteistä.

2000-luku

2000-luvulla Akva vietti syntymäpäiviään kaksi kertaa: 20-vuotisjuhlia marraskuussa 2000 ja 30-vuotisjuhlia marraskuussa 2009.

Laivaseminaarit lähtivät lentoon. Tukholman lisäksi suunnattiin Prahaan, Budapestiin, Riikaan, Pietariin ja Pärnuun. Kyseisten seminaarien aiheina olivat mm. yhteiskunnan arvot, verkko-opettaminen, ketterät menetelmät ja testaus.

Kuva 2 Akvan syysseminaari vuonna 2001 suuntautui Prahaan. Kuvassa ryhmä kävelyllä, edessä Irmeli Puurtinen ja Tuula Wekara.

Muissa seminaareissa käsiteltiin mm. CRM:ää, osaamista ja sen johtamista, verkkokirjoittamista, verkkoviestintää, valokuvia, ubiikkia, vieraita kulttuureja, IRC-Galleriaa ja älypuhelimia. Jo vuonna 2008 Akva järjesti Eduskuntatalolla ilmastoillan, jossa esiteltiin mm. energiaa ja materiaalia säästävää ympäristöjärjestelmää.

Akva vieraili mm. F-Securella, Sanomatalossa, Soneralla, Sulakkeella ja Itellassa, Espoon tuomiokirkossa ja Postimuseossa. Vuonna 2001 Akva vieraili Suomen suurimmassa opetusalan tapahtumassa, Hämeenlinnan Aulangon ITK-konferenssissa (interaktiivinen teknologia koulutuksessa). Virkistystoiminta toi mukanaan teatteri-iltoja.

2010-luku

Akva-risteilyillä käsiteltiin vuonna 2010 ketteryyttä ja pilvipalveluita ja vuonna 2011 sähköistä työpöytää ja älykästä tiedonhakua. Vuonna 2012 pohdittiin, minne olemme menossa pilvien ja virtualisoinnin myötä. Vuonna 2015 Akva yhdessä Sytykkeen ja TIVIAN kanssa nosti laivaseminaarin teemaksi teollisen internetin, IoT:n. Vuonna 2016 Akva vieraili e-Estonian Showroomissa Tallinnassa.

Kuva 3 m/s Viking Mariellan nouseva auditorio sopi seminaareillemme erinomaisesti.

Muissa seminaareissa käsiteltiin mm. viestintää ja ryhmätyöpalveluita, projektinhallintaa, älypuhelimia, Facebookia ja Twitteriä, 3D-tulostusta, internetin merkitystä, etä- ja läsnätyötä ja pilvipalveluita.

Virkistystoiminta oli vilkasta. Teatteri-iltojen ja golfin lisäksi

Akva tarjosi jäsenistölleen valokuvausretket Kuivasaaren linakkeelle ja Seurasaareen sekä retket Vallisaareen ja Reitzin kotimuseoon.

Miten Akva syntyi?

Akva perustettiin 15.11.1979 hotelli Klaus Kurjessa Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen (Hetkyn) jäsenten atk-koulutuksesta vastaavien kerhoksi. Tavoitteena oli kehittää yhdistykselle henkilöjäseniä innostavia toimintamuotoja, joista kerho-toiminta koettiin parhaaksi vaihtoehdoksi. Edelläkävijänä Akva raivasi tietä ja tarjosi esimerkin Hetkyn muille kerhoille. Kun 1980-luvun puolivälissä atk-kouluttajien osuus akvalaisista väheni, niin kerhon nimen täsmennystä muutettiin vuonna 1987: AKVA = atk-koulutuksen vuorovaikutusareena. Kun 1990-luvulla huomattiin, että akvalaiset olivat edenneet työurillaan muihin kuin koulutuksesta vastaavien tehtäviin, niin kerhon nimen täsmennystä muutettiin uudestaan vuonna 1993: AKVA = Aktiiviset Vaikuttajat. Kun 2000-luvulla ruvettiin puhumaan verkostoitumisesta ja verkostoista, niin Akva-kerhosta kehittyi aktiivisten vaikuttajien Akva-verkosto.

1980-luku

Johdannossa esitettiin läpileikkaus Akvan neljän vuosikymmenen toiminnasta. Jatkossa kerrotaan Akvan tapahtumista eri vuosikymmenillä ja annetaan aktiivisille akvalaisille tilaisuus muistella, mitä Akva ja akvalaisuus on itse kullekin merkinnyt.

Akvassa tapahtuu

Akvalainen traditio laivaseminaareista syntyi jo marraskuussa 1980, jolloin akvalaiset suuntasivat Tukholmaan ja akvalaiseksi juhla juomaksi valittiin – tietysti – akvaviitti.

Vuonna 1981 uusia aktiivisia kerholaisia liittyi Akvaan. Kerhon tarkoitusta muotoiltiin atk-alan uudistunutta ilmettä paremmin vastaavaksi ja toimintamuotoja kehitettiin. Monet pienryhmät toimivat aktiivisesti ja raportoivat toiminnastaan.

Vuonna 1982 Akvan jo ”perinteisessä” laivaseminaarissa joulukuussa keskusteltiin kerhon Yhdysvaltoihin tekemän opintomatkan annista. Huhtikuussa akvalaiset vierailivat Rovaniemellä tutustumassa puolustusvoimien koulutukseen. Kesäkuussa Akva järjesti ATK-instituutissa koulutustilaisuuden aiheesta ”Tietokoneavusteinen opetus ja oppiminen”. Se keräsi peräti 146 osallistujaa, joista lähes puolet oli liike-elämän edustajia. Kerhossa toimi myös kolme työryhmää: tunnuslukutyöryhmä, koulutusreittityöryhmä ja arviointipalauteryhmä.

Vuoden 1983 kuuma aihe oli tietokone opetuksen apuvälineenä (TAO), mistä oli saatu oppeja edellisen vuoden matkalta Yhdysvaltoihin. TAOsta järjestettiin kansaa vetänyt koulutustilaisuus yhdessä Hetkyn kanssa. Syksyllä oli vuorossa Siuntion didaktiikkaseminaari, jonka teesin Yrjö Engeström kiteytti muotoon: ”Tärkeintä ei ole se, kuinka monta oikeaa vastausta oppilas antaa, vaan se, mitä hän ymmärtää ja miten hän ajattelee ja toimii.”

Vuonna 1984 Akva vieraili Virossa Eesti NSV Teaduste Akadeemia Kübertetiika Instituutissa ja paikallisessa Arvutuskeskuksessa. Marraskuun laivaseminaari suuntautui Tukholmaan,

missä akvalaiset kävivät paikallisilla DP84-messuilla. Ensimmäisessä teema-Akvallisessa esittäytyivät Hetkyn muut kerhot: Systeemityökerho SYTYKE, ITU-kerho, APL-yhdistys sekä TA-toimistoautomaatiokerho.

Vuoden 1985 päätapahatuma oli Akvan opintomatka Japaniin ja Singaporeen, missä tutustuttiin tietokoneavusteiseen opetukseen (TAO) ja tietotekniikan koulutukseen. Perinteisellä laavaristeilyllä tutustuttiin IBM:n koulutuskeskukseen Tukholmassa. Kotimaassa tutustuttiin Kaupunkiopistoon Kivenlahdessa. Tietokoneavusteisen opetuksen seminaari järjestettiin kesäkuussa. Seminaarin motoksi kiteytettiin: "TAO, kun mikro on kuumana." Vuoden aikana tiivistettiin yhteistyötä Systeemityökerho Sytykkeen kanssa.

Vuonna 1986 atk-kouluttajien osuus Akvan jäsenistössä väheni ja atk-koulutuksen markkinoille tuli TAO:n myötä pedagogiikan ammattilaisia. Pohdittiin Akvan toiminnan kehittämistä valtakunnalliseksi, koska laajentamisen tarvetta tuntui olevan. Jäsentilaisuuksissa käsiteltiin luovia opetusmenetelmiä ja atk-kouluttajaa muutosagenttina. Sytykkeen ja Akvan yhteisessä koulutustilaisuudessa käsiteltiin hyväksikäyttäjätuen järjestämistä. Koulutustuottajien puheenvuoro -tilaisuus pidettiin elokuussa. Laivaseminaarissa Tukholmaan vierailtiin L. M. Ericsson -konsernissa ja esiteltiin pientyöryhmien toiminnan tuloksia, pidettiin teemaluentoja sekä vuosikokous.

Vuoden 1987 tapahtumia hallitsi Hanasaaren kaksipäiväinen seminaari, jossa käsiteltiin mm. vuorovaikutteista videota, TAOa, tekoälyä, ryhmäohjautuvuutta ja Kiinan mallia tietotekniikan koulutuksessa. Vuoden aikana luotiin ja löydettiin positiivista ryhmähenkeä Akvassa. Kilpailevat tuottajat löysivät aidon yhteistyöhengen useilla osa-alueilla kuten menetelmien ja

tarjonnan suuntaamisessa, ja olivat tästä niin innoissaan, että koulutussuunnittelijat ostavana osapuolena olivat jäädä jalkoihin. Akvan syysseminaari suuntautui Saksaan. Muutamat akvalaiset kävivät NordDatassa Trondheimin Teknillisellä korkeakoululla Norjassa. Akvalle luotiin oma logo ja kerhon nimen tarkennetta muutettiin: AKVA = atk-koulutuksen vuorovaikutusareena.

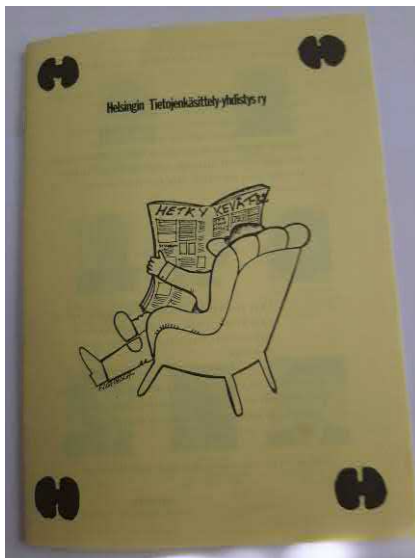
Vuonna 1988 panostettiin kerhoiltoihin. Helmikuussa VTKK:n tiloissa käsiteltiin NLP:tä, kesäkuussa vierailtiin Kansa-yhtymän virkistysalueella Ängetslandetissa tutustumassa Tuomas Kotovirran johdolla tietotekniikan uusiin virtauksiin ja tulevaisuuden työasema-arkkitehtuurin ominaisuuksiin, elokuussa Helga-laivalla näyttelijä Iris-Lilja Lassila antoi eläviä esimerkkejä esiintymisestä ja ruumiinkielen merkityksestä, ja marraskuussa IBM:n tiloissa käsiteltiin organisaatiokulttuurin vaikutuksia koulutusympäristöön. Perinteinen laivaseminaari suuntautui Tukholmaan. Kolme pienryhmää toimi aktiivisesti: yrityssuunnittelua palveleva koulutussuunnittelu -työryhmä, kouluttajan burn out -työryhmä ja elektroninen posti -työryhmä. Akvallinen koki muodonmuutoksen uuden tietotekniikan ja PageMakerin myötä. Akvan rinnalle perustettiin Hetkyn uusi kerho TAOPPI (= tietokoneavusteisen opetuksen parissa ponnistevat ihmiset).

Vuonna 1989 Akva juhli kymmenvuotista taivaltaan. Pienryhmät kokosivat Akvan historiikkia, rakensivat syksyn 10-vuotisjuhlia Kalastajatorpalle ja loivat kansainvälisiä kontakteja. Kerhoilloissa tutustuttiin uusiin piirrosohjelmiin, PC:n ja Macin uusiin ohjelmistoihin sekä hypermediaan opetuksessa. Keväällä toteutettiin vuosia kytenyt ajatus Akva-lounaasta, jossa oli aikaa käsitellä kerhoilloissa vähemmälle jääneitä aiheita.

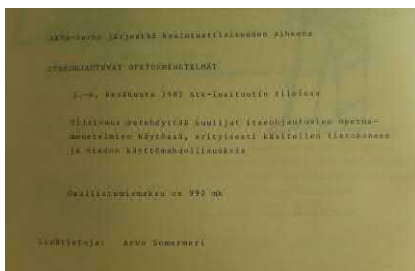
Muistumia

Terttu Pulkkinen: Akvan aktiivit määrättiin matkalle Kaliforniaan

Akva-kerho järjesti alkuaikoinaan ensimmäisen TAO-aiheisen

Kuva 4 Helsingin tietojenkäsittely-yhdistyksen jäsenlehti kevät 1982

Kuva 5 Itseohjautuvat opetusmenetelmät

(TietokoneAvusteinen Opetus, CAI Computer Aided Instruction) seminaarin ja näyttelyn ATK-instituutin tiloissa Itä-Pasilassa 3.–4.6.1982. Tilaisuus oli suuri menestys ja Akva-kerho kokosi sillä yllättävän hyvän potin rahaa. Kerhon isännistö mietti, mitä tehdä tuotolla ja päätti käyttää sen TAO-tilaisuuden järjestäjien Kaliforniaan suuntautuvaan tutkimusmatkaan.

Istuin tuolloin Hetky ry:n hallituksessa. Akva-kerhohan toimi Hetkyn alaisuudessa ja sen tilinpito oli yhteinen Hetky ry:n kanssa. Saatuaan tietää Akvan isännistön päätöksestä Hetkyn hallitus huolestui mahdollisesta tulevasta verotuskohtelusta, koska Akvan isännistö oli järjestänyt tilaisuuden, jonka tuoton se

aikoi itse hyödyntää Kalifornian matkaan. Näytti siltä, että menettely vaarantaisi yleishyödyllisyyden. Hetky ry:n hallitus

pohti syntyneestä tilannetta kokouksessa sen jälkeen, kun lentoliput oli jo tilattu ja matkajärjestelyt pitkällä. Ratkaisuksi löytyi, että Kalifornian matkalle lähtijät ”määrättiin matkalle” ja veloitettiin matkalla tutustumaan TAO-aihealueen uutuuksiin ja järjestämään matkan annin pohjalta uusi seminaari. Matka olisi siis uuden seminaarin materiaalin hankintamatka. Näin sitten tapahtuikin ja Akva järjesti uudenkin tilaisuuden seuraavana vuonna.

Markku Tarkki: Akvan aktiivit konferenssimatkalla Kaliforniassa

Akvan aktiivit tekivät vuonna 1982 opintomatkan Yhdysvaltoihin. Olin siirtynyt Pohjolasta Finnsystemsiin, jossa esimieheni Pekka Mäkelä suhtautui Akvan aktiivien matkaan erittäin myönteisesti. Matka taisi kestää parisen viikkoa.

Länsirannikolla San Franciscossa osallistuimme isoon kansainväliseen tietokoneavusteisen opetuksen konferenssiin ja teimme yritysvierailut mm. Rank Xeroxiin ja Applelle. Ajoimme sieltä sitten Los Angelesiin, rantatietä pitkin tietenkin. Mitkä maisemat! Angervon Jussi kuskina ja Lauri Fontell ja minä kyydissä. Toisessa autossa tulivat Kaija Manni KOP:sta, Jorma Aslamon SYP:stä, Jukka Rantanen VTT:ltä sekä Jarmo Mäkelä Ke-lasta. Menimme koko remppa Disneylandiin, jossa oli valtava parkkipaikka. Emme noudattaneet ohjetta painaa mieleemme, mihin jätimme automme. Niinpä huvipuistosta nauttimisen jälkeen etsimme autojamme varmaan pari tuntia. Los Angelesista lensimme New Yorkiin, jossa vierailimme mm. IBM:llä. Teimme New Yorkista myös automatkan Bostoniin, missä vierailimme MIT:ssä.

Somermeren Lennu eli Arvo Somermeri oli erittäin tärkeä Akvassa, nostatti henkeä ja kirjoitti aktiivisesti Hetkyn ja Akvan lehtiin.

Muistan myös hyvin akvalaisten vierailun Rovajärven tykistöleirille 1.–3.4.1982. Sen järjestivät Juha Kainulainen ja Tietojenkäsittelyneuvonnan toimitusjohtaja Eero Lähteenmäki.

Asuimme Rovaniemellä ja kävimme sitten leirillä katsomassa tykillä ammuskelua.

Akva on aktiivinen kerho, jossa oli mukava olla mukana. Olin isännistössä vuosina 1982 ja 1983. Akvan 10-vuotishistoriikkiin kirjoitin kuvauksen kerhon toiminnasta vuonna 1983.

Kuva 6 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. Keskustelemassa vasemmalta atkinslaiset Markku Pispä, Anne Valsta ja vastapäätä Terttu Pulkkinen.

Paula Miinalainen: Akvasta tukea maan parhaisiin kursseihin

ATK-instituutin kurssiosaston osastopäällikkö Markku Pispä kehotti minua tammikuussa vuonna 1983 liittymään Akva-kerhoon ollessani ensimmäistä viikkoa koulutussuunnittelijan tehtävässä instituutissa. Akvan nimi tuli sanoista atk-koulutuksesta vastaavien kerho ja sen toimintaan osallistuminen kuului toimenkuvaani.

Atk-koulutuksen tuottamisesta vastasivat tuolloin yksityiset koulutusyhtiöt ja ATK-instituutti toimi silloin yksityisellä pohjalla ATK-instituutin kannatusyhdistys ry:n omistamana. Vahvimmat kilpailijat olivat Tietotehtaan omistama Finnsystems Oy ja yksityinen Systeemineuvonta Oy. Isoissa yrityksissä oli nimetty erityistehtävä; atk-koulutuksesta vastaava, jonka teh-

tävänä oli ostaa ja organisoida henkilöstön tarvitsema koulutus. Akva tarjosi foorumin vaikuttaa siihen, millaista koulutusta yritykset tarvitsivat. Koulutusyritykset järjestivät organisaatiokohtaisia tilauskursseja sekä avoimia kursseja.

Akva-kerho järjesti vuosittain tapahtuman, jossa koulutuksen tuottajat esittelivät tarjontaansa ostajille ja samalla kartoitettiin koulutuksen tulevaa tarvetta. Itselläni koulutussuunnittelijan käytännön työssä Akvan kontakteista ja Akvan kautta saaduista Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen kontakteista oli suunnatonta hyötyä. Tehtäväni oli suunnitella ja toteuttaa ”maan parhaita kursseja”! Siihen työhön tarvitsin maan parhaat asiantuntijat kustakin erityisosaamisesta ja vinkit parhaista osaajista sain Akvan ja muiden kerhojen isännistöltä.

Janne Pinomaa: ATK-instituutin henkilöstö mukana Akvassa

”Me atkinslaiset olemme mukana Akvassa!” Suunnilleen näillä sanoilla minulle ATK-instituutissa kerrottiin, että kannattaisi liittyä Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen Akva-kerhoon. Siellä olivat jo mukana ainakin Markku Pispa ja Paula Miinalainen.

Akvassa oli siinä vaiheessa paljon hyviä tietotekniikkakoulutusta koskevia esitelmiä ja seminaareja. Jos tuntui siltä, että olisi kaivannut jostain aiheesta lisätietoa, niin oli helppoa, vaikka itse järjestää sopiva esitelmä tarvittavasta asiasta.

Tuire Kajasvirta: Akvasta se koulutusura alkoi...

Kuva 7 Akvalaiset luennolla Kolgan seminaarimatalla 1999. Edessä Tuire Kajasvirta.

Olin työskennellyt Outokummun atk-osastolla vuodesta 1974 atk-suunnittelijana ja projektipäällikkönä. Mutta sitten tulivat PC:t, jotka muuttivat urani suuntaa vuonna 1985. Outokumpu oli edistyksellinen firma, joka näki heti henkilökohtaisten tietokoneiden mahdollisuudet ja alkoi kouluttaa henkilökuntaansa. Rajalan Erkki oli pioneeri ja aloitti kolmentuhannen ylemmän toimihenkilön systemaattisen kouluttamisen.

Koulutus sisälsi ensin 3-päiväisillä peruskursseilla PC:n perusteita, seinätaulutekniikkaa ja tietanalyysia. Sen jälkeen oli kurssit tekstinkäsittelyssä ja taulukkolaskennassa. Mutta Erkki vaihtoi työpaikkaa, ja minä perin hänen virkansa. Niinpä sitten matkustelin muutaman vuoden kymmenen PC:tä mukaan tehtailta ja kaivoksilla ympäri Suomen.

Uuden tehtävän edessä koulutuskonsulttina tunsin alkuun epävarmuutta koulutustaidoistani. Aloin opiskella avoimessa korkeakoulussa kasvatustiedettä ja sosiaalipsykologiaa. Rajalan Erkki kehotti lähtijäislahjanaan minua liittymään Akvaan. Se oli hyvä neuvo, jonka hedelmistä sain nauttia aktiivisesti pitkään.... Ja vielä eläkkeelläkin hyvien ystävien ansiosta.

Kun siirryin vuonna 1988 Siemensille, siellä oli PC-koulutus vasta aluillaan. Outokummun kokemukset ja Akvan aktiivisen toiminnan tulokset auttoivat vastaamaan uusiin haasteisiin.

Kun liityin Akvaan olivat suggestopedia ja transaktioanalyysi pinnalla. Kumpaaikin voi hyödyntää käytännön työssä. Vielä muistan tilanteen, jossa Miinalaisen Paula kertoi suggestopediasta Akva-tapaamisessamme. Hän oli juuri saanut katkenneen jalkansa kävelykuntoon ja ilmaisi ilonsa, kun voi yleisön edessä liikkua ja tepastella vapaasti.

Itse sovelsin suggestopediaa kursseilla, mutta harkiten. Barokkimusiikki soi tauoilla. Kurssin alussa tarkistin osallistujien taustoja. Jos paikalla oli useita insinöörejä, piti suggestopediaa olla vain hitunen taustalla. Toimistohenkilökunnan kanssa annoin palaa täysillä.

Mielestäni Akva on ollut merkittävä tuen ja inspiraation lähde koulutusurallani ja myös sen jälkeen organisaation kehittäjänä. Luulenpa, että nyt eläkkeellä opettaessani maahanmuuttajille suomea, kaivan toisinaan muistini lokeroista joukkoon Akvasta saamiani opin siemeniä.

Olen kokenut yhteisön asiantuntijajoukkona, jolla ammatillinen osaaminen on vahvaa ja ote asioihin ennakkoluuloton ja luova. Asiasisällöltään täysipainoiset seminaarit ja yhteisöllisyys sekä

mukavat kokemukset matkoilla ovat positiivisina mielessä vieläkin.

Veli-Pekka Lifländer: Tietokoneavusteista opetusta Singaporessa ja Japanissa

Ennen Akvan perustamista olin monta vuotta mukana silloisen Tietojenkäsittelyliiton koulutustoimikunnassa. Sen toiminta oli vähän Akvan tapaista, mutta koulutustilaisuudet olivat kaikin tavoin suurempia ja usein ihan tietotekniikkaa käsitteleviä. Vesa Valtonen ja Alpo Suoranta olivat tuolloin liiton koulutuspäälliköitä ja junailivat ansiokkaasti koulutustoimikunnan ideoimia tilaisuuksia. Akvan tapaan myös koulutustoimikunta teki antoisia ja avartavia tutkimusmatkoja Suomeen ja varsinkin ulkomaille.

Myöhemmin Tietojenkäsittelyliiton ja sitä seuranneen Tietotekniikan liiton koulutustoiminta laajeni paikallis- ja alayhdistysten (Hetky, Pitky, systeemityökerho Sytyke, Akva-kerho, käyttöjärjestelmäkerho, ym.) ansiosta. Myös kaupalliset atk-kouluttajat tulivat kuvaan mukaan usein läheisessä yhteistyössä Tietotekniikan liiton kanssa.

Minulle Akva-kerho oli luonteva jatko liiton koulutustoimikunnalle. Olin tehnyt 1970-luvun lopulla valtiovarainministeriön ja Tietojenkäsittelyliiton rahoittaman laajan tutkimuksen ATK:n käyttäjien koulutuksesta. Sen jälkeen toimin Valtion teknillisessä tutkimuskeskuksessa (VTT) ATK-koulutusvastaavana ja aloin perehtyä tietokoneavusteiseen opetukseen kollegani Jukka Rantasen kanssa. Taisimme olla ensimmäisiä asian harrastajia Suomessa 1980-luvun alussa. Verkostoiduimme siitä alkaen ahkerasti alan kansainvälisissä konferensseissa.

Seuraavaksi siirryin DAVA OY:lle. Tehtäväni oli ATK-koulutuksen lisäksi tietokoneavusteisten opetusohjelmien maahan-tuonti, kääntäminen ja markkinointi. Freelance-kääntäjinä olivat tuolloin tulevat kulttuurihenkilöt Ruben Stiller ja Raoul Grünstein. Ohjelmien pääaiheena oli aluksi mikrotietokoneiden ja uusien työkaluohjelmien käyttö.

DAVasta siirryin Helsingin kauppakorkeakoululle Markku Sääksjärven käynnistämän ja Nokia Datan rahoittaman tietokoneavusteisen opetuksen tutkimusprojektin vetäjäksi. Seuraavina vuosina kiersin paljon suomalaisissa yrityksissä ja oppilaitoksissa tietokoneavusteisen opetuksen ja myöhemmin verkko-opinnoiden matkasaarnaajana.

Tämä edellä kuvattu henkilöhistoria ei ole Akva-kerhon historiaa, mutta liittyy asiaan niin, että Akva-kerhossa ja sen isännistössä (vuosina 1983–84) vaikutin siihen, että tietokoneavusteisen opetuksen oli noihin aikoihin yksi keskeisistä Akva-kerhon koulutusteemoista.

Akva-kerhon laivaseminaareista, koulutustilaisuuksista ja muista kokouksista ja juhlista on jäänyt lämpimiä ja mukavia muistoja ja tärkeitä ystävyysuhteita.

Mieleenpainuvien kokemusten opetuksen opintomatka Singaporeen ja Japaniin. Minut valittiin matkan vetäjäksi, kun olin käynyt Japanissa vuonna 1970 Polyteknikkojen kuoron pariviikkoisella laulumatkalla Osakan maailmannäyttelyssä ja olin opetellut katakana-tavukirjoituksen alkeita. Tämä suuri kielitaito tarkoitti sitä, että osasin auttavasti lukea japaniksi kirjoitettuja länsimaisia lainasanoja kuten hoteru (ho-

telli) ja aisukurimu (jäätelö). Mutta tunnetusti sokeiden valtakunnassa yksisilmäinen on kuningas.

Opintomatkastasta on Akva-lehdessä kirjoittamani tiivis matkakertomus ja lisäksi laajempi "tieteellinen" raportti, joka on kuulemma Pekka Virkillä vielä tallessa. Tässä on muutamia epävirallisempia muistoja Singaporen ja Japanin seikkailuistamme vuonna 1985.

Singaporessa pääsimme tutustumaan paikallisen yliopiston korkeaan tekniseen tasoon ja laiterunsauteen. Tuohon aikaan mikrotietokoneet tekivät vasta tuloaan ja opetuslaitteet olivat päätteitä tai työasematietokoneita. Kaupungilla oli lämmintä ja aina puolen päivän maissa kohtalainen kaatosade. Kaupunki oli täynnä kerrostalokennoja, ja tutustuimme kiinalaiskorttelin ruokatarjontaan ja Raflesin kuuluisaan drinkkiin Singapore slingiin.

Japaniin suuntasimme Bangkokin ja Manilan kautta. Vierailimme Osakassa Kansain yliopistossa. Tokiossa kävimme valtion yliopistossa ja useissa yrityksissä, esimerkiksi Toshiba mediakeskuksen jatkuvien maanjäristysten tahdissa huojuvassa tornissa. Takaokassa tutustuimme Nomuran pankki- ja vakuutus konsernin Nomura-instituuttiin.

Ohjelmamme oli tiivis; täpärästi pikajunilla ja juoksujalkaa ja kumijalkaa ehdimme kaikkiin kohteisiin. Asiaa ei helpottanut japanilaisten talojen numerointi valmistumisjärjestyksessä. Taksi ajoi toivotulle seudulle ja alkoi kysellä alkuasukkailta antamamme osoitteen tarkempaa sijaintia. Osakassa Kansain yliopistolla meitä odotti punainen matto, niin harvinaisia vieraita ilmeisesti olimme.

Kuva 8 Printterin tulostetta ihmettelevät isäntäväen edustajan kanssa Pirjo Laine, Veli-Pekka Lifländer, Jukka Rantanen ja Erkki Rajala. (1985)

Retkueemme nuorin jäsen, Rantasen Jukka, hermostutti usein iäkkäät isäntämme ihan tarinan partaalle reippailla kysymyksillään tyyliin "Ai, eikö teillä ole tämäkään asia vielä kunnossa ... tai tästäkään tietoa?" Ihme kyllä meidänkin mielestä röyhkeä taktiikka puri ja hetken tarinan jälkeen kokoushuoneeseen ilmaantuivat todelliset asiantuntijat näiden "edustusrehtoreiden" lisäksi. Työlounaamme oli usein samassa huoneessa nauittu laatikkosushi. Oikein hyvää.

Tokion valtionyliopistossa vierailimme tietokonegrafiikkaan erikoistuneen professori Hongon luona. Hän oli kiireinen ja yritti sivuuttaa meidät pikavierailijoina, mutta kun selvisi, että tunnemme hänen kollegansa professori Shosta Sulosen Stanfordista (ja Otaniemestä), aikaa löytyi ja portit aukenivat.

Tulkkinaamme oli USA:ssa tietotekniikan loppututkinnon suorittanut nuorehko mies, joka ihmetteli, miten pääsimme näiden

melko iäkkäiden professorien puheille. Hänellä itsellään ei iän ja hierarkian vuoksi sellaista mahdollisuutta ollut.

Olimme pienen budjetin matkalla ja asuimme tosi pienissä hotellikopperoissa, jonne ei ison matkalaukun lisäksi juuri muuta mahtunut. Tokiossa saimme aiheen irvailla osaa joukostamme: He viettivät illat oman hotellin baarissa, luultavasti rakastuivat tarjoilijaan ja saivat nimen "Ryhmä koivu ja tähti". Me muut taisimme selvitä ihan naapurikortteliin asti.

Eräänä aamuna menimme varhain joukolla pankkiin rahaa vaihtamaan. Olimme aamun ensimmäiset asiakkaat ja koimme erikoisen esimerkin paikallisesta "tehokkuudesta". Pankissa oli paljon virkailijoita istumassa kuin koululuokassa. Korkealla katederilla istui työnjohtaja valvoen alaisiaan silmä tiukkana. Kun annoimme vaihdettavat markat tai dollarit ensimmäiselle virkailijalle, hän pisti ne kolmelle värikkäälle muovilautaselle. Lautaset lähtivät kiertämään vinhaa vauhtia virkailijalta toiselle. Emme ollenkaan ymmärtäneet, mitä tapahtui, mutta tuokion kuluttua eteemme ilmestyivät muovilautasilla halutut jenit.

Paluulennolla teimme välilaskun Karachissa, jossa koneeseemme syöksähti parikymmentä pientä vihreää miestä. He osoittautuivat vaarattomiksi siivoojiksi, mutta lauloimme kuitenkin "Meille tehkää mitä vaan mut Laine säästää, muuten teistä keho muisto jää ..."

Laineen Pirjo Kelasta oli matkan varsinainen ilopilleri ja taisi olla todellinen matkanjohtaja, ainakin niin sukkela esimerkiksi Tokion metrossa, että minä hidasjärkisempänä olin vähällä jäädä junasta ja eksyä ryhmästä.

Ikimuistoisella sankarimatalla jäsenistön puolesta seikkailivat Pirjo Laine, Veli-Pekka Lifländer, Erkki Rajala, Jukka Rantanen, Tapani Talikainen ja Pekka Virkki.

Pekka Virkki: Muistikuvia tutkimusmatkasta Japaniin ja Singaporeen

Kirjahyllyssäni on aarre, 45-sivuinen raportti Akva-kerhon marraskuussa 1985 tekemästä matkasta Singaporeen ja Japa-

Kuva 9 Akavalaiset tekivät opintomatkan Japaniin marraskuussa 1985. Kuvassa japaninkielinen opaste ja Kelan Pirjo Laine.

niin. Mukana olivat Pirjo Laine, Erkki Rajala, Tapani Talikainen, Veli-Pekka Lifländer, Jukka Rantanen ja minä. Veli-Pekka hoiti ansiokkaasti matkan käytännön järjestelyt ja toteutuksen junailut. Hetkyn kanssa sovittiin, että palattuamme kirjoittaisimme raportin tutkimustuloksista ja Hetky julkaisisi ne jäsenkunnalleen. Jokainen meistä kirjoitti raporttiin oman osuutensa. Pirjo Laineella oli matkalta runsaasti diakuvia,

joita kävimme hänen luonaan katsomassa. Hetkellä ei valitettavasti ollut rahaa raportin julkaisemiseen.

Vuoden 1984 tietokoneavusteisen opetuksen teemapäivästä oli kertynyt rahaa, joka voitiin käyttää tutkimusmatkaamme Japaniin ja Singaporeen. SKOPin esimieheni Tapani Penttilä suhtautui Akvan matkaan myönteisesti ja SKOP rahoittikin minun matkastani noin puolet. Pyrimme selviytymään matkasta mahdollisimman edullisesti, matkustimme yölennoilla ja asuimme

mm. eräänlaisessa hostellissa tai opiskelijamajoituksessa. Kun suurlähetystö kutsui meidät lounaalle, sovimme, ettemme häveliäisyssyistä kertoisi, missä majoituimme. Kielimuuri aiheutti pieniä kömmähdyksiä. Erään yliopiston pääoven edessä oli punainen matto vastassa, kun meidät tuotiin sinne kahdella limusiinilla. Väistelimme mattoa parhaamme mukaan, ettemme sotkisi sitä. Myöhemmin yliopiston proffat kertoivat, että matto oli ihan meitä varten.

Ensimmäisessä kohteessa Singaporessa jännitti kovasti luke-maton erilaisten rikesakkojen runsaus. Esimerkiksi meidän mielestämme vähäisestäkin roskaamisesta saattoi huhun mukaan saada kovat sakot, tupakointi julkisella paikalla oli kielletty ja purukumin pureskelu oli kokonaan pannassa. Kotimaiset ystävämme tosin tiesivät kertoa, että purukumin pureskelu oli sallittu, ainoastaan sen ostaminen, valmistaminen, maahan-tuonti ja myynti oli kielletty. Selvisimme kaikki kuitenkin ilman yhtäkään sakkoa.

Yksi suurimpia ihmetyksen aiheita reissullamme oli japanilaisten opiskelijoiden olematon englannin kielen taito. Myös tapaa-miemme professorien kielitaito oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta varsin vaatimatonta luokkaa. Heikkoo kielitaitoa selittää se, että ulkomaiset tv-ohjelmat olivat dubattuja eivätkä esimerkiksi opiskelijat juurikaan kuulleet puhuttua englannin kieltä sitä äidinkielenään puhuvien suusta.

Japanilainen työaseman näppäimistö jäi mieleeni. Näppäimistön päälle asetettiin yksi kerrallaan sabluunoita, jossa oli reikiä näppäinten kohdalla. Sabluunat ohjasivat funktionäppäimiä painamalla merkkireikien alla olevien kirjasinten merkitystä ja näin saatiin haluttu japanilainen merkki. Yhden merkin syöttämiseen saattoi maksimissaan joutua käyttämään jopa kolmea

eri näppäintä. Kirjoittaminen oli tietysti hidasta, mutta idea oli yksinkertainen. Näimme myös flyygelin, jota soittamalla sävelet saatiin tietokoneen käsittelyyn. Uudet sävelet saatiin nuotteina talteen heti niiden syntyhetkellä, ja sävellys voitiin toistaa tietokoneen muistista flyygelillä.

Arvo Somermeri, joka kuoli kymmenisen vuotta sitten, oli Akvan historian harmaita eminenssejä. Hän ei koskaan halunnut olla esillä, mutta teki paljon työtä Akvan eteen. Hän ei lähtenyt mukaan Japanin ja Singaporen matkallekaan, joten pääsin sinne hänen paikalleen. Tuolloin hän työskenteli HOP:issa, joka sitten fuusioitiin SYP:iin, josta tuli Merita. Tein paljon yhteistyötä Arvon kanssa niin työelämässä, järjestötoiminnassa ja kirjoittamisessa; kirjoitimme yhdessä systeemityökirjoja, jotka Editä julkaisi.

Akvan isännistössä olin vuosina 1983 ja 1984; pidimme kokouksia ja järjestelimme seminaarimatkoja Tukholmaan. Akvan kymmenvuotishistoriikkiin kirjoitin kerhon vuoden 1984 toiminnasta.

1990-luku

Kuva 10 Akva-lehti ilmestyi vielä 90-luvun puoleenväliin saakka.

Akvan toiminta-ajatukseksi kirjattiin 1990-luvulla: “Akva-kerhon tarkoituksena on edistää jäsentensä laaja-alaista osaamista ja henkilökohtaista kehittymistä. Kerho tarjoaa esitelmää, koulutusta, keskustelufoorumia ja vierailuja edistysellisiin yrityksiin. Erityisesti suositaan sellaisia

aiheita, jotka työnantajien antamassa ammatillisessa koulutuksessa jäävät vähemmälle. Myös tulevaisuuteen liittyvistä tutkimuksista ja suunnitelmista voi Akva-kerho antaa jäsenilleen tietoa ja keskustelufoorumin.”

Akvassa tapahtuu

Hauska nimatehtävä Akva-lehdessä

Seuraavassa pieni tehtävä niille, jotka eivät olleet mukaan Akvan laivaseminaarissa: selvitä osanottajat seuraavan kertomuksen perusteella. Oikean ratkaisun Akvallisen toimitukseen ensimmäisenä lähettänyt saa palkintona tehdä vastaavan kertomuksen seuraavaan laivaseminaariimme!

”Vielä aamun Kajastaessa Virralta ja silmät vielä Kavenneina olivat akavalaiset jo keräämässä kampeitaan Pinomaiseen muodostelmaan ja valmiina lähtemään vaikka kohti Miinalaisia Pauvoja. Matkalle he näkivät monia pikku Lehtoja, Ahoja ja viljaHalmeita ja myös hänen ylhäisyytensä Hovin ohitettuaan saapuivat lopulta Someroisen Meren rantaa, joka Lainehti kutsuvasti. Virkkiältä yritti näyttää myös Pekka, vaikka olikin ihan nukkumisen Rajala. Pyhältöiltään oli mukaan ehtinyt myös Hanneli ja Mirjan oli päästänyt matkalle pikku Reijo. Miesannesta oli matkalle lähetetty tasa-arvon nimissä Minna, vaikka jotkut olivatkin sitä mieltä, että se oli Laitinmainen kerta. Jarmo aikoi ensin lähteä Kinnulaan, mutta Busines-Eija sai hänet käännytettyä jo ennen Keski-Suomen Vuorijaanoja. Eijaa Korpesi vielä tulomatkalla, mutta nähtyään muut joukon, hänkin päätti ryhtyä urheasti Kemppailemaan. Kun paikalla näkyy nyt siis olevan yli kaksikymmentä Vauhkoontunutta akvalaista ja myös koko viime yön Miettineenä viettänyt Reijo, niin käykäämme joukolla yhdessä Irmelin kanssa Puurtamaan!”, Akva-lehti 3–4/1990

Myönteinen ihmiskuva SOL Siivouspalveluissa

1990-luvun alussa kiinnitettiin erityistä huomiota positiiviseen asenteeseen ihmisten johtamisessa ja kouluttamisessa. Tuona aikana suosittu luennoija ja haastateltava oli SOL Siivouspalvelu Oy:n perustaja, ekonomi ja kasvatustieteiden tohtori Liisa Joronen.

Helsingin sanomien kulttuurisivuilla Juha Tanttu kirjoitti 25.2.1994 Fakta-lehden arvionnin, jossa hän kuvaa johtaja Liisa Jorosta seuraavasti: *Yksi johtajankuva aukeamalla, kaksi parhaalla, kannessa (2/94; 49 mk) sentään iloisenvärinen naisjohtaja, viime aikojen kestohaastateltava Liisa Joronen. Se, mitä hän sanoo, on järkeenkäypää: "Ihminen on perimmiltään positiivinen. Vain ihminen, joka on tyytyväinen itseensä, voi onnistua työssään. Tyytyväinen ihminen tekee tyytyväisen asiakkaan." Poimilijoiden sietäisi lukea juttu; siinä Joronen myös paljastaa avoimesti millä keinoin hän on luonut onnistuneen yrityskuvan.*

Akva otti asiasta selvää ja teimme yritysvierailun SOL-siivouspalveluihin, jossa itse johtaja Liisa Joronen piti meille yritysesittelyn.

AKVA-kerhon kuulumiset

Akvalaiset vierailivat SOL Siivouspalvelussa tutustumassa uudenlaiseen yhtiöön. SOL Siivouspalvelu Oy on Lindström Yhtiöistä Liisa Jorosen itselleen lunastama siivouspalvelutoiminta. Yhtiön nimi on henkilökunnan itsensä valitsema. Meille selvisi vierailun aikana, että monet muutkin asiat ovat henkilökunnasta lähtöisin. Esimerkiksi yhtiön toimitilan sisustus, jossa on toteutettu yli 1000 henkilökunnan ideaa. Siellä on sohvia, antiikkihuonekaluja, korituoaleja, paljon kasveja, pieni puutarha, jossa on kanarialintuja ja hiiriä jne.

Liisa Joronen väitteli tohtoriksi kasvatustieteissä viime vuonna. Keskeisenä osana väitöskirjaa on myönteinen ihmiskuva, jota usein on lehdissä mainittu Liisan teeseinä. Tässä ne ovat:

- 1 Ihminen on vastuuntuntoinen ja haluaa tehdä hyvää työtä.*
- 2 Ihmisellä on itsetunnon ja onnistumisen tarve.*
- 3 Ihmiset ovat erilaisia.*
- 4 Ihmisellä on vapaa tahto. Hän haluaa olla yksilö.*
- 5 Ihmisen henkinen rakenne koostuu ajattelu-, toiminta- ja tunnealueista. Kukin alue on huomioitava.*
- 6 Ihminen on aloitteellinen ja luova.*

Edelleen Liisan ajatuksia: Palvelu on hyvänolon tunnetta. Ensin hankitaan itselle hyvänolon tunne, joka saavutetaan positiivisella ajattelulla ja pitämällä huoli siitä, että itseä kohdellaan oikeudenmukaisesti.

Liikevaihdosta on 1,2 % varattu koulutukseen. Laman aikana osuutta ei ole vähennetty, vaan valittu tarkemmin, mitä koulutetaan. Kustannuksista on 0,8 % yhteisiä, muut ovat kohdistettuja. Hallinnossa ei ole hierarkiaportaita vaan tehtäväkiertoa. Tavoitteet ja mittarit ovat olemassa.

Hallinnon työt voidaan tehdä mihin vuorokauden aikaan tahansa ja missä tahansa. Asioiden valmistumisaikataulut ovat olemassa ja niistä pidetään kiinni. Budjetit laaditaan alhaalta ylöspäin. 120 ihmistä budjetoivat oman alueensa. Näistä syntyy yhtiön budjetti. SOL Siivouspalveluissa on havaittu, että ihmiset budjetoivat omat tavoitteensa suuremmiksi kuin esimies niitä uskaltaisi asettaa. Itse laatimiin budjetteihin myös sitoudutaan paremmin. Myös asiakastyytyväisyys budjetoidaan ja mitataan joka kuukausi.

Tämä kaikki on mahdollista hyvin kehittyneen tietotekniikan avulla. Laskentatointa ja mittareita on kehitetty vuosia. Nyt laskenta on saatu sellaiseksi, että se oikealla tavalla ohjaa toimintaa, kertoo Liisa Joronen. Henkilökunta on koulutettu ymmärtämään laskentaperiaatteet, mikä vaikuttaa mihinkin ja tiedot ovat avoimesti käytettävissä. Tietohallinnosta vastaavan Osmo Vuorisen kanssa kiersimme toimitilaa ja jatkoimme ammattikeskustelua pitkään. Työtä on tehty paljon. Vaateet tekniikalle ovat olleet kovat.

Paula Miinalainen: Hetkyn Tietosanomat 2/1994

Artikkeli GSM-puhelimen mahdollisuuksista vuodelta 1994

Kuva 11 Etätyötä voi tehdä kauniissa maisemissa ja luonnonrauhassa.

Elisaan kuulunut Radiolinja Oy kytki maailman ensimmäisen GSM-puhelun ja avasi ensimmäisen kaupallisen GSM-palvelun vuonna 1991. Myös maailman ensimmäinen GSM-datapuhelu tehtiin vuonna 1993 Radiolinjan verkossa.

Keväällä 1994 AKVA-lehden toimittajat vierailivat Radiolinjalla.

Langaton tiedonsiirto – työ tehdään siellä, missä parhaiten parhaalta maistuu

Voit siirtää toimistosi tunturiin, saareen, erämaajärvelle, kaikialle minne GSM verkkoyhteys riittää. Tiedonsiirtoa varten tarvitset mikrotietokoneen ja GSM-puhelimen. Modeemia et tarvitse. GSM-puhelin on digitaalinen ja tietovirta on koko ajan digitaalisessa muodossa. Kytket GSM:n sylimikroon tai muuhun tietokoneeseen. Siirtonopeus on valintasi mukaan aina 9600 bit/s saakka. Tieto kulkee salatussa muodossa ja järjestelmään

sisältyy virheenkorjausjärjestelmä, jonka ansiosta enintään joka sadasmiljoonas bitti on virheellinen.

Yhteys tietojärjestelmiin

Voit tämän järjestelmän avulla ottaa yhteyden yrityksen tietojärjestelmiin; katsoa varastotilanteen, tehdä tilauksen, laatia raportit, olla yhteydessä sähköpostiin jne. milloin haluat, missä haluat; asiakkaan luona, tien päällä tai mökillä. Aivan kuinka sinulle sopii. Voit lähettää myös faxin PC:n fax-ohjelmalla ja myös vastaanottaa niitä. Jälleen meillä on uusia ulottuvuuksia antavaa tekniikkaa käytettävissä toiminnan suunnitteluun. Liikkuva toimisto on nyt totta - ainakin testattavissa.

Teksti: Paula Miinalainen, Akva-lehti 2/1994

Kansallinen tietotekniikkastrategia

Akva-kerhon vuosikokouksessa 13.12.1994 Henry Haglund kertoi juuri valmistuvasta kansallisesta tietotekniikkastrategiasta.

Esitelmän jälkeen keskustelu pulppuili virkeästi tietoverkoista tietoturvakysymyksiin kuten sähköisiin allekirjoituksiin, yritysten strategiavalintoihin – henkilökohtainen asiakassuhde vai it-sepalvelu – ja atk-ammattilaisten uudelleen koulutukseen, kun olemme epäkurantin tiedon päällä. Perinteisen klassisen, yrityksen sisällä tehtävän atk-työn osuus on vähentynyt. Järjestelmät ovat tulleet valmiiksi, ja niihin tehdään vain pakolliset muutokset. Yritykset käyttävät tulevaisuudessa entistä enemmän valmispaketteja.

Henry Haglund sanoi, että paras mittari siitä, mitä atk-ammattilaisen tänä päivänä pitäisi osata, löytyy Hesarin työpaikkailmoituksia selailemalla. Alan ammattilaisella pitäisi olla ne

tieto- ja taitovaatimukset, jotka työpaikkailmoituksissa on lueteltu sekä lisäksi kielitaito. Atk-ammattilaisen pitää pystyä toimimaan ryhmässä, jossa kaikki eivät puhu suomea.

Eija Kalliala: Hetkyn Tietosanomat 1/1995

Puhumalla paras

Akvan jäsentilaisuudessa 28.3.1995 logonomi **Eeva-Leena Ait-**

Kuva 12 Laivaseminaarissa Tukholmaan syksyllä 1991 oli NLP-harjoitus siitä, mitä silmänliikkeet kertovat henkilön ajatuksista. Vetäjänä oli NLP-Master Practitioner Paula Miinalainen.

toniemi kertoi, miten kokonaisilmaisuus vaikuttaa ääneen, Ensivaikutelma on tärkeä, ja silloin jokainen haluaa tehdä vaikutuksen. Hymy ei saa unohtaa. Paula Miinalainen kertoi, että hän vie mukanaan kimpun kukkia aina kun hän menee puhumaan, kun luentosalit ovat yleensä hyvin kalseita. Ihana idea! Kun kerroin tämän kollegalleni, hän seuraavana päivänä koulutustilaisuuden alussa taikoi verhon takaa esiin täytekakun. Mieleenpainuvaa, vai kuinka!

Eija Kalliala

Elektroniset kirjat valloittavat Suomea

Akvan ja Hypermediakerhon tilaisuudessa OPH:n AV-keskuksessa ja Markkinointi-instituutissa 27.4.1995 tutustuimme opimateriaalien uusiin muotoihin. Eräs meistä henkäisi: "Taidankin ruveta uudestaan lukemaan satuja", kun Aisopoksen sadun jänis ja kilpikonna piirroshahmoina sanailivat englanniksi.

Kuulimme oikeaoppisen äänneasun ja näimme samanaikaisesti vastaavan kirjoitusasun. Linnut liversivät ja sammakot kurnuttivat. Miten kiehtova tapa oppia uusia kieliä! Opimme mm., miten ääniaallot syntyvät ja etenevät ja millainen on viestinnän historia ja tulevaisuus. Tilaisuuden lopussa todettiin, että parhaat makupalat odottavat vielä keksimistään.

Eija Kalliala: Elektroniset kirjat valloittavat Suomea. Akva-lehti 1/1995

Tietokirjoittaminen

Diplomi-insinööri **Marjatta Jabe** (Salmenkari) kertoi Eläke-Varman koulutushuoneeseen 12.9.95 kokoontuneille akvalaisille, miten tehdään elävää, mielenkiintoista ja puhuttelevaa tekstiä. Kirjoittamisessa vaikeinta on aloittaminen. Mika Waltarista kerrotaan, että hän heitti ensimmäisen sivun teksteistään pois, ja Leo Tolstoikin poisti ensimmäisen puoli sivua tekstistään.

Ajattele selkeästi, niin kirjoitatkin selkeästi. Kuvalla voidaan kertoa enemmän kuin tuhannella sanalla, mutta kuvalla voidaan myös valehdella. Väliotsikot ovat kuin virkistys janoiselle erämaassa, korsi, johon tarttua. Ne voivat kiusata lukemaan liisää – tai kertoa pähkinänkuoressa koko jutun sisällön

Eija Kalliala: Tietokirjoittaminen. Akva-lehti 3-4/1995

Akvan, ITUn ja Hypermediakerhon yhteistilaisuus

Akvan, ITUn ja Hypermediakerhon yhteistilaisuudessa Eläke-Varman auditoriossa 4.10.1995 tieteen ja tutkimuksen assistentti **Jaana Venkula** toivoi, että ihmiset alkaisivat käyttää aivojaan nykyistä enemmän. Ajattelu on tiedon muodostusPRO-

SESSI ja tunteet ovat tiedon esiaste. Jos jokin prosessi jää hoitamatta, kokonaisuus ei enää toimi. Sitten törmää ihmisiin, jotka tietävät kaiken internetistä, mutta eivät tiedä, mitä tarkoittaa viisikymmentä prosenttia. Tai opiskelijoihin, jotka valittavat, että sanat objektiivinen, subjektiivinen ja materialistinen ovat liian vaikeita.

Mitä sekavampi esitys, sitä parempi se on kuulijoille, koska silloin heiltä vaaditaan enemmän. Kaikki tärkeä tieto syntyy kuulijoiden päässä, ja puhuja voi näyttää vain joitain majakanvaloja. Hyvä luento on sellainen, että kuulijan päässä jotain naksahdaa ja oma ajatteluprosessi käynnistyy. Jaana Venkula kertoi esimerkin fyysikosta, joka kesken luennon alkoi kirjoittaa omaa esitystään. Luento oli hyvä, koska hän oli saanut siitä itseään innostavan kipinän.

Tutkija **Pirjo Vuokko** Turun kauppakorkeakoulusta puhui imagosta ja markkinoinnista. Mistä mielikuvat syntyvät ja voiko niihin itse vaikuttaa? Mitä mielikuvia tietokoneihmiset herättävät? Ne, jotka tuntevat laitteet, ja kaikki sujuu vaikka savu nousisi, kun taas tietokonetta työssään käyttävä tavallinen tutkija pelästyy, kun kuuluu pieni piip. Ja miettii kauan, ennen kuin soittaa mikroneuvojalle, joka tekee ydinräjäytyksen koneessa viidelläkymmenellä makrollaan – kun tutkija haluaisi vain tietää, painaako alt- vai control-näppäintä.

Organisaation imago on hyvä, jos sekä viestintä että toiminta ovat hyviä. Imagon luominen aloitetaan sisältäpäin, ja edetään ulospäin. Näin organisaatio toimii yhteen hiileen puhaltaen. Hyvä yrityskuva saa hyvät ihmiset hakeutumaan firman palvelukseen, jolloin aikaansaannokset paranevat ja yrityskuva paranee.

Marita Kaatrala totesi, että yrityksen tietohallinnon suurin ongelma on joustamattomuus, joka näkyy esimerkiksi tietojärjestelmäprojektien läpimenoajoissa. Yritysten tietohallintoyksiköt pitäisi herättää Ruususen unestaan, ja joka aamu pitäisi muistaa ajatella: Menenpä töihin lisäämään joustavuutta.

Robert Tamm Yleisradiosta kertoi, että kaista levenee, ja ATM-perustainen jakeluverkko on jo rakenteilla. Tulevaisuudessa TV-ohjelmat jaellaan tietoverkkojen kautta, ja uusien videon ja äänen pakkausmenetelmien myötä yhteen verkkoon mahtuu vuonna 2015 noin 8000 TV-kanavaa. Kuka maksaa tarjonnan vai laskeeko laatu? Jos Yle ei täytä aukkoa, jonka tekniikka tarjoaa, niin joku muu sen täyttää kuitenkin. – Soitettiinhan sodan aikana Säkijärven polkkaa, jotta pommit eivät räjähtäisi.
Eija Kalliala: Akva-, ITU- ja Hypermediakerho – yhteistilaisuus 4.10.95. Akva-lehti 3-4/1995

Laatua ja asiakaspalautetta AKVA-risteilyllä

Akva-risteilyllä 1995 Infocenterpäällikkö **Ralph Nyroos** kertoi Shellin asiakaspalvelusta ja matkasta laatuun. Homma hoidetaan loppuun yhdellä puhelulla. Kun työntekijä illalla lähtee kotiin, pöydälle ei jää yhtään lappua muistuttamaan jostain kesken jääneestä asiasta.

Markkinointijohtaja **Irmeli Puurtinen** kertoi, miten Pohjolassa asiakaspalautejärjestelmää alettiin kehittää, koska haluttiin antaa asiakkaalle tunne, että Pohjolassa vasen käsi tietää, mitä oikea tekee.

Eija Kalliala: Laatua ja asiakaspalautetta AKVA-risteilyllä. Akva-lehti 3-4/1995

Värit, visuaalisuus ja multimedia

Akvan ja hypermediakerhon yhteistilaisuudessa ATK-instituutissa 13.3.96 Alda Median taiteellinen johtaja **Markku Metsämäki** näytti, miten harmaaseen esineeseen kuten mikeroon saada sateenkaaren värit, jos valon annetaan langeta kohteeseen oikealla tavalla. Sävyttäkää kuvat lukijan maun mukaan. Esimerkiksi amerikkalaisilla on kirkas, värikäs maku, kun taas eurooppalaisten maku on hillitty ja rauhallinen.

Mediayhtiö Sansibarin päägraafikko **Petri Seppä** kertoi, että multimediaa tehdään takaraivolla, selällä ja vatsalla. Käytetään kaikkea mahdollista mitä käteen sattuu eikä mietitä yksityiskohtia. Mutta säilytetään tietysti tyylitaju.

Esiteltujen tuotteiden hakutoiminnoista keskusteltiin kriittisesti. Mistä tietää, että ihmiset käyttäytyvät suunnittelijan kuvaamalla tavalla? Vanhempi sukupolvi ainakin haluaa nopeasti faktatietoja eikä viihdettä.

Eija Kalliala: Värit, visuaalisuus ja multimedia. Akva-lehti 1/1996

Hetkyläisten monipuolinen alkusyksy

Akvan ja toimistoautomaatiokerhon yhteistilaisuudessa ATK-instituutissa 26.9.1996 projektipäällikkö **Antti Koivula** Teknillisen korkeakoulun työpsykologian laboratoriosta puhui toimistotyön arvioinnista ja simulointipelistä menetelmänä toimistotyön kehittämiseksi. Hän havainnollisti yritysten työntekijöiden nykytilannetta: "Ihmiset nääntyvät suorituskyvyn portaille, jotka eivät lopu koskaan - vaikka he tekevät töitä kuin hullut." Tavoitteena pitäisi olla "tehdä oikeita hommia tehokkaasti."

Toimitusjohtaja **Rauno Asikainen** Yritystaito Oy:stä jatkoi oman työn organisoinnista, tulosajattelusta, liiketoiminnan prosesseista sekä tiimeistä paremman tuloksen avaimina. Muutosvastarinta on hänen mukaansa hyvä asia, kuvastaa, että liikettä tapahtuu. Muutosprosessi etenee nelivaiheisesti: kieltä – vastustus – tutkimus – sitoutuminen. Nämä vaiheet pitää uskaltaa käydä läpi tunnetasolla asti, ja on turha yrittää oikaista kieltämällä vastustus ja tutkimus.

Akvan ja ITUn yhteistilaisuudessa ravintola Servietissä 2.10.96 **Riitta Tanninen** puhui luovasta ongelman ratkaisusta ja piilevien kykyjen käyttöönotosta. Hänen mielestään työpaikan ei pitäisi olla liian turvallinen, koska silloin ihminen ei pääse kehittymään. "Timantitkin ovat syntyneet paineessa." Muutosvastarinta on Riitta Tannisen mielestä aina kehitysvastarintaa, jota on turha verhota positiivisilla nimillä tai yrittää hoidella muutuskonsulteilla ja kellokkailla.

Niin, mitkä ovat arvosi ja mikä sinusta tulee isona?

Eija Kalliala: Hetkyläisten monipuolinen alkusyksy. Hetkyn Tietosanomat 4/1996

Akva-kerho Yleisradiossa

Akvan tilaisuudessa Itä-Pasilassa Yleisradion tiloissa 27.2.1997 tutustuimme uuden teknologian mahdollisuuksiin aikuiskoulutuksessa. Saimme paljon uusia virikkeitä tutustuessamme Katso-järjestelmään, digi-televisioon ja -radioon, opintoradioon ja Koulukanavaan.

Eija Kalliala: Akva-kerho Yleisradiossa. Hetkyn Tietosanomat 2/1997

Akvallinen-verkkolehden suunnittelua

Vuoden 1997 syksyllä ideoitiin Akvan verkkolehteä, Akvallista, josta vuoden 1998 toimintasuunnitelmaan kirjattiin:

“Alustavan sisältösuunnitelman mukaan Akvallinen koostuisi seuraavista osista:

- **Akuutit:** lähiajan tapahtumakalenteri, jossa voidaan antaa tulevista tapahtumista laajempaa tietoa kuin muussa Hetkyn kautta tapahtuvassa tiedottamisessa.
- **Kuulumiset:** välittää lyhyesti kuulumiset järjestetyistä jäsentapahtumista.
- **Vapaa sana:** “yleisönosasto”, jonne kaikki akvalaiset voivat lähettää omia juttujaan mistä tahansa aiheesta, ei kuitenkaan mainontaa.
- **Artikkelit:** sisältää pidemmät asiatekstit, joita pyritään saamaan ainakin yksi jokaisesta pidetystä jäsentapahtumasta.

Akvallisen toimittamisesta vastaa kerhon isännistö, joka tarkentaa nyt esitettyä sisältösuunnitelmaa saatuaan kokemuksia ja palautetta lehden lukijoilta. Isännistö vastaa myös lehden ulkoasusta ja siihen tulevan aineiston muokkaamisesta www-jakelun edellyttämään muotoon. Paljon “html-koodausta” tai esim. kuvankäsittelyä vaativien artikkelien työstämiseen html-muotoon isännistö voi kuitenkin käyttää ostopalveluja summalla, joka vastaa säästyviä paperilehden monistus- ja postituskuluja. Akvallinen ei ilmesty numeroina, vaan sitä julkaistaan jatkuvasti. Periaatteena on, että jutut toimitetaan www-sivuille heti kun aineisto on saatu toimituskuntoon.”

Syksyllä 1997 Matti Vauhkonen oli tehnyt lehden prototyypin kannettavalla mikrollaan. Verkkolehden pohjaväriksi sovittiin “akva”. Sovittiin myös verkkolehden ensimmäisen numeron

lanseeraamisesta ja siitä, että verkkolehdessä ei toistaiseksi ole mainoksia.

Seuraavan vuoden syksyllä – toimintasuunnitelman mukaisesti – kaivettiin verkkolehden ideat esiin. Tarkoitus oli julkaista siinä ainakin jutut kahdesta viimeisimmästä Akvan risteilyseminaarista. Valitettavasti verkkolehdelle ei vielääkään löytynyt vapaaehtoista päätoimittajaa.

Muistumia

Paula Miinalainen: Kansainvälistä yhteistyötä vuosina 1989–1992

Kun tulin valituksi Tuire Kajasvirran kanssa Akvan isännistöön, saimme perinnöksi Tuula Nevalaisen keräämän laatikollisen etupäässä amerikkalaisia käyntikortteja. Miten jatkaisimme? Tuire on insinöörimäisen käytännöllinen ja totesi, että meillä ei ole resursseja USA:han eikä muihin kaukomaihin, katsotaan naapurimaita! Viro olisi mielenkiintoinen maa. Avasimme sinne kontaktit ATK-instituutissa vaihdossa olleen atk-opettajan tri Jüri Last-Laasin välityksellä.

Teimme tutustumismatkan Tallinnan Teknilliseen Yliopistoon, tutustuimme yliopiston lehtoreihin mm. Toomas Ordlikiin, ja kutsuimme heidät osallistumaan Akvan seminaareihin. He tarvitsivat Suomessa käyntiä varten viisumin ja sen sai vain, jos oli

virallinen kutsu. Kutsujana oli Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen Akva-kerho virallisine leimoineen ja näin viisumit järjestäytyivät.

Kuva 13 Akvan kansainvälinen työryhmä vieraili ja myös luennoi Tallinnan teknillisessä yliopistossa. ATK-tarvikkeita tuliaisiksi lahjoittivat mm. Siemens Osakeyhtiö ja Kansallis-Osake-Pankki. Kuvassa keskellä yliopiston dosentti Toomas Ordlik rinnallaan Pertti Kemppainen ja Tuire Kajasvirta Siemensiltä. (1990)

Teimme vastavuoroisesti useita matkoja Tallinnaan. Pidimme mm. Tallinnan Teknillisessä Yliopistossa projektinjohtamisminiaarin luennoijina Tuire Kajasvirta, Pertti Kemppainen ja

minä. Veimme tuliaisina pc-tietokoneita ja muita atk-tarvikkeita. Tuliaisten lahjoittajina oli mm. Siemens Osakeyhtiö.

Kuva 14 AKVAn kansainvälisyysryhmä vieraili Tarton Yliopistossa toukokuussa 1992. Kuvassa vasemmalla Tarton Yliopiston tietotekniikan lehtori Anne Villems, sitten akvalaiset Irmeli Puurtinen Pohjola Yhtiöt, Pirkko Friman Helsingin kaupungin sosiaalivirasto, Tuire Kajavirta Siemens Osakeyhtiö, Paula Miinalainen PM-Data Oy ja Kari Kaipainen ICL-Data.

Tallinnan reissut olivat aina jännittäviä. Yövyimme Viru-hotellissa ja olimme varsin tietoisia siitä, että puheitamme kuunneltiin. Isännät ”vartioivat” meitä tarkoin. He olivat aamuisin oven ulkopuolella hotellin käytävällä vastassa ja illalla saattoivat ovelle asti. Kun palasimme Helsinkiin, tuli vaistomainen henkäys ja jännitys purkautui: olimme taas vapaassa maassa!

Laajensimme yhteistyötä Tarton yliopistoon, jossa tutustuimme yliopiston atk-lehtori Anne Villemsiin. Akvalaiset vierailivat Tartossa keväällä 1992. Joensuuhun oli tulossa kesäkuussa kouluttajien kansainvälinen konferenssi ”New days, new ways – Suggestopedia in Finland 15. – 17.6.1992”. Kutsuimme lehtori Anne Villemsin vieraaksemme Joensuun konferenssiin. Hän onnistui järjestämään matkustusasiakirjat pikavauhtia kuukaudessa ja pääsi mukaan. Konferenssimatka ja sen mahtavat seuraukset ovat oma lukunsa.

Matti Vauhkonen: Vaikutteita ja ideoita koulutuksen suunnitteluun

Muistaakseni Erkki Rajala tai Irmeli Puurtinen houkutteli minut 1980-luvulla Hetkyyn. Olin töissä Kaupunkiliiton silloisessa koulutuskeskuksessa Kaupunkiopistossa ja ammatillisessa mielessä yksin organisaatiossani, kun kukaan muu siellä ei ollut sillä tietotekniikassa. Tietotekniikan koulutuksesta vastaava henkilö lähti sieltä pois, ja aiheen kouluttamisvastuu kaatui minulle. Insinööriopinnoissa olin aikoinaan opiskellut atk:ta vapaaehtoisella kurssilla vuonna 1969, mikä oli kai pääasiassa ohjelmointia BASICillä. Liityin Akvaan, koska halusin saada vaikutteita yritysmaailman puolelta, sehän meni monissa asioissa julkishallinnon edellä. Akvasta sain ideoita koulutuksen suunnitteluun ja myös tietoja potentiaalisista kouluttajista.

Tietotekniikka ei sinänsä ollut minulle vierasta, olin käyttänyt lähinnä silloisia sovelluksia ja lävistänyt itsekin reikäkortteja 1970-luvun alusta lähtien. Ensimmäisessä työpaikassani ensimmäisenä työpäivänä kävin läpi reikäkortteja ja tarkistin, että ne olivat oikean näköisiä ennen kuin ne vietiin ajoon. Kortit vietiin luettaviksi joko VTKK:lle tai vähän myöhemmin ruot-

salaiseen firmaan, jolloin ne luettiin sisään reikäkorteilta Lautasaareen, kun itse tietokone oli Tukholmassa. Työn etenemistä saattoi seurata näyttölaitteelta, ja tuplamaksulla sen etenemistä työjonossa pystyi nopeuttamaan. Tietokone Ruotsissa oli kai ison huoneen kokoinen.

Akvan isännistössä olin mukana sekä 1990-luvulla että 2000-luvulla (vuosina 1990, 1991, 1994, 1996–1998, 2002–2005, yhteensä 10 vuotta). Tunnustan, että vuoden 1990 Akva-lehdessä julkaistu nimatehtävä on minun laatimani, ja sillä testattiin Akvan tilaisuuteen tulleiden osallistujien ”hereilläoloa”. Näin idean jossain, ja rupesin sitten vääntämään akvalaisten nimiä kertomuksen muotoon. Vuonna 1997 olin mukana ideoimassa Akvan Akvallinen-verkkolehettä, ja taisi minulla olla sen protokin valmiina. Saattaa se löytyä vieläkin jostain vanhalta muistitikulta. Idea verkkolehdestä ei kuitenkaan lähtenyt lentoon, kun sille ei löytynyt päätoimittajaa.

Taina Huovila: Virolaisia perheystäviä

Muistaakseni olen ollut Akvassa alusta asti, siitä asti kun Akva perustettiin. Osallistuin aina mielelläni Akvan järjestämiin tilaisuuksiin.

Toomas Ordlik Tallinnasta ja Anne Villems Tartosta olivat Akvan jäseniä jo 1980-luvulla. Mieheni Matti on opiskellut viron kieltä, joten oli luontevaa, että hän tuli mukaan. Niinpä Anne ja Toomas perheineen ovat käyneet meidän luonamme Suomessa ja me heidän luonaan Virossa. Kerran kun Anne kävi Suomessa, niin Paula Miinalainen vei hänet kanssaan jollekin kurssille. Pidämme edelleenkin yhteyttä virolaisiin ystäviimme.

Kun etsin Akva-lehteen kirjoittajaa, joku Eläkesysteemistä sanoi, että Eija Kalliala osaa kirjoittaa. Tunsin Eijan jo Hetkyn Tietoturvakerhosta, ja houkuttelin hänet sitten mukaan Akvaan ja sen isännistöönkin. Aloitin itse Akvan isännistössä varajäsenenä vuonna 1994, vedin isännistöä vuodet 1995 ja 1996, ja jättäydyin taas varajäseneksi vuonna 1997.

Kuva 15 Aamiainen Kolgassa 1997. Vasemmalta Taina ja Matti Huovila, Katrin ja Toomas Ordlik sekä Anne Villems.

Kari Kaipainen: Tietotekniikan koulutusta ja etiikkaa

Kuva 16 Suomen Viron-instituutissa kirjailija Maimu Berg ja Kari Kaipainen. (1997)

Akvahan oli aluksi ATK-koulutuksessa vastaavien kerho, ja siksi siihen liityin. Teen edelleen vähän samoja asioita, kun vastaan seurakunnassamme tietotekniikasta, puhelimesta ja tietosuojasta ja pidän seurakuntalaisille tietokonekerhoa. 2000-luvulla olin useita vuosia myös Hetkyn sisaryhdistyksen IT-kouluuttajat ry:n hallituksessa.

Akvan isännistössä olin vuosina 1996–1997 ja 2005–2007, joista isännistön vetäjänä vuosina 1997 ja 2007. Isännistössä oli kivaa tutusta seurassa suunnitella kerhon tapahtumia. Muistan vieläkin hyvin kerhon reissut Viroon ja Tukholmaan. Osallistuin muihinkin kerhotilaisuuksiin, kunhan työkiireiltäni ehdin.

Akvan tilaisuuksissa pidin esityksiä tietotekniikan etiikasta; olinhan vuonna 1993 mukana perustamassa Tietotekniikan

etiikan työryhmää, joka toimii edelleen. Tuo etiikan ryhmän perustaminen meni niin, että Tuija Matikka kysyi minulta, olisinko halukas edistämään Tietotekniikan liitossa tietotekniikan etiikkaa. Olin juuri silloin tullut filosofian kurssilta, jossa käsiteltiin etiikkaa. Mielelläni päätin ryhtyä toimeen ja kutsuin muitakin mukaan pohtimaan asiaa.

Heikki Rainio: Vierailut naapurimaiden parlamentteihin järjestyvät

Onneksi olin töissä eduskunnassa, sillä eduskunnan kansainvälisten asioiden yksikön kautta sain tarvittavien henkilöiden

Kuva 17 Budapestissä Unkarin parlamentin istuntosali.

yhteystietoja Akvan parlamenttavierailujen järjestämiseen. Kansainvälisten asioiden neuvos Kari Salo selvitti muun muassa tarvittavat yhteystiedot Bukarestin vierailua varten.

Akva-kerhon ansiosta olen onnistunut verkostoitumaan monenlaisten henkilöiden kanssa, aluksi atk-koulutuksen kanssa

tekemisissä olevien ja myöhemmin tietotekniikan yrityksissä erilaisissa tehtävissä toimivien henkilöiden kanssa.

Tulin eduskunnan kanslian palvelukseen Ilmatieteen laitokselta, jossa olin tottunut Decuksen kautta verkostoitumaan eri yrityksissä toimivien kollegoiden kanssa. Eduskunnan tietotekniikan kouluttajana tuli tarve verkostoitua uudenlaisten kollegojen kanssa. Siinä vaiheessa kuvioihin ilmestyi Hetkyn Akva-kerho. Akvassa tutustuin Lauri Hirvosen kautta Kari Kaipaiseen, jonka kanssa olen päässyt muun muassa mukaan Tietotekniikan liiton Etiikka-työryhmään.

Eija Kalliala: Kolgan kartanossa esityksiä kristallikruunujen alla

Kuva 18 Anne Villems luennoi kristallikruunujen alla. (1997)

Vuonna 1997 eräs ystäväni kertoi minulle Kolgan kartanosta, jossa oli vietetty hänen kollegansa häitä. Suuri joukko ystäviä ja

kollegoita mahtui kartanoon yöpymään, juhlimaan ja tanssi-
maan. Kun Akvan isännistössä suunnittelimme syksyn semi-
naaria, niin ystäväni kertomuksesta innostuneena otin yhteyttä
Kolgan kartanoon. Niinpä Akvan seuraavalla ulkomaan mat-
kalla yövyimme siellä.

Eräänä syyskuun iltana saavuimme laivalla Tallinnaan, ja läh-
dimme oitis bussilla kohti Kolgan kartanoa. Edellisenä kesänä
olin opiskellut viroa pari viikkoa Tuglas-seuran kielikurssilla
Viljandissa, ja ostanut musiikkikasetteja, joissa oli kurssilla lau-
lettuja 1930-luvun valsseja ja tangoja. Kasetit olivat mukana,
ja bussissa oli kasettisoitin, joten matkamme eteni valssin ja
tangon sävelin.

Kuva 19 Aamu Kolgan kartanolla (1997)

Puolen yön maissa bussi jätti meidät keskelle pimeyttä, tähdet
vain tuikkivat taivaalla. Hädissäni kysyin kuljettajalta, missä
päin Kolgan kartano on. Kuljettaja viittoili kohti kaukana näky-
vää pientä valopistettä. Sinne raahasimme matkalaukkumme,

ja kyllä, siellähän meitä jo odotettiin. Baarissa nautittujen yömyssyjen jälkeen uni maistui, vaikka huoneet olivat viileät, ei-hän Virossa asuntoja lämmitetty vielä syyskuussa.

Seuraavana päivänä kävimme Tallinnassa tutustumassa Viron parlamenttiin ja Suomen Viron-instituuttiin, jossa kirjailija Maimu Berg kertoi meille elämästä ja olemisesta Virossa ja vastaili kysymyksiimme.

Illaksi palasimme Kolgan kartanoon, jossa vierainamme olivat Akvan virolaiset jäsenet Anne Villemis Tarton yliopistosta ja Toomas Ordlik Viron keskuspankista. Anne piti meille esityksen tietotekniikan kehityksestä Virossa.

Seminaarin muita esityksiä olivat Kari Kaipaisen esitys kouluttajan etiikasta, Jukka Heikkilän esitys koulutuksesta R73-käyttöönoton yhteydessä sekä minun esitykseni monimuoto-opetuksesta tietoverkoissa. Harvoinpa olen saanut esiintyä kristallikruunujen alla.

Liityin Hetkyyn jo 1980-luvun alkupuolella ja Hetkyn sisaryhdistykseen Sytykkeeseen 1980-luvun puolivälissä. Hetkyn Akva-kerhoon minut houkutteli Taina Huovila, johon tutustuin Hetkyn Tietoturvakkerhossa 1980-luvulla. Akvan isännistössä toimin vuosina 1995–1998 ja 2000–2001.

2000-luku

Akvan 2000-lukua leimasivat lentoon lähteneet laivaseminaarit sekä verkoston syntymäpäiväjuhlat, joita vietettiin vuosikymmenellä peräti kahteen kertaan, 20-vuotisjuhlia vuonna 2000 ja 30-vuotisjuhlia vuonna 2009.

Kuva 20 Riian syyseminaarissa vuonna 2003 Akvan ryhmä kävelyllä.

Akvassa tapahtuu

Ideita Akvan 20-vuotiskavalkaadia varten

Akvan isännistön kokouksesta 27.6.2000, kirjannut Eija Kalliala
Vuosi 1979

- Vallalla oli apina- eli **mallioppiminen**. Silloin tulivat tietokonepäätteet ja päätekurssi, joilla opeteltiin näppäimistön käyttöä.

Kuva 21 Eija Kalliala esittää itämaista tanssia 20-vuotisjuhlassa

1980-luku

- Vuonna 1983 Yrjö Engeströmin **kognitiivinen oppimiskäsitys** orientaatioperusteiseen ja vuorovaikutukseen valtasi alaa mallioppimiselta.
- Atk-kursseilla opetettiin, mitä on keskusmuisti, pääte ja levy-asema sekä korostettiin varmistusten ottamisen tärkeyttä. Varmistusten piti olla tulipalonkestäviä!
- MikroMikko ja WordPerfect astuivat esiin, myös suomalainen TEKO-tekstinkäsittelyohjelma oli vahvoilla.
- Seuraavaksi alaa valtasi **suggestopedia**, jota käytettiin erityisesti kielikursseilla. Atk-kurssien taustallakin soi Vivaldin Neljä vuodenaikaa; tehtiin mielikuvitusmatkoja ja harrastettiin mielikuvaoppimista.
- Dossin peruskursseilla leikittiin tietokoneen osia 1980-luvun loppupuolella.
- MindMap-tekniikasta innostuttiin 1980-luvun loppupuolella.
- Simulaatiopelit olivat suosittuja vuosina 1985–1987.
- **TAO** eli tietokoneavusteinen oppiminen astui myös kuvaan yhtenä oppisuuntana.

- **NLP** eli Neuro LInguistic Programming tuli yhdeksi koulutuksen oppisuunnaksi vuonna 1987.
- **Työssäoppiminen** oli seuraava alaa vallannut oppisuuntaus.

1990-luku

- Lama alkoi vuonna 1991, mutta sen oireet näkyivät jo vuonna 1989.
- Kosketusnäyttö oli kova sana, sanoin aivoriihi (brainstorm) ja Innotiimi.
- Atk-ajokortti-konseptia puuhasivat Tietotekniikan liitto ja Tekes. Atk-ajokortin konsepti lähti kansainvälistymään Eurooppaan.

Kuva 22 Lauri Fontell ja Irmeli Puurtinen Akvan 20-vuotiskavalkaadissa

- Unioppiminen nousi yhdeksi tavaksi oppia.
- Ajatus yhteistoiminnallisesta oppimisesta yleistyi.
- **Konstruktiivinen oppimiskäsitys** työssäoppimisen elementteineen täydensi Engeströmin kognitiivista oppimiskäsitystä. Kasvatustieteessä puhutaan nykyisin **kognitiivis-konstruktiivisesta oppimiskäsityksestä**.

- **Tietoverkko-oppiminen** tai **verkko-oppiminen** on internetin kehityksen ja tietoyhteiskunta-ajatusten myötä tullut muotiin. Verkko-oppiminen lähti liikkeelle etä- tai monimuoto-oppimisesta ja muotoutui globaaliksi oppimiseksi virtuaaliluokkahuoneineen.
- Neuroverkko-oppiminen, jossa tietokone opettaa itse itseään, sekä sumea logiikka liittyvät myös oppimiseen.
- **PBL** eli Problem Based Learning on aivan uusi ja paljon suosiota saavuttanut oppimiskäsitys. Sitä varten on kehitetty myös verkko-oppimisalustoja.

Kuva 23 Akvan 20-vuotiskavalkadissa oikealta Lauri Fontell, Irmeli Puurtinen, Pepe Järvenpää, Eva Lehikoinen, Matti Vauhkonen, Mirja Reijonen, Terttu Pulkkinen, Heikki Rainio.

Totinen satu A' meerikan matkasta!

Jari Petersen-Jessen totesi: "Vanhoilta kovalevyiltä voi löytää mitä yllättävimpiä asioita, kuten minä eräältä varmuuskopioltä vuodelta 2015. Siellä oli kaikenlaista Akvaan liittyvää materiaalia siitä lähtien, kun tulin mukaan Akvan toimintaan 2005. Il-

meisesti tämä seuraava juttu oli lähetetty minulle 30-vuotisjuhlien suunnittelua ajatellen, mutta en muista sitä siellä käytetyn. Kyse on ATK-instituutissa uransa tehneiden rehtori Lauri Fontellin ja koulutussuunnittelija Pertti (Pepe) Järvenpään Akva-kerhon 20-vuotisjuhliin laatima hauska kronikka kerhon alkua ajoilta.”

Totinen satu A' meerikan matkasta!

Olipa kerran, monta atk-sukupolvea sitten, eräs tärkeä tilaisuus. Silloin perustettiin kerho, jonka nimeksi valittiin AKVA. Kerhon nimen valitsivat hetkyläiset, jotka asuivat eteläisessä Härm-landiassa. Kerhon nimen alkuperää ovat yrittäneet selvittää jo monet tutkijat ja jopa tiedemiehetkin. Etnisten kansojen tutkijat ovat jo selvittäneet hetkyläisten alkuperän, mutta AKVA-nimi on edelleen pienoinen mysteeri. Vahvimmat ehdotukset ovat nämä kaksi: nimi juontaa alkunsa eräästä pohjoismaisesta juomasta, josta on hämäämismielessä jätetty loppuosa pois. Toinen otaksuma on, että nimi viittaisi Rooman aikakauden erään gallialaisen kylän henkilön alkukirjaimiin.

Tutkimuksissa on tullut esille myös kerhon toimintaan liittyviä asioita, mm. muistiinpanoja, kokouksia jopa eräs matkakertomus. Luotettaviin lähteisiin perustuen kerromme sen pääkohdat.

Kerhon toiminta oli juuri alkanut ja kaikki kerholaiset toimivat innolla mukana. Kerhon toiminnan tarkoituksena oli kouluttaa kouluttajia kouluttamaan tietämyskonetta. Kuinka koneen ohjelmia suunnitellaan, kuinka saadaan ihmiset ymmärtämään erilaisia piirroskuvia tai kuinka käyttäjät saadaan ymmärtämään koneen toimintaperiaate ja sen käyttömahdollisuudet.

Eräänä kauniina päivänä kerhon viisaat keksivät oivan idean: pidetään kurssi, jossa itse tietämyskone olisi mukana opetuksessa. Niinpä kerho järjesti kurssin, jonka nimenä oli TAO = tietämyskone avustaa opetuksessa. Menestys oli ennennäkemätön!

Kurssilaisia tulvi sisään ovista ja melkein ikkunoistakin. Tietämyskonekin selvisi aika mukavasti. Se kyseli kurssilaisilta aina sopivin väliajoin: "Are you sure?" tai ilmoitti kohteliaasti "Kill program" tai "Press any key to continue" tai "You are wrong start from the beginning". Osanottajat olivat haltioissaan!

Kurssi päättyi ja onnelliset kurssilaiset menivät harjoittelemaan saatuja oppeja omiin työpaikkoihinsa. Voipuneet kurssin vetäjät kävivät ottamassa normaalit ykkösoluet lähipubissa ja alkoivat sitten lukea sydän jännityksestä pamppaillen kurssin arviointilomakkeita.

Kurssin jälkeen tuli suuri pulma. Nyt samoista ovista ja ikkunoista tulvi niin paljon kurssimaksuja, että yhdistyksen johtokunta piti kutsua nopeasti hätäkokoukseen. Rahat oli kerätty suureen kylpyammeeseen ja osa lojui vielä lattiallakin. Johtokunnalle tuli lähes vastustamaton halu: miltä tuntuisi kerrankin kylpeä rahojen seassa? Niukasti voitetun äänestyksen jälkeen aikeista luovuttiin.

Sen jälkeen johtokunta alkoi miettiä rahojen käyttöä. Ylivomaisella enemmistöllä päätettiin, että rahat käytetään opintomatkalle ja matkakohteeksi valittiin Ameerikan maa. Johtokunta oli kuullut, että siellä tietämyskoneen opetuskäyttö oli korkealla tasolla ja sieltä saataisiin uusia virikkeitä jatkaa kotimaassa alan koulutusta.

Sitten iski kauhea epäily! Josko verokarhu väijyy esim. lentokentällä tai vaatii myöhemmin selvitystä matkasta tai pahimassa tapauksessa pitää matkaa hubailureissuna. Siksi veronaluen luokse lähetettiin raudanluja delegaatio, jonka tarkoituksena oli saada ennakkopäätös siitä, että matka voidaan katsoa työmatkaksi. Hätäpäissään delegaatio vielä sitoutui järjestämään toisen TAO-seminaarin, kun ensin oli suoritettu matka "rapakon taakse" ja saatu sieltä kokemuksia ja uusia ideoita.

Verottaja tuli vakuuttuneeksi matkan hyvästä tarkoituksesta ja niinpä eräänä kauniina päivänä kerhon seitsenhenkinen

ryhmä suuntasi matkansa emo maahan. Matka kesto oli n. kaksi viikkoa ja matkan tarkoituksena oli tutustua tietokoneohjattuun opiskeluun sekä kerätä kokemuksia ja ideoita, joita voitaisiin sitten käyttää kotimaassa sekä koulutuksessa että alan kehittämisessä.

Tutustumiskohteita oli kaksitoista. Ensimmäinen oli Itä-rannikolla ja sieltä siirryttiin sitten Länsi-rannikon keskuksiin.

Saavuttaessa ensimmäiseen kohteeseen vastoinkäymiset alkoivat heti. Mitä lie matkustajia eksoottisesta napapiirimaasta. Ei heitä voi tähän hotelliin ottaa. Kauniiden lauseiden ja kuvausten jälkeen hotellivirkailija sulki ja hänen tuli sääli kaukomatkaajien kohtalo ja näin yöpaikka järjestyi hotellista eikä " " saarelta.

Tieteelliset kontaktit ovat paljon avonaisempi. Niin retkeläiset vaipuivat nirvanaan katsellessaan ennennäkemätöntä visuaalista käyttöliittymää suurten ajattelijoiden pehmeiltä isoilta tyyntyiltä tai sulloutuivat tutkijan pieneen kammioon seuraamaan tietämyskoneen älyllistä sairauden diagnostointia. Onneksi he selvisivät lähes puhtain paperein.

Ison lännen pitkiin etäisyyksiin oli varauduttu vuokraamalla kaksi autoa. Syntyi kuin itsestään kaksi joukkuetta ja kuinkas muuten myös kilpailu. Kumpi löytää seuraavan kohteen ensimmäisenä ja eksymättä. Kartanlukijan paikka ei ollut aina suosittu, kun ohjeita sateli koko ajan. "Hei ajat liian lujaan". "En toihan auto ajaa ohi." "UPPS se on poliisi!" "Käänny tosta!" "Sano aikaisemmin en enää voi!" "Seuraava poistumistie on monen mailin päässä"

Tiiviiseen ohjelmaan sopi pyhäpäivinä myös muita alaan liittyviä nähtävyyksiä. Miten voidaan herättää mielenkiinto erityisellä pukeutumisella Kuutamokadulla tai auttavatko yllätykset tai satumaat parantamaan muistin toimintaa ja oppimista. Visuaalista muistia harjoiteltiin sijoittamalla autot hehtaarien laajuiselle autojen oleskelupaikalle muiden samanlaisten sekaan.

Palattaessa ajoneuvojen luo suoritettiin ryhmäneuvottelu oikean paikantamiskuvan saamiseksi.

Retken pääkohteeksi oli suunniteltu suuri tietämyskoneiden koulutuksellinen massatapahtuma. Hämmästys oli suuri, kun kuuluisan kaukaisen maan lehdistöedustajia ei aluksi meinattu olleenkaan noteerata. Mutta jälleen retkeläisten korkea asian-tuntemus ja subliikkitaito auttoi. Luotiin tietä alan maailman-laajuiselle valloitukselle. Härmlandian kuva alkoi jo kirkastua tulevia vuosia varten.

Matkan aikana mielikuvat tulevaisuuden kehityksestä kirkastuivat. Kaikki opetus siirtyy tietämyskoneille. Uudet 16 bittiset tietämyskoneet, videolevyjärjestelmineen tulee jokapäiväiseen käyttöön. Kaikissa kotikammareissa pyörii tosi halvat 8 bittiset koneet. Kaikki lapsukaiset laativat älyllisiä sovelluksia LouGou nimisellä ihmekielellä Tutkinnot suoritetaan menemällä tietämyskonetupiin, joissa konetta käyttäen ratkaistaan tenttikysymykset.

Eräiden retkeläisten innostus oli niin suuri, etteivät vierailukohteissa muistaneet ajan kulua, ja toiset saivat odottaa lasin ääressä pääsemättä ajoissa suurten kulttuuritapahtumien kehtoon.

Vihdoin koitti päivä palata takaisin kaukaiseen Härmlandiaan. Autojen suunnatessa matkansa kohti lentokoneasemaa, oli koko suurkaupungin väki ryynnännyt maanteille ja moottoritiet olivat tukossa. Onneksi oli hyvin harjoiteltu kaikkien mahdollisten oikopolkujen löytäminen. Kilpailuhenki syttyi ja niin autot valitsivat kumpikin oman reittinsä. Oppi oli todella mennyt perille, sillä autot saapuivat asemalle lähes yhtä aikaa ja mikä ihmeellisintä vielä riittävän ajoissa.

Suuri tutustumismatka oli tehty. Opitut siirrettiin Härmlandiaan ja tuloksena on maailman valloittanut tietämystaito.

Jutun oikeaksi todistavat: Lauri F ja Pepe J

Aivojen saloja ja verkko-oppimista Budapestissa

Akvan syysseminaarissa Budapestissa Viljo Martikainen perehdytti meidät aivojen saloihin, Helian Eija Kalliala verkko-opetukseen ja TaiKin Tarmo Toikkanen tulevaisuuden oppimisympäristöön. Tuula Nyströmin ja Heikki Rainion johdolla pääsimme vierailulle Unkarin upeaan parlamenttiin, jossa tutustuumme mm. informaatio-osastoon ja it-koulutukseen. Matkalla vierailimme myös it-ammattilaisia kouluttavassa IQ Softissa.

Kuva 24 Luennolla Budapestissa syksyllä 2002. Kuvassa oikealta Paula Miinalainen, Taina Huovila, Merja Korpela, Matti Luomala, pöydän päässä Tarmo Toikkanen, Selin Minna Forsman, Viljo Martikainen ja Tuire Kajasvirta.

Kuva 25 Budapestissa Akvan ryhmä rappusilla.

Kuva 26 Koulutusyhtiö IQ-Softin demo Budapestissä syksyllä 2002. Demoa seuraavat vasemmalta Matti Luomala, Irmeli Puurtinen, Tarmo Toikkanen, Minna Forsman.

Kuva 27 Seminaarin luentotauolla Budapestissa syksyllä 2002. Vasemmalta Taina Huovila Eläke-Varmasta, tri Viljo Martikainen sekä Eija Kalliala Heliasta. Viljo Martikainen avasi meille seminaaripuheenvuorossaan aivojen saloja käsitteiden näkökulmasta. Eija Kallialan anti oli vahva tietopaketti verkko-opettamisesta, josta hän oli juuri julkaissut tietokirjan.

Projektinhallintaa ja viestintää Pietarissa

Onnistunut projekti on jämäkkää projektin hallintaa ja onnistunutta viestintää – huomioita Akva-kerhon seminaaristeilyltä Pietariin 18.–20.9.2004.

Tuulisena syyskuun lauantaiaamuna 15 innokasta hetkyläistä kokoontui Olympiaterminaliin osallistuakseen Akva-kerhon järjestämään seminaariristeilyyn, jonka aiheena oli onnistunut projekti; kokemuksia ja tapahtumia projekteissa – mitä olemme niistä oppineet.

Ennen Silja Opera -laivan lähtöä Erkki Rajala Tieturi Oy:stä piti mielenkiintoisen esityksen aiheesta ”Miten luodaan edellytykset onnistuneisiin projekteihin”. Ohessa muutamia huomioita hänen luennostaan osallistujan silmin:

Kuva 28 Syysseminaari Silja Operalla vuonna 2004 suuntautui Pietariin. Ryhmätyön teemana on onnistunut projekti. Kuvassa vasemmalta Kristiina Sarin, Voitto Vasara, Leena Suominen ja Merja Korpela.

- Muutosnopeus on nykyään suuri ja voitot halutaan heti käyttöön niin projekteissakin, mutta miten mitataan onnistumista?
- Onko se sitä, että atk-ohjelma toimii, tuote ja palvelukehitys on onnistunut vai että prosessi on muuttunut? Tämä herätti heti keskustelua siitä, miten voidaan mitata ”projektin onnistumista” ja palattiin projektin tavoitteiden määrittelyn tärkeyteen ja tavoitteiden yksilöimiseen. Tähän saimmekin tutkimuksellista tietoa onnistumisen muuttujista Erkki Rajalan luennosta.

Projektityön kriittisiä menestystekijöitä pohdimme sitten yhdessä, ja jokaisen omaan kokemukseen perustuen teimme ryhmätöitä. Eräs esiin noussut asia oli se, että muutokselle ei useinkaan varata tarpeeksi aikaa eikä keskustella siitä, miten uudessa mallissa tullaan toimimaan. Suomalainen kyllä tekee, kun ymmärtää, miksi näin tulee tehdä. Palasimme siis useassa yhteydessä viestinnän merkitykseen. Lopputulemana ainakin minun mieleeni jäi, että viestinnän merkitystä ei voi missään projektissa aliarvioida, vaan siihen tulee entistä enemmän kiinnittää huomioita projektin kaikissa vaiheissa eri kohderyhmille.

Aila Koskinen Tieto-Tapiola Oy:stä kertoi meille käytännön kokemuksiin perustuen, minkä heillä on projekteissa koettu vaikuttavan projektien onnistumiseen varsinkin projekteissa työskentelevien henkilöiden kannalta. Tiedot hänen esitykseensä oli koottu heidän projektiansa loppuraporteista ja haastattelusta. Päälimmäisiksi nousi projektin ilmapiiri ja yhteistyö sekä eri henkilöiden ja sidosryhmien sitoutuneisuus.

Edelleen yhteisestä projektityömallista on ollut merkittävä hyöty eri projekteissa puhumattakaan projektipäällikön ammattitaidosta viedä työ ammattimaisesti eteenpäin alkaen tavoitteiden määrittelystä ja resurssien käytettävyydestä aina muutoshallintaan asti.

Toki ryhmätöiden välissä rentouduimmekin laivalla. Alussa vähän näytti siltä, että tuuli keinuttaa meitä enemmänkin, mutta se meni onneksi ohi nopeasti ja pääsimme nauttimaan illallista hyvässä seurassa.

Sunnuntaiaamuna oli jokaisella mahdollisuus osallistua valitsemaansa kiertoajeluun ja nähdä millainen on Pietari tänään.

Moni tutustuikin Eremitaasin taidekokoelmiin tai kaupunkiin muuten. Iltapäivällä jatkoimme ryhmätöitä ja mietimme projektiasioita ennen illallista ja iltaohjelmaa, joka oli sovitettu venäläiseen teemaan kansantansseineen.

Kuva 29 Ryhmätöitä Silja Operalla matkalla Pietariin syksyllä 2004. Kuvassa istumassa Paula Miinalainen, seisomassa vihreässä puserossa Lea Virtanen ja punaisessa Aila Koskinen.

Maanantaina palasimme virkeinä takaisin Helsinkiin ja jokainen työnsä pariin. Jokaisella oli varmasti mukavia hetkiä risteyllä ja jotain tarttui mukaan myös projektin onnistumiseen vaikuttavista tekijöistä, kuten minulle viestintä ja jämäkkä projektin hallinta.

Kristiina Sarin, Koulutuspäällikkö

Siemens Osakeyhtiö / Siemens Business Services

Oman muutoksen hallinta osana yrityksen muutoshallintaa ja prosesseja

Akvan seminaarissa Pärnussa 14.–16.10.2005 käsiteltiin oman muutoksen hallintaa osana yrityksen muutoshallintaa ja prosesseja. ITIL houkutteli porukkaa seminaariin.

Tuija Matikan mukaan muutostilanteissa huumorista on apua. Menetykset kuuluvat elämään. Ensin menetetyt asiat valtaavat mielen, vasta myöhemmin oivaltaa, mikä vielä on jäljellä ja kunnossa.

Liisa Torkkeli Quint Wellington Redwood Oy:stä kertoi, että alunperin ITIL oli kokoelma parhaita käytäntöjä kolmenkymmenen vuoden ajalta. ITIL on nyt defacto-standardi, joka tarjoaa yhteisen kielen toimittajalle ja IT-väelle. Muutos on iso juttu, jonka onnistuminen edellyttää tarvetta, päämäärää, suunnitelmaa, resursseja ja osaamista.

Merja Korpela kertoi ITILin käyttöönotosta TietoEnatorilla. Muutos ei tapahdu kädenkäänteessä, mutta ITILin käyttöönotto on ryhdistänyt toimintaa.

Muutosprojekteja vetänyt **Paula Männistö** TietoEnatorin TKP-Tiedosta painotti, että muutos ei toteudu, jos se jää vain prosessikuvaukseen eikä siirry toimintaan. Yksilöiden pitäisi tuntea muutos omana valintanaan. Esimiehen pitää osata ottaa muutostavastarinta vastaan; se kuuluu prosessiin, jota ihminen muutostilanteessa käy lävitse. Paula Männistö lopetti esityksensä oivallukseen: sanasta ”luovuus” voi muodostaa sanat ”luovu” ja ”luo uus”.

Tuire Kajasvirta Siemensiltä korosti, että ITIL-prosessit ymmärretään eri puolilla maailmaa samalla tavoin. Kansainvälisellä Siemensillä meni kahdeksan vuotta ennen kuin ITIL-prosessit oli otettu käyttöön. Mikään ei muutu, ellei ihminen itse muutu.

Paula Miinalainen erotti hiljaisen eli piiloisen tiedon (tacit knowledge) eksplisiittisestä eli käsitteellisestä tiedosta (explicit knowledge) sekä kulttuurisesta tiedosta (cultural knowledge). Muutosvastarinnassa on osin kyse hiljaisesta tiedosta, jota ei osata pukea sanoiksi. Ihminen ei osaa kertoa, miksi vastustaa muutosta, mutta vastustaa. Paras tapa hiljaisen tiedon siirtämiseen olisi yhdessä tekeminen, mestari-kisälli-työpari. Valitettavasti osaaajan lähtiessä talosta hiljainen tieto lähtee usein hänen kanssaan.

Eija Kalliala lausui lopuksi muutaman seminaarissa kirjoittamansa haikun

*Puurran Pärnussa
ITIL-prosessit putkeen,
pääni pyörryksiin.*

*Puhe rönsyilee,
ITILit prosessoidaan,
viini viihdyttää.*

*Hämärän salin
kiihkon alle tukehtuu
hiljainen tieto.*

*Mielikuvitus
piirtää prosessin polun
Pärnusta Suomeen.*

Eija Kallialan blogikirjoitus Oman muutoksen hallinta osana yrityksen muutoshallintaa ja prosesseja

Kuva 30 Huhtikuussa 2006 seminaarimatka suuntautui Kolgaan. Kuvassa ryhmä akvalaisia kävelyllä. Vasemmalla Johanna Toikkanen, edessä sinisessä takissa Eija Kalliala, oikealla puolellaan Irmeli Puurtinen ja vasemmalla puolella Tallinnan yliopiston tutkija Mart Laanpere.

Kuva 31 Ryhmätöissä Kolgassa keväällä 2006. Kuvassa pöydänpäässä Tarmo Toikkanen vauhdikkaana takanaan Eija Kalliala. Pöydän takana Mirja Reijonen, Johanna Toikkanen ja Irmeli Puurtinen.

Verkkoyhteisöön turvallisesti

Kun akvalaiset vierailivat Sulakkeella 27.8.2008, IRC-Gallerian vetäjä **Ville Mujunen** kertoi meille nuorison Habbo-hotellista, IRC-Galleriasta ja Sulakkeen mobiilivirtuaalimaailmasta. Suomessa habbolaisten keski-ikä on noin kolme vuotta alhaisempi ja Brasiliassa ja Japanissa kolme vuotta korkeampi kuin koko maailman habbolaisten 15 vuoden keski-ikä. Suomalaiset nuoret siirtynevät 15-vuotta täytettyään IRC-Galleriaan – ja testamenttaavat huonekalunsa Habboon ryntääville pikkusisaruksilleen.

Maksullisia palveluja käyttävät kuluttavat noin 5–20 euroa kuukaudessa, mutta Habbossa toimimisesta yli 80 % on ilmaista. Öisin Habbo-hotelli on kiinni, aukioloaikoina moderaattori on aina paikalla. Habbo on kuin julkinen puisto, jossa on valvontakamerat ja jossa pitää käyttäytyä sääntöjen mukaan.

Käyttäjien yhden euron kuukausimaksulla pyörivä IRC-Galleria on Suomen suurin sosiaalisen median palvelu, kaksi kertaa niin suuri kuin Facebook. Se on yhteiskunnan peili: siellä näkyvät 15–24-vuotiaiden nuorten kiinnostuksen kohteet, harrastukset ja arvot. Heille netti on osa todellisuutta, aina olemassa ollut. Nuoret ovat yleensä valistuneempia netin käyttäjiä kuin vanhemmat. Nettihuijauksiin lankeavat eniten yli kolmikymppiset. *Eija Kallialan blogikirjoitus Verkkoyhteisöön turvallisesti*

Kuva 32 Tukholman risteilyllä syksyllä 2009 luentosali oli täynnä, yhteensä seminaarissa mukana oli 83 henkilöä, joista yksi oli vauva.

Auttaako agile, tuottaako testaus, säästääkö Scrum.

AKVAn laivaseminaari 30.9 -2.10.2009

”Tällä reissulla on ollut maailmanluokan asiaa”, hehkutti agileasiiantuntija Petri Heiramo Digiasta seminaarin loppupuheenvuorossa. Seminaariohjelmassa oli tällä kertaa vahvasti mukana johdon näkökulma. Olen poiminut tähän otteita muistiinpanoistani.

Sopimusjuristi **Pia Ekin** ajatuksissa ketteryydessä jokainen iteraatio on pieni projekti, jolle sovitaan tarvittavat ominaisuudet, aikataulu, työmäärä ja hinta-arvio. Vähintään nämä tulisi dokumentoida. Se auttaa kaikkia osapuolia, sillä ketteryydessä syntyy uudenlainen riskinjako. Toimittaja ajattelee, että testausvastuu siirtyy asiakkaalle. Mutta tosiasiassa toimittajalla on ketterissä korostettu testausvastuu. Itse asiassa Ketterä on vaiheistettua hyväksyntää. Ketterä ei sopimusmielessä eroa vesiputouksesta. Sopimus on osapuolten yhteisymmärryksen kirjaamista. ”Hyllyltä otettu sopimus ei nykymaailmassa käy.”

"Ketteriä menetelmiä käytetään väärin. Ensi vuonna kärsitään krapulaa", provosoi Qentinelin toimitusjohtaja **Esko Hannula**. Hänen näkemyksensä mukaan kalleimmat päätökset tehdään jo ennen toimittajan valintaa. Ainutkaan toimittaja ei tee tahallaan huonoa työtä. Reaalimaailmassa tilaaja vastaa riskistä. Hannulan ratkaisu on 4 x O-malli. Halua oikein. Valitse oikein. Valvo oikein. Testaa oikein.

"Agile maailma edellyttää uusia toimintatapoja. Järjestäkää ostamisen kurssi!" pyytää Tiedon johtaja **Katriina Joki**. Nyt täytyy osata ostaa uudella tavalla. Kannattaa miettiä, että ollaanko kypsiä läpinäkyvyyteen ja mikä on epävarmuuden sietokyky? Ongelmista 90 prosenttia johtuu huonosta kommunikoinnista. Jokaisen tulee tietää sopimuksen sisältö. Tiedossa on jo saatu onnistuneita kokemuksia isoista projekteista. On tultu siihen tulokseen, että ketteryys on ainoa keino saada isoja projekteja valmiiksi vaaditussa ajassa. Nyt tarvitaan harkintaa, kylmäpäisyyttä ja luottamusta.

IBM:ssä käytetään Agile@Scale menetelmää, kertoo tekninen asiantuntija **Riitta Karkkila**. Heillä onnen avaimet ovat yhteistointi, kommunikointi, automaatio ja raportointi. Vaatimuksia ei kirjoiteta alussa auki, vaan ne kehittyvät työn edetessä. Samalla koko ajan testataan. Kuningas on se, joka tuntee IBM:n prosessit. Prosessit ovat heillä tärkeitä, koska tuotteet ovat hyvin monimutkaisia.

Paula Miinalainen, riippumaton konsultti

Lauluja AKVAn 30-vuotisjuhlaan

AKVA 30 V

*Reikänauha ei mittää,
lerppu ei mittää
korppu ja usbi ei mittää.
Dossi ei mittää, windows ei mittää,
akvalaista ubiikkia sen olla pittää.*

*COBOLI ei mittää, BEISIKKI ei mittää,
fortran ja PL 1 ei mittää.
APL, Pascal ja Prologi ei mittää,
akvalaisia olioita olla pittää.*

*Vesiputousmalli ei mittää,
toimintoanalyysi ei mittää,
esitutkimus ja meto ei mittää.
Entisajan systeemimallit ei oo mittää,
akvalaista ketteryttä olla pittää.*

*Kymmenen ei mittää,
kakskymmentä ei mittää,
Ilman AKVAA Hetkykään ei ois mittää.
Otappa siis akvaviittis AKVALLE,
kolmekymmentä ja hauskaa olla pittää.*

Akvan synty

(Sävel "Isontalon Antti ja..")

*Talikaisen Tapsa ja
Somermeren Arska,
he tapasivat sattumalta.
Mennäänpäs tuohon lähei-
seen publiin, Saadaan huur-
teista tiskin alta.*

*Kun ensimmäinen pullo oli
nautittu, niin Tapsa se suunsa
aukas,
ja tulevan kerhon syntysanat,
ihan seisoltaan laukas:*

*ATK:ssa kouluttajat tekee
vastuunalaista työtä!
Heille me tarjoomme malleja
uusia, tietoa, taitoa myötä!*

*Arska se päättään nyökytti
ja totesi vielä että,
päivällä pohditaan koulutus-
työtä ja illalla juodaan vettä.*

*Meinaspa kaatua koko puuha,
pykälään kummaan tähän.
Sitten tehtiin viisaampi pää-
tös: Akvaviittia vähän!*

*Klubi-askille toimintakohteet
he yhdessä tuumaeli.
Ja nimeäkin uudelle kerholle,
poijat ne hahmotteli.*

*Myös Kolehmaisena Heikki
ja Kellan Tapsa,
tulivat mukaan työhön.
Kun linja oli selkeä –
kirjotustyötä, sai tehdä pit-
källe yöhön.*

*Kun syksyllä lehdet oli pudon-
neet
Ja nukkui jo joka perho.
.: Oli onnea, iloa, melskettä,
syntyi Hetkylle AKVA-kerho!
.:*

Muistumia

Merja Korpela: Talkootyö innokkaassa seurassa on antoisaa

Vuosina 2003–2007, jolloin olin Akvan isännistössä, kokoonnuimme usein Eduskuntatalossa, Tuula Nyströmin ja Heikki Rainion työpaikalla. Tapahtumia oli kiva järjestää talkootyönä innokkaiden alan ammattilaisten kanssa. Tilaisuuksia järjestessä saa monenlaista uutta, ammatillista tietoa. Myös työnantajani suhtautui yhdistystoimintaan suopeasti, tilaisuudethan järjestettiin työajan ulkopuolella, mutta yhteydet esiintyjiin piti ottaa päiväaikaan.

Kuva 33 Vierailulla Unkarin parlamentissa.

Olen aina ollut tyytyväinen Akvan seminaareihin ja ottanut niiden annin hyvillä mielin vastaan. Parhaiten muistan parlamenttievierailun Budapestiin, rakennus oli niin upea.

Tietysti muutkin parlamenttievierailut ovat jääneet mieleeni: Tukholma, Praha ja Viro. Kun oli käsitys Suomen parlamentin toiminnasta, niin saattoi verrata eri maiden parlamentteja toisiinsa. Muutaman päivän seminaarit ovat olleet siitäkkin mukavia, että niissä on jäänyt aikaa tutus-

tua muihin akvalaisiin ja jutella heidän kanssaan kahvilla, oppilaitos- ja yritysvierailuilla ja ns. vapaa-ajalla.

Viime syksynä (2019) vierailullani Japanissa yllätyin ja ilahduin törmätessäni älykkääseen WC-pyttyyn. Teppo Turkki oli sellaista ja muista erittäin edistyksellisistä lähinnä terveydenhoitoon liittyvistä laitteista kertonut Akvan ubiikkiseminaarissa jo syksyllä 2007. Siis yli kymmenen vuotta sitten, mutta vasta nyt uskoin, että sellaisia oikeasti on olemassa. Mutta olihan elämys kokea lämmitetyllä pytyllä lintujen laulua ja erilaisia huuhte-luja!

Kolgan ja Palmsen kartanot Virossa olivat mielenkiintoisia, saimme tietää paljon naapurimaamme historiasta ja IT-alan kehityksestä siellä. Akvassa olemme myös seuranneet Viron teknologian kehitystä, esimerkiksi sähköistä henkilökorttia ja sen käyttöä.

2010-luku

2010-luvulla Akvan nettisivustolla todetaan: Verkosto haluaa edistää jäsentensä laaja-alaista osaamista ja henkilökohtaista kehittymistä. Akva tarjoaa esitelmää, koulutusta, yritysvierailuja ja keskustelufoorumin jäsenille. Verkosto järjestää myös Hetky/MiitIT ry -golf-kilpailuja. Käydään teattereissa ja tutustutaan muuhunkin taiteeseen, sekä perehdytään Helsingin saariin valokuvauksellisissa merkeissä.

Akvassa tapahtuu

Ketteryys ja pilvipalvelut

Akvan laivaseminaarin Ketteryys ja pilvipalvelut 29.9.–1.10.2010 Viking Linella juonsi **Jari Petersen-Jessen** ja avauspuheen piti Tietotekniikan liiton toiminnanjohtaja **Robert**

Serén.

Arto Saario Ixonokselta kertoi, miten pilvipalvelut mahdollistavat ketterän toiminnan.

Pia Ek Asianajotoimisto Hannes Snellmanista valotti pilvipalveluiden oikeudellisia ongelmia. ”Insinöörien tehtävänä on keksiä ongelmiin ratkaisut, juristien tehtävänä keksiä ratkaisujen ongelmat.” Jos rekisterinpitäjä on suomalainen, voidaan soveltaa Suomen lakia. Muuten törmätään Safe Harbour -säännöksiin ja SLA-pavelutasosopimuksiin. Mistä saadaan korvaus, jos ei päästä pilvessä olevaan kirjanpito-ohjelmistoon? Pilvipalvelut ovat juristin näkökulmasta harmaita pilviä.

Antti Vähä-Sipilä Nokialta painotti, että ohjelmistoturvallisuudessa avainasia on riittävä koulutus. Leanissa kaikki pyritään tekemään mahdollisimman vähäisellä turhuudella. Scrumissa ohjelmistoturvallisuus lähtee siitä, että scrum-tiimi tarkistaa backlogista ottamastaan tehtävästä, käsitteleekö käyttäjätietoja tai luottokorttitietoja, jolloin sille pitää tehdä uhkatarkistus.

Perttu Tolvanen Sinisestä meteoriitista pohdiskeli ketterää ostamista. Ei ole vain yhtä oikeaa tapaa tehdä ryhmätöitä eikä järjestelmiä voi määritellä kuoliaiksi: tärkeimmät käyttötapaukset selviävät ja hioutuvat vasta käyttöönoton jälkeen. Ensimmäiset kuusi kuukautta ovat ratkaisevia, niiden aikana uusi järjestelmä muovataan tukemaan tietotyöläisten tarpeita. Korjauksiin pitää varautua heti käyttöönoton jälkeen ja tiedot virhetilanteista välittää toimittajalle heti. Asiakkaan pitää ottaa vastuu hankinnoistaan, tehdä riittävän hyvä esitutkimus ja priorisoitu vaatimusmäärittely.

Petri Heiramo Agilecraftista totesi, että ketteryys on haastavaa ja tarjouspyynnössä luodaan pohja onnistumiselle tai epäonnistumiselle. Hankintalainsäädännön mukaisesti on hankalaa tilata ketterästi, muttei mahdotonta. Ketterässä hankinnassa asiakas sitoutuu ohjaamaan projektia koko ajan ja ottaa siitä vastuun.

Kai Linnervuo kertoi Signomin sähköisestä allekirjoitusprosessista. Kun sopimuksen lopullinen sanamuoto on valmis, sopimus muutetaan pdf-muotoon. Järjestelmä tarkistaa lähettäjän oikeudet ja lähettää sopimuksen kryptatulla varmenteella vastaanottajalle. Vastaanottaja voi allekirjoittaa sähköisesti, mutta halutessaan hän voi tulostaa sopimuksen ja allekirjoittaa sen perinteiseen tapaan.

Kari Terho Elisalta kertoi alaspäin joustavasta eCloud-palvelusta, jonka palvelimet saa käyttöön minuuteissa, virtuaalisen tietokonekeskuksen perustamiseen menee noin puoli tuntia, kun perinteisen konesalin perustamiseen menisi useita viikkoja.

Janne Järvinen kertoi F-Securen ja Tivitin tutkimushankkeesta, jolla luodaan uudenlaista suomalaista liiketoimintaa. Avoimet palvelut tulevat ja niitä voidaan yhdistää pilvessä, mutta kuka vastaa tietoturvasta? Millainen olisi hoikin ja ketterin ict-organisaatio? Lean-konferensseissa kehitetään hoikkia arvoketjuja toiminnan tehostamiseksi, mutta ohjelmistoalan yrityksiä siellä ei juurikaan tapaa.

Paula Männistö Qentineliltä puhui projektin työmääräarvosta, joka perustuu vaatimuksiin. Kumpi on tärkeämpää, asiakkaan vai toimittajan osaaminen? Keskustellaanko paperinipun kanssa vai keskustelevatko ihmiset keskenään? Onnistuneissa

projekteissa tavoitteena on yleensä jokin toiminnan muutos, ja tietojärjestelmän kehittäminen on vain osa toiminnan muutosta.

Pipsa Ylä-Mononen kertoi ketteryydestä Itellassa, jossa scrumia on käytetty nelisen vuotta. Jos asiantuntijat eivät saa vaatimuksia paperille, joudutaan lypsämään, työstämään ja esittämään hypoteeseja siitä, miten asia voisi olla. Projekti eri vaiheissaan onnistuu parhaiten tasaisesti työskennellen ja huumorilla ammatti- ja viestintätaitoisten ihmisten kanssa. Onnistumisen edellytyksiä ovat jatkuvan ja avoimen tiedonkulun varmistaminen. Tiimihengen luominen ja motivaatio on tärkeää, jotta tiimi toimisi itseohjautuvana asianomistajana ja kehittäisi laatua oma-aloitteisesti.

Maaret Pyhäjärvi Ilmarisesta kertoi ketterästä testaamisesta. Perinteinen testaus tekee sokeaksi emmekä huomaa olennaisia virheitä, joita emme osaa odottaa. Testauksessa pitää olla hauskaa ja bugeista pitää nauttia, kun niitä löytää. Bugi on bugi, mutta ketterässä kehityksessä se voi löytyä jo alkumetreillä eikä vasta lopussa. Ketterää kehitystä ei tehdä ilman määrittystä. Vaatimukset voidaan kirjoittaa vaikka valkotalulle ja kuvata eri värein ja täydentää ja lopuksi muokata parempaan muotoon. Palautemekanismi, tuotebacklogi ja muutosten hallinta ovat olennaisia. Kaikki tiimissä testaavat ja testaaja on tiimin jäsen. Testaus on osaavien ja tahtovien ihmisten yhteistyötä, jonka edellytyksinä ovat sopiminen ja sopimukset, työrauha ja luottamus.

Katriina Joki Tiedosta kertoi ketteristä menetelmistä ja ulkoistamisesta, johon liittyy vastarintaa ja epäluuloja. Projektin henkilöstölle pitäisi viestiä selvästi, mitä he ulkoistamisesta hyöty-

vät, ja budjetissa pitää varautua koulutukseen ja matkustamiseen. Tarvitaan myös jämäkkyyttä ja herkkyyttä, erilaisuuden sietämistä ja tasaista työkuormaa, tuska ja kiitos täytyy jakaa kaikille.

Marko Taipale Huitaleesta kertoi nextdoor.fi-verkkopalvelusta, josta kuluttajat voivat ostaa kotitalouspalveluita. Verkko-palvelun kehittämisessä selvitetään teemat, joista kolme poimitaan parannettaviksi. Parin vuorokauden ideamyrskyn jälkeen kehitystyö kestää kuusi päivää, joiden päätteeksi tehty ominaisuus testataan varttitunnin automaattijolla. Ominaisuuden julkaisemiseen menee minuutti.

Ralf Sontag Huoltovarmuuskeskuksesta kertoi ketterästä ostamisesta, jossa käyttäjätarina kehittyi projektin aikana kumulatiivisesti ja sprinteittäin.

Loppupuheenvuorossaan **Robert Serén** korosti, että ict-alan palkat ovat naisten ja miesten välillä tasa-arvoisempia kuin monella muulla alalla.

Eija Kallialan blogikirjoitus Ketteryys ja hoikkuus pilvessä

AKVA palasi perusasioihin ja jäsenilta täyttyi hetkessä

PRINCE2:n käyttö projektinhallinnassa

Akvan jäsenilta projektinhallinnasta 4.4.2011 meni kuin kuumille kiville. Ravintola Vltavan kabinetti oli täynnä ääriään myöten, kun palasimme aiheen valinnassa perusasioihin eli projektinhallintaan. Luennoitsijaksi oli kutsuttu Senior Consultant **Tarja Isosaari** Wakarusta. Hän valotti PRINCE2:n käyttöä projektinhallinnassa. Nimi muodostuu alkukirjaimista seuraavasti: PR-IN-C-E = PROjects IN Controlled Environments.

PRINCE2 perustuu parhaisiin käytäntöihin ja on käytännönläheistä tervettä järkeä. Sopii kaikenlaisiin projekteihin – myös pieniin projekteihin.

PRINCE2 koostu seitsemästä prosessista: projektin aloitus, projektin käynnistys, johtaminen, projektivaiheen hallinta, vaihe-ajan hallinta, tuotosten hallinta ja projektin päättäminen.

PRINCE2:ssa painotetaan erityisesti ohjausryhmän työtä. Tarja Isoaari tiivistä tähän tapaan: ”Ohjausryhmä edustaa organisaatiota/liiketoimintaa/ohjelmaa. Se on projektin päätösten tekijä. Se toimii projektin puolustajana, kannustajana, palkitsijana, suunnan näyttäjänä, ohjaajana jne. Ohjausryhmä kootaan niistä organisaatioyksiköistä, joiden toimintaan projektin lopputulos vaikuttaa. Ohjausryhmä määrittää ajalliset, tekniset ja taloudelliset tavoitteet. Se hyväksyy tulokset ja päättää projektin lopettamisesta.”

Viestintä on projektissa aina erittäin tärkeää, meillä kaikilla on siitä kokemusta. Ei todellakaan riitä ”katso Intrasta ja lue sähköpostisi.” **Vinkki:** Sähköpostin ydinasian pitää olla neljällä ensimmäisellä rivillä.

Paula Miinalainen, Akvan isännistön jäsen, riippumaton konsultti

Yhteisöt ja organisaatiot Facebookissa

Johanna Janhonen valotti akvalaisille 16.11.2011 Facebookin monipuolisuutta organisaatioille ja yhteisöille. Tykkäämällä saa viestivirtaa itselleen ja tietää, mitä tapahtuu.

Tykkäämällä huvitellaan, osoitetaan tukea, viestitään omista arvoista, annetaan palautetta tai vaihdetaan tietoja. Ryhmä on tasa-arvoisempi kuin sivu. Sivulla on moderaattorit ja tykkää-

jät, ryhmässä kaikki voivat päivittää ja näkevät toistensa päivitykset. Sivut ovat hyviä tiedottamiseen, ryhmät keskusteluun. Vuonna 2010 todettiin: ”Facebookista löydät ne ihmiset, jotka joskus tunsit, LinkedInistä ne, jotka yhä tunnet ja Twitteristä ne, joihin haluaisit tutustua.” Facebookin tilaukset mahdollistavat nyt uusiin ihmisiin tutustumisen Twitterin lailla.

Mieti, mikä yleisöäsi kiinnostaa. Tee kivoja asioita. Varaudu negatiiviseen palautteeseen – ja vastaa palautteeseen nopeasti.
Eija Kallialan blogikirjoitus Yhteisöt ja organisaatiot Facebookissa

Virtualisointia ja pilveä – minne olemme menossa?

Akvan perinteinen syysseminaari 26–28.9.2012 M/S Viking Mariella

”On tulossa yhtä suuri muutos kuin sähköän tullessa käyttöön”, totesi Tietotekniikan liiton toiminnanjohtaja Robert Serén seminaarin avauspuheenvuorossa.

Muutosta ennustivat myös monet muut luennoijat.

Mitä ne muutokset sitten ovat tämän seminaarin valossa? Suomessa ohjelmisto- ja palvelutuotanto on voimakkaassa kasvussa. Suomi on tosin menettänyt kustannuskilpailukykyä lyhyessä ajassa 17 % Saksaan verrattuna. Toisaalta BSA Business Software Alliance on todennut, että Suomi on maailmassa USA:n jälkeen paras maa IT-yrityksille. Suomi on siis paras maa Euroopassa. Suomalainen ict-ala on myös varsin tasa-arvoinen. Naisen euro on 96 senttiä. Suomella on loistavat lähtökohdat. Tarvitaan lisää koulutusta, Infra tulee laittaa kuntoon ja yrittäjyyttä kannustaa.

Johtaminen ja päätöksenteossa tarvitaan uutta ajattelua. BYOD (Bring Your Own Devices):n käyttöönotto lisää tuottavuutta. Mutta se vaatii myös uudenlaista johtamista. Tulee päättää muun muassa siitä, kuka pääsee käsiksi mihinkin tietoihin.

*Kuva 34 Akva-verkoston Tukholman risteilyllä 26–28.9.2012 verkostoiduttiin. Ku-
vassa vaihtavat ajatuksia luentotaloulla Petri Aaltonen (Kuntien Tiera Oy), Robert
Seren (Tietotekniikan liitto), Aimo Maanavilja (Elisa) ja Juha-Pekka Leskinen
(Eduskunta).*

Pilvipalveluja käytettäessä on huomioitava lainsäädäntö. Minkä maan lakeja noudatetaan? Globaaleilla markkinoilla maakoh-
taisten säännösten soveltaminen voi olla vaikeaa. Pilvessä toi-
miva palveluketju tulee selvittää mm. siksi, että henkilötietoja
saa käsitellä ainoastaan Euroopassa. Esim. Tieran Toimisto -
palvelu tuotetaan Microsoftin Euroopassa sijaitsevassa data-
keskuksessa. Osa palveluista voidaan tuottaa ”yksityisessä pil-
vessä” asiakkaan omissa koneissa Suomessa.

”Virtualisointiprojektissa, jossa eristetään käyttöjärjestelmä ja
sovellus laitteista, tarvitaan johdon yhteistyötä”, vakuutti Asko

Hentunen Pivotal Consulting Oy:stä. Täytyy tehdä yhteinen sopimus tarvittavista infra-muutoksista. On sovittava mm. tarvittavista suojauksista. Jo yksikin suojaamaton virtuaalikone on vaarallinen koko alustalle. On myös huomioitava, miten virtualisointi vaikuttaa lisenssiasioihin. Virtualisointiprojektissa tulee varata riittävästi aikaa testaukseen, koska jokaisesta sovelluksesta on testattava toiminnallisuus ja suorituskyky. Tablettien tulo yrityskäyttöön merkitsee niiden tuomien hyötyjen ja mahdollisuuksien analysointia organisaation jokaisessa prosessissa.

Uutta ja vanhaa kehitysprojekteissa

”Testausta, testausta ja testausta. Lisää testausta”, painotti Enfo Oy:n Markus Sjöman. Hän kertoi yhdessä eduskunnan atk-päällikkö Juha-Pekka Leskisen kanssa eduskunnan virtualisointiprojektista. Eduskunnassa uusittiin kerralla työasemat niin, että kaikille tuli samanlaiset ”läppärit”, joissa on Windows 7. Kaikki ylimääräiset ohjelmat otettiin pois. Erikoisohjelmat otetaan eduskunnan ”private pilvestä”. Tämä projekti onnistui hyvin. Testaukseen tosin kului ennakoitua enemmän aikaa. Projektin hallinta ja kommunikointi onnistui. Ohjausryhmä työskenteli tiiviisti ja kokoontui viikoittain. Tämä osoittautui hyväksi käytännöksi, koska ohjausryhmä reagoi vaikeisiin tilanteisiin heti. Projektitiimissä kommunikoitiin avoimesti. Asiantuntijat keskustelivat paljon ja vaivatta. Tiedottamiseen kannattaa panostaa enemmän kuin tehtiin. Erityisesti kannattaa kiinnittää huomiota muihin palvelutoimittajiin. Heidät pitää sitouttaa ja huolehtia riittävästä ajantasaisesta tiedottamisesta. ”Projekti täytti tarkoituksensa. On siirrytty määrämuotoiseen toimintamalliin. Se helpottaa tietohallinnon tuskaa ja myös lopputyöskäyttäjien tuskaa pitkässä juoksussa”, kiitteli Juha-Pekka Leskinen.

Kun BYOD-ajattelu leviää yrityksiin, niin laitteistojen kirjo on valtava. Silloin tarvitaan sovellusten responsiivista eli mukautuvaa verkkopalvelujen suunnittelua. ”Responsiivisuus tulee huomioida koko projektin ajan”, painotti Marko Saarinen Solita Oy:stä. Prototyyppi kannattaa jo varhaisessa vaiheessa toimittaa testattavaksi eri laitteilla. Jos testauksessa havaitaan, että responsiivisuus ei toimi toivotulla tavalla, niin muutokset voidaan tehdä kustannustehokkaasti.

Olemassa olevan sivuston päälle responsiivisuuden liimaaminen on tuskainen tie. Se vaatii rahaa ja kärsivällisyyttä. Yle uutisten sivusto ja Helsinki.fi ovat hyviä esimerkkejä responsiivista sivustoista.

Paula Miinalainen, riippumaton konsultti

Akva 40-vuotisjuhlat Bottalla

Kuva 35 Akvan 40-vuotisjuhla. Akvan johtoryhmän puheenjohtaja Jari Petersen-Jessen juontaa juhlaa.

Akva juhli 40-vuotista taivaltaansa 6.11.2019 Bottalla. Juhlan juonsi Akva-verkoston isännistön pitkäaikainen vetäjä Jari Petersen-Jessen, ja mukaan oli ilmoittautunut 65 aktiivista akvalaista. Perinteisen akvaviitin tarjosi Netum Oy, jonka johdossa toimii Akvan isännistöstä Juha-Pekka Leskinen. Akva-kerhon ja -verkoston antia vuosien varrelta muistelivat mm. Paula Miinalainen, Jari Petersen-Jessen, Pirjo Myyry, Terttu Pulkkinen ja Merja Korpela.

Taustalla pyöri Paula Miinalaisen koostama sadan kuvan ki-mara Akvan tapahtumista neljältä vuosikymmeneltä. Tilaisuudessa jaettiin Eija Kallialan laatima Akvan 40-vuotishistoriikin tiivistelmä. TIVIA Uusimaan hallituksen puheenjohtaja Merja Mattsson kiitti juhlan järjestäjiä. Tulevaisuuteen luotaavan juhlapuheen piti TIVIAN toimitusjohtaja Jussi Nissilä.

Bottan buffetin tarjoilut maistuivat. Juhlapöydissä keskustelimme Akvasta, sen menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta – sekä kaikesta muusta ajankohtaisesta. Merkittävää oli, että akvalaiset saivat pitkästä aikaa tavata toisiaan. Musiikista vastasi Ogeli Big Band solistinaan Harriet Honkaniemi – se bändi, jossa Akvan alkuaikojen aktiivi Janne Pinomaa soittaa.

Kuva 36 Akvan 40-vuotisjuhla. Ogeli Big Band vastasi juhlan musiikista solistina Harriet Honkaniemi. Hänen takanaan oikealla soittaa Akvan aktiivi Janne Pino-maa.

Kuva 37 Akvan 40-vuotisjuhla. Juhlan jatkoilla Manalassa. Kuvassa vasemmalta Lauri Hirvonen, Paula Miinalainen, Terttu Pulkkinen, Markku Pispa ja Anneli Hänninen.

Muistumia

Jarmo Erling: Laivaseminaareissa tutustuu kollegoihin

Haluan kehittää osaamistani omaa työrooliani laajemmaksi, ja siksi olen aktiivisesti mukana Akvan toiminnassa, isännistössäkin vuodesta 2012 lähtien. Täällä tapaa mukavia ihmisiä. Erityisesti laivaseminaarit antavat mahdollisuuden tutustua kollegoihin ja jutella pidempäänkin.

Kuva 38 Maaliskuussa vuonna 2016 tutustumismatka Viron tietotekniikkaratkaisuihin ja Tallinnan e-Estonia Showroomiin. Kuva presidentti Kekkonen muistolaatan alla.

Talvella 2016 vedin Akvan Tallinnan seminaariristeilyn määränpäänä e-Estonia Showroom, jossa esitellään Viron edistyneitä digipalveluita kansalaisille ja kuluttajille.

Jari Petersen-Jessen: Muisteluita matkan varrelta

Akvan Ubiikki-seminaari järjestettiin Helsingin yliopiston päärakennuksessa 24.10.2007. Mieleepi jäi erityisesti, että Teppo Turkin esityksessä Japanin teknologisesta kehityksestä ja siihen liittyvästä kulttuurista oli varsin mielenkiintoisia kohtia, jotka silloin tuntuivat suomalaisesta näkökulmasta katsottuna lähinnä utopioilta. Nyt on todettava, että meidän elämme nykyään juuri samankaltaisessa tietoteknisessä maailmassa. Seminaarin jälkeen siirryimme Katajanokan upseerikerholle illalliselle ja tietenkin nautimme asiaan kuuluvat akvalliset!

Afrikan – Borneon – Intian kulttuuri- ja it-kuulumisia pää-

Kuva 39 Afrikkalaisia rytmejä meille esitti nuori mies, jonka nimeä ei valitettavasti ole tallentunut tietoihini.

simme kuulemaan 10.3.2008 intialaiseen ravintolaan Teh-taankadulle. Afrikkalaisiin tunnelmiin meidät johdatti taitavasti rumpua käyttänyt nuori mies, minkä jälkeen Heikki Kirjanen Nokia Siemens Networksista kertoi Afrikassa viettämästään työajasta. Mika Seitsonen FC Sovelto Oyj:stä kertoi viidestä vuodesta, jotka hän vietti erilaisissa kehitysyhteistyötehtävissä Borneossa. Lopuksi Merja Korpela kuvasi, mitä kaikkea hän koki Intian matkallaan: *"Ystävällisiä hymyileviä, aina kuvattavaksi valmiina olevia ihmisiä. Kaaos-*

maista liikennettä. Slummeja ja kurjuutta. Hyviä hedelmiä." Kaiken kaikkiaan matka Intiaan oli elämys.

Vierailu Elisan puhelinmuseossa Runeberginkadulla ravintola Eliten vieressä 15.2.2011 antoi mukavan taustoituksen siitä, mistä kaikki on aikoinaan alkanut, kun nyt käytämme älypuhelimia. Vanhojen puhelinkeskusten relekaapit, vanhat veivattavat torvipuhelimet ja joillekin jopa pyörityslevyllä varustetut pöytäpuhelimet aiheuttivat ihmetystä ja ihastusta. Hauskaa oli myös löytää 1950-luvulta oleva puhelinluettelo, josta löytyi isoisäni ja vanhempieni puhelinnumerot.

Kuivasaaren linnakesaarelle saimme oppaaksemme sotatie-
teiden tohtori ja evp komentaja Ove Enqvistin, kun teimme
sinne yhdistetyn valokuvaus- ja tutustumisretken 24.5.2011.
Kuivasaari sijaitsee Harmajan ja Isosaaren välissä laivareitin
itäpuolella. Järeät 12 tuumaiset kaksoistykkitorniin sijoitetut
tykit sekä niiden käyttöön liittyvät lataamisen ja maaliin ohjaa-
misen järjestelmät tekivät melkoisen vaikutuksen varsinkin
joukossa olleisiin kenttätykistössä varusmiespalveluksensa
suorittaneisiin. Valokuvaustehtävänä oli ottaa luontoaiheisia
kuvia, joita Topshot-valokuvausliikkeen asiantuntija vierailun
päätteeksi arvioi, ja parhaat otokset palkittiin venematalla ta-
kaisin Kauppatorin rantaan.

*Kuva 40 Raimo Leivo ja Lauri Hirvonen
kuuntelevat Ove Enqvistin Vallisaaren-
retken alustusta.*

Vallisaari

Nautimme Ove Enqvistin
opastuksesta Kuivasaarella
niin paljon, että kun Raimo
Leivo huomasi Enqvistin kir-
joittaneen kirjan "Kruunun
jalokivet – Vallisaari ja Kunin-
kaansaari", pyysimme häntä
oppaaksi hetkeä aiemmin ra-
joitetusti avautuneeseen **Val-
lisaareen 19.5.2015**. Valli-
saari sijaitsee Suomenlinnan
vieressä Kustaanmiekan sal-
men toisella puolella, jossa

luonto on säilynyt uskomattoman hienona oikeastaan keskellä
Helsinkiä.

Kuivasaarella aloitetulla valokuvausaiheella jatkettiin myös
seuraavana vuonna, kun Akva järjesti **valokuvaustapahtuman**
Seurasaaressa 21.5.2012. Topshotin asiantuntija kertoi meille

eri kameroista sekä niiden varusteista, ja Adoben asiantuntija näytti, miten kuvia voi helposti muokata ja jopa muuttaa joitakin kuvaushetkellä käytettyjä asetuksia, jos kuva on tallennettu raw-muodossa.

Kopterikuvausilta

Kuva 41 Tuomas Pietinen esittelee kuvauskoptereitaan.

Valokuvaus oli tekniikan kehittymisen myötä saanut ihan uusia näkökulmia, kun kamerat pienenevät ja kauko-ohjattavat kopterit kehittyivät. Niinpä Akva järjesti **2.10.2013 Suomen ilmailumuseoon Kopterikuvausillan**, jossa tutustuttiin Cinecopter Oy:n Tuomas Pietisen johdolla dronekuvauskalustoon ja dronekuvaukseen liittyviin rajoituksiin, sääntöihin ja ohjeisiin. Lopuksi Pietinen esitteli meille dronekuvausta Ilmailumuseon pihalla kuvaten meitä ja koko piha-aluetta yläilmoista.

Kuva 42 Oli siellä kuvauskohteita isompia ja nopeampiakin lentovälineitä, kuten käytöstä poistettu Mig 21Bis -hävittäjä Suomen Ilmailumuseon pihalla.

Ensimmäinen Hetky-golf järjestettiin 12.8.2013 Pickalassa.

Kuva 43 Ensimmäisen Hetky-golfin osallistujat ryhmäkuvassa.

25 osallistujaa kilpaili Hetkyn mestaruudesta Seaside-kentällä. Joukkuekilpailun voittajaksi selviytyi joukkue Juha Koivisto, Leena Kanerva ja Jari Puurtinen. Mestariksi selvitti itsensä Kai

Lehtonen 78 lyönnillään. Golfkisoja järjestettiin tämän alun jälkeen vielä vuosina 2014, 2015 ja 2016, mutta sitten golfkisarut kuten monet muutkin tapahtumat jäivät talousvaikeuksien vuoksi varsin vähäisiksi. Tänä vuonna golfkisa onnistuttiin jälleen järjestämään. TIVIA Uusimaa ry:n golfkisa käytiin Kurkgolfin Lake-Valley-kenttäyhdistelmällä 12.8.2020. Toivottavasti kisa saadaan järjestettyä jatkossakin ja mielellään laajennettua koko TIVIA-yhteisöä koskevaksi, kuten jo 2016 oli ajatuksena.

Reitzin kotimuseo

Lauri ja Lasse Reitzin säätiön perustaja Maria Reitz määräsi testamentissaan, että heidän kotinsa Apollonkadulla muutetaan hänen kuoltuaan kotimuseoksi, jossa vaalitaan heidän

Kuva 44 Helene Schjerfbeckin maalaus Sitruunoita visakoivukulhossa on Reitzin kotimuseon uusi arvotaulu.

Kuva 45 Taivaankappaleiden paikat osoittava mekaaninen pöytäkelloihme

hankkimiaan taide- ja antiikkiesineitä sekä kartutetaan museon kokoelmia säätiön tuotoilla. Museo Apollonkatu 23 B 64:ssä, ravintola Eliten yläpuolella, on avoinna yleisölle keskiviikkoisin ja sunnuntaisin klo 15–17. Museo on myös auki ryhmille sopimuksen mukaan, joten sovimme, että **Akva vieraillee Reitzin kotimuseossa tiistaina 9.2.2016**. Esillä oli heidän tuorein hankintansa Helene Schjerfbeckin Sitruunoita visakoivukulhossa. Minuun teki

kuitenkin huomattavasti suuremman vaikutuksen Ferdinand von Wrightin erittäin pikkutarkka maalaus Kukko ja kanoja. No makunsa kullakin.

Antiikkiesineistä mainittakoon kullattu pöytäkello Augsburgista vuodelta 1640, jonka uskomaton tekninen koneisto kykeni näyttämään jopa taivaankappaleiden sijainnit.

Kansallisteatteri

Reitzin kotimuseon taiteesta innostuneina päätimme yhdistää kaksi taidenautintoa Suomen Kansallisteatterissa, jonne menimme katsomaan Paavo Westerbergin **Mahdolliset maailmat -näytelmää 11.5.2016**. Ennen näytelmää pääsimme nautti-

Kuva 46 Katriina Pyrrö kertoo, miten Kansallisteatterin avajaiset oli sovitettu Elias Lönnrotin satavuotispäiviin.

maan Kansallisteatterin taideoppaana toimivan Katriina Pyrrön asiantuntevasta opastuksesta, kun hän esiteli meille Kansallisteatterin historiaa, arkkitehtuuria sekä loistavia muotokuvia, jotka lähes täyttivät teatterin aulatilat. Itse asiassa tämä Kansallisteatterin taidekierros sai niin loistavan palautteen ja synnytti sellaisen kiinnostuksen, että järjestimme toisen, pelkästään maisteri Pyrrön opastaman taidekierroksen sisältävän käynnin tiistaina 14.6.2016.

Muutama maininta Akvan isännistössä toimimisesta.

Akvan toimintaan minut houkuttelivat joskus aikoinaan Nyströmin Tuula ja Rainion Heikki, jotka työskentelivät eduskunnan kansliassa kuten minäkin. Akvan isännistöön tulin mukaan vuonna 2005 ja puheenjohtajana olen vetänyt sitä vuodesta 2011. Alussa isännistössä sujui kaikki hienosti, kun toiminta oli aktiivista, mutta vähitellen toiminta alkoi kuitenkin hiipua. Ehkä kyseessä oli jonkinlainen tehtävään puutuminen. Viimeiset viisi vuotta olemmekin lähes joka syksy keskustelleet Raimo Leivon kanssa siitä, pitäisikö panna pillit pussiin. Varsinkin siinä vaiheessa tämä tuli esille, kun Hetky ry vaihtoi meidän mielestämme ihan kelpoisen nimen MiitIT ry:ksi ja samassa yhteydessä tuli erilaisia tapahtumien järjestämiseen liittyviä taloudellisia rajoituksia. Jostakin olemme kuitenkin aina löytäneet uusia ideoita, ja olemme päättäneet jatkaa.

On valitettavaa, että Akvan isännistössä on viime vuosina ollut vain samat neljä-viisi henkilöä, joista kolme on ollut eduskunnan kanslian palveluksessa. Muu jäsenistö on saattanut ajatella, että tämä on jokin sisäpiirin juttu. Akvan vuosikokouksiin on kyllä tullut kohtuullisesti jäseniä kuuntelemaan esitystä, mutta iso osa on häipynyt siinä vaiheessa, kun uusi isännistö pitäisi valita. Niinpä sama isännistö on jatkanut monta vuotta.

On mielenkiintoista nähdä, miten TIVIA Uusimaa ry:n toiminta saadaan lentoon, ja missä muodossa kerhot, tai siis nykyäänhän ne ovat verkostoja, saadaan aktivoitumaan. Minun mielestäni kerhoja tarvitaan edelleen ja niiden isännistöihin aktiivisia toimijoita!

Kattojärjestöjen terveiset

Merja Mattsson: Akva, 40 vuotta takana, entä mitä edessä?

Kuva 47 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. Tivia Uusimaa ry:n hallituksen puheenjohtajan Merja Mattssonin onnittelupuhe.

Tulossa on ainakin digiloikkauksia ja eettistä keskustelua tekoälyn käytöstä, mutta entä muuta?

Olemme nyt kevään 2020 poikkeusolojen aikana ottaneet todella hyötykäyttöön etäneuvottelutyökalut ja hyvä niin, ilman niitä emme olisi pystyneet tekemään töitä etäkonttoreilta käsin kuten nyt. Tässä yksi esimerkki konkreettisesti digitalisaatiosta. Nämä etäneuvottelutyökalut myös kehittyvät koko ajan, Ciscon paketista löytyy jo vir-

tuaalinen assistentti. Näin kokouksen valmistelua ja jälkiseurantaa helpottaa ja ehkä jatkossa jopa hoitaa tämä virtuaalinen assistentti. Koska se on muillakin tarjolla? Kevään aikana on ollut hauska seurata oman pääasiallisen etäneuvottelutyökalun kehitystä: maaliskuussa kaivattuja ominaisuuksia on jo touko-kuussa käytössä.

Mitä olemme kaivanneet: ystäviä, läheisyyttä, luontokokemuksia ja harrasteita. Voisiko tulevaisuus tuoda meille esimerkiksi metsäkyllyn kotiin? Eli mitä?

Japanissa metsän syleilyyn uppoutumisesta on käytetty jo 1980-luvulta saakka termiä shinrin-yoku, eli metsäkylpy. Kyse on meditatiivisesta ja terapeuttisesta voimaantumisesta. Metsäkylvystä kirjoittavat myös Adela Pajunen ja Marko Leppänen kirjassaan ”Suomalainen metsäkylpy”. Kirja vie meidät Sipoonkorven luontoon. Kirjan viesti on, että metsä parantaa. Ne meistä, jotka ovat vaeltaneet, marjastaneet, mökkeilleet tms., ovat tämän itse kokeneet. Voisiko lisätty todellisuus tuoda saman rentouttavan vaikutuksen kotiin? Vai suojaammeko lähiluontoa niin, että tämä yhteys voidaan toteuttaa ilman pitkää matkustusta?

Luonnon monimuotoisuuden katoaminen voi johtaa peruuttamattomasti tilanteeseen, jossa ekosysteemit eivät pysty ylläpitämään toimintoja, joiden varaan laskemme päivittäin. Emme tiedä, montako lajia voi vielä hävitä ekosysteemistä ennen kuin se romahtaa; nyt jo yli 312 lajia on kuollut Suomessa sukupuuttoon. Voisimme yrittää vielä vaikuttaa tähän ja ehkä hidastaa seuraavaa kriisiä.

Entä tietotekniikan ekosysteemit? Kuinka hyvin niiden osien vaikutus toisiinsa tunnetaan, ja voiko muutos jossain tuoda ei-toivottuja vaikutuksia muualle? Entä pystyykö vakava cyberhyökkäys romauttamaan myös tietotekniikan ekosysteemin? Verkostoituminen ja riippuvuus lisääntyvät globaalisti, mikä lisää tarvetta ekosysteemeille.

Läheisyys, kohtaamiset, jaettu ilo ja puolitetty murhe. Ystävät, vanhukset, vanhemmat ja lapset ovat kevään 2020 poikkeusoloissa olleet tilanteessa, jossa ei ole voinut vapaasti tavata muita. Eniten tästä ovat kärsineet ne vanhukset, jotka syystä tai toisesta eivät voi muiden tavoin käyttää videoneuvotteluja tai kuvapuheluita. Monilla meistä on käytössä Zoom,

WhatsApp, Facebook ja Teams, joiden avulla olemme voineet olla jotenkin yhteydessä. Miten saadaan vanhuksille joku video-seinä tms., jonka kautta lastenlapset ja lapset pääsevät lähelle?

Kohdatessa on aiemmin käritelty, halattu tai vaihdettu poskisuudelmaa, nyt nekin ovat jääneet pois. Kun toinen puhuu, ihminen seuraa paitsi puhujan silmiä myös käsiä. Niinpä pelkkä puhuva pää ei tuota samaa kokemusta kuin fyysinen tapaaminen.

Ihmisen aivoilla on ikää muutama 10 000 vuotta. Palvelumuo-
toilun avulla toivottavasti kehitämme sellaisia työkaluja ja tuot-
teita, jotka nykyistä paremmin ottaisivat huomioon ihmisaivot.

Aivotutkimus ja neurotiede ovat lisänneet huimasti ymmärrys-
tämme aivojen rakenteesta. Esimerkiksi 75 % ihmisaivojen ke-
hityksestä tapahtuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Myös
ympäriöivä luonto vaikuttaa aivoihimme. Lisäksi aivot vaativat
lepoa, liikuntaa ja hyvää ravintoa voidakseen hyvin. Asta Raami
on tutkinut intuitiota ja löytänyt sille kolme tasoa: yleinen taso,
asiantuntijataso ja edelliset ylittävä taso. Intuitio on erittäin te-
hokas tiedon hakukone. Asta väitteli aiheesta jo vuonna 2015.
Koska työelämässä laajemmin ryhdytään hyödyntämään näitä
oppeja?

Aivot otin esiin siksi, että ne, jotka koodaavat ja suunnittelevat
digituotteita ja palveluita, käyttävät omia aivojaan, kun taas me,
jotka niitä tuotteita ja palveluita hyödynnämme, käytämme
omiamme. Luovuuteen ja innovaatioihin tarvitaan aivoja, joten
ymmärtäkäämme, mistä ponnistamme seuraaviin haasteisiin ja
onnistumisiin.

Pidetään huolta toisistamme ja luonnostamme ja pyritään ku-
tistamaan digitalisaation tuottamaa ympäristökuormaa. Nämä

teemat ovat merkittäviä, kun nyt päättymässä oleva tietoyhteiskunnan aika on ohi ja bioyhteiskunnan aika alkamassa. Ehkä ennallaan on pysynyt se, että osaamisella meidän on pärjättävä jatkossakin. Osaamisella Akvan 40-vuotinen taival on hoidettu ja osaamisella hoidetaan kehitystä edelleenkin – osaamisen alueet tosin muuttuvat. Ratkaistavat ongelmat ovat entistä monimutkaisempia ja joudumme kehtämään myös kesken-eräisyyttä, kun asiat eivät tule kerralla valmiiksi. Pysytään uteliaina.

27.5.2020

Merja Mattsson

TIVIA Uusimaa ry:n hallituksen puheenjohtaja

Jussi Nissilä: Ammattilainen, vastuullisuus ja teknologia

Kuva 48 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. TIVIAN toimitusjohtaja Jussi Nissilä pitämässä juhlapuhetta.

Meillä IT-alan osaajilla ja asiantuntijoilla on valtaa - ja sen kautta myös vastuuta maailman tilasta. Digitalisaation edetessä roolimme on jatkossa yhä merkittävämpi ja niinpä IT-alan ammattitaitoon kuuluu jatkossa olennaisena osana myös vastuullisuuskysymysten hahmottaminen.

Vastuullisuus on pohjimmiltaan sitä, että ottaa huomioon ja kantaa vastuun oman toimintansa seurauksista. Siinä missä olemme hahmottaneet toimintaamme erityisesti suhteessa talouteen, digitalisaation edetessä, arjen ja toimialojen muuttuessa yhä enemmän, näemme myös selvemmin sen, että IT vaikuttaa koko yhteiskuntaan sekä ympäristöön. Kipeänä tosiasiana näyttäytyy myös se, etteivät nämä muutokset aina ole positiivisia.

Otetaan esimerkiksi tekoäly, jota käytetään maailmalla yhä enemmän kansalaisten turvallisuuden nimissä heidän itsensä valvontaan. Vaikka tämä ei varmastikaan ole aina väärin, on helppoa kuvitella tilanne, jossa teknologiaa käytetään vaarallisella tai jollekulle haitallisella tavalla. Viime kädessä kyse on pitkälti vallasta eli siitä, kenellä on mahdollisuus hyödyntää teknologiaa omien etujensa ajamiseen.

Meillä on mahdollisuus varmistaa, että teknologiaa hyödynnetään ihmisoikeuksia ja kansalaisoikeuksia kunnioittaen, ja että teknologia palvelee koko kansakuntaa. Tämän vuoksi on tärkeää, että teknologian etiikasta keskustellaan ja että IT-alan osaajat ja ammattilaiset osallistuvat aktiivisesti tähän keskusteluun.

Digitaalinen jalanjälkemme on huomattavan suuri ja paljas. Meistä itsestämme enemmän tai vähemmän tiedostaen anta-
maamme tietoa voidaan hyödyntää mitä luovimmilla tavoilla, mm. vaikuttamaan siihen, miten äänestämme, miten käyttäydymme ja miten kulutamme. Kaiken keskiössä on data, jonka keräämisestä, hallinnasta ja hyödyntämisestä käydään valtavaa globaalia taistelua.

Yksi maanosamme talouden keskeisimpiä kysymyksiä onkin, osaammeko kääntää oman arvomaailmaamme varaan rakentuvan teknologian hyödyntämisen kilpailueduksi. Mikäli emme, tällä on seurauksia paitsi talouteemme, myös siihen, minkälaisen arvomaailman varaan muu maailma tulee kehittymään.

IT-alan osaajina ja asiantuntijoina emme voi, emmekä halua paeta myöskään ympäristökysymyksiä. ICT-ala kuluttaa jo nyt huomattavan määrän globaalista energiantuotannosta ja määrä

kasvaa vuosi vuodelta. Energiatehokkuus läpi prosessien on tärkeää, kuten myös se, miten tätä energiaa tuotetaan.

Teknologian avulla pystymme tehostamaan toimintaa, säästämään resursseja ja löytämään täysin uusia, ympäristöystävällisempiä toimintatapoja. Vaikka ICT kuluttaa resursseja, voimme pyrkiä hyödyntämään teknologiaa siten, että jokainen tuotettu hiilidioksiditonni, jokainen louhittu mineraali ja jokainen kulutettu muovikuori säästää useamman jossain muualla.

TIVIAssa haluammekin olla miettimässä, miten teemme yhdessä tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisestä entistä vastuullisempaa, eettisempää ja kilpailukykyisempää.

TIVIA ry:n toimitusjohtaja Jussi Nissilän juhlapuhe Akvan 40-vuotisjuhlassa 6.11.2019

Liitteet

Isännistöt

Isännistön tehtävä

Akva-kerhon perustajat laativat jo ensimmäisenä varsinaisena toimintavuotena 1980 kerholle säännöt ja toiminnan pysyväisohjeiston sekä keräsivät postituslistan, josta sittemmin muodostui jäsenrekisteri. Isännistöön valittiin neljä aktiivista kerholaista ja kahden yhtäjaksoisen vuoden jälkeen isännistön jäsen oli erovuorossa tehden näin tilaa muille kerholaisille. Vuosikymmenelle oli ominaista suuri innostus ja vapaaehtoinen paneutuminen alan kehittämiseen.

Kerhon toiminta oli varsin itsenäistä, vaikka se toimikin Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistys ry:n (HETKY) alaisuudessa. Yhdistykseen oli syntynyt useita muita kerhoja ja niinpä toimintaa helpottamaan ja vakiinnuttamaan yhdistyksen toimesta laadittiin kerhoille yhteiset säännöt, jotka noudattivat perinteisen rekisteröidyn yhdistyksen sääntöjä. Kerhot voivat sääntöjen ja hyväksytyn vuosibudjettinsa puitteissa toimia itsenäisesti.

Vuoden 1994 kerhosäännöissä määriteltiin isännistön tehtävät näin: ”Ylin ryhmän toimintaa ohjaava elin on yhdistyksen johtokunta. Kerhon hallintoa hoitaa ja sen toimintaa ohjaa kalenterivuodeksi kerrallaan kerhon vuosikokouksessa valittu isännistö, johon kuuluu puheenjohtaja ja 3–6 muuta jäsentä. Samassa kokouksessa voidaan valita isännistölle myös kaksi varajäsentä ja toimihenkilöä tarpeen mukaan. Varajäsenet ja toimihenkilöt voivat osallistua isännistön kokouksiin, mutta heillä ei ole kuitenkaan päätösvaltaa. Isännistöön tai toimihenkilöksi valitun henkilön on oltava yhdistyksen jäsen”.

Isännistöjen jäsenet

1980

Tapani Kella, Kansaneläkelaitos
Heikki Kolehmainen, Postipankki
Arvo Somermeri, Suomen Yhdyspankki
Tapani Talikainen, Ilmarinen

1981

Jussi Angervo, Valtion Tietokonekeskus
Jarmo Mäkelä, Kansaneläkelaitos
Arvo Somermeri, Helsingin Osakepankki
Tapani Talikainen, Ilmarinen

1982

Jussi Angervo, Valtion tietokonekeskus
Kaija Manni, Kansallis-Osake-Pankki
Jarmo Mäkelä, Kansaneläkelaitos
Markku Tarkki, Finnsystems Oy

1983

Veli-Pekka Lifländer, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Kaija Manni, Kansallis-Osake-Pankki
Markku Tarkki, Finnsystems Oy
Pekka Virkki, Kesko

1984

Pirjo Laine, Kansallis-Osake-Pankki
Veli-Pekka Lifländer, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Eero Lähteenmäki, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy
Pekka Virkki, Kesko

1985

Arto Ahti, Pohjola-Yhtiöt
Pirjo Laine, Kansallis-Osake-Pankki
Eero Lähteenmäki, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy
Pekka Rantanen, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki

1986

Arto Ahti, Pohjola-Yhtiöt

Marjut Andler, Valtion Tietokonekeskus

Pekka Rantanen, Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki

Tuula Wekara, Kansallis-Osake-Pankki

/ Toimivat systeemit

1987

Marjut Andler, Valtion Tietokonekeskus

Markus Flaaming, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy

Irmeli Puurtinen, Kansa-Yhtiöt

Tuula Wekara, Kansallis-Osake-Pankki

1988

Markus Flaaming, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy

Lasse Kärki, Kansallis-Osake-Pankki

Janne Pinomaa, PW Systeeminhallinta Oy

Irmeli Puurtinen, Kansa-Yhtiöt

1989

Tuire Kajasvirta, Siemens Osakeyhtiö

Lasse Kärki, Kansallis-Osake-Pankki

Paula Miinalainen, AIM Oy

Janne Pinomaa, PW Systeeminhallinta Oy

1990

Tuire Kajasvirta, Siemens Osakeyhtiö

Jyri Lehtonen, Kansallis-Osake-Pankki

Paula Miinalainen, PM-data Oy

Matti Vauhkonen, Kaupunkiopisto

1991

Pertti Kemppainen, Siemens Osakeyhtiö

Eija Korpela, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Erkki Rajala, Kasanen Koulutusyhtiöt

Matti Vauhkonen, Kaupunkiopisto

1992

Pertti Kemppainen, Siemens Osakeyhtiö

Sirpa Kirjalainen, Kouluttaja Oy

Erkki Rajala, Kasanen Koulutusyhtiöt

Mirja Reijonen, Oy Renlund Ab

1993

Sirpa Kirjalainen, Kouluttaja Oy
Leena Merisaari, Oy Yleisradio Ab
Paula Miinalainen, PM-Data Oy
Mirja Reijonen, Oy Renlund Ab / AVA-instituutti

1994

Irma Iloranta, VTKK-koulutuskeskus Oy
Irma Meretniemi, BDM Oy
Leena Merisaari, Oy Yleisradio Ab
Paula Miinalainen, PM-Data Oy
Varalla
Taina Huovila, Eläke-Varma
Tuula Sederholm, Tmi Tuula Sederholm
Matti Vauhkonen, Kuntakoulutus Oy

1995

Taina Huovila, Eläke-Varma
Irma Iloranta, VTKK-Koulutuskeskus Oy
Eija Kalliala, Eläkesysteemi / Helia
Irma Meretniemi, BDM Oy
Varajäsenet
Jussi Angervo, Genre Solutions Oy
Minna Forsman, Avantum Oy
Matti Vauhkonen, Kuntakoulutus Oy

1996

Taina Huovila, Eläke-Varma
Eija Kalliala, Helsingin liikelähdön ja hallinnon ammattikorkeakoulu Helia
Kari Kaipainen, ICL Data Oy
Katri Valtari, Oracle Finland
Varajäsenet
Jussi Angervo, Genre Solutions Oy
Minna Forsman, Avantum Oy
Matti Vauhkonen, Kuntakoulutus Oy

1997

Kari Kaipainen, ICL Data Oy
Marjo Pakarinen, Kesko
Katri Valtari, Oracle Finland Oy
Matti Vauhkonen, Kuntakoulutus Oy
Varajäsenet
Taina Huovila, Eläke-Varma
Eija Kalliala, Helsingin liikelähdön ammattikorkeakoulu Helia

1998

Curt von Essen, Illumination Oy
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Eija Kalliala, Helsingin liikelouden ammattikorkeakoulu Helia
Matti Vauhkonen, Kuntakoulutus Oy
Varajäsenet
Hilkka Mattila, Helsingin yliopisto
Mirja Reijonen

1999

Curt von Essen, Illumination Oy
Eva Lehikoinen
Outi Mirsch, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Varajäsenet
Hilkka Hanhenoja, Helsingin yliopisto
Paula Miinalainen, PM-Data Oy
Mirja Reijonen

2000

Eija Kalliala, Helsingin liikelouden ammattikorkeakoulu Helia
Eva Lehikoinen
Irmeli Puurtinen, IP consulting
Kari Sääksjärvi, Tecnomen Oy
Varajäsenet:
Curt von Essen, Illumination Oy
Hilkka Hanhenoja, Helsingin Yliopisto
Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen

2001

Minna Forsman, Avantum Oy
Eija Kalliala, Helsingin liikelouden ammattikorkeakoulu Helia
Aila Koskinen, Tapiola yhtiöt
Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Heli Sillanpää
Kari Sääksjärvi, Tecnomen Oy
Irmeli Puurtinen, IP consulting
Eva Lehikoinen

2002

Irmeli Puurtinen, IP consulting
Susanna Forsberg
Minna Forsman, Avantum Oy
Aila Koskinen, Tapiola yhtiöt
Tuula Nyström, Eduskunnan kanslia
Pirjo Pesonen
Heli Sillanpää
Matti Vauhkonen. Kuntaliitto

2003

Irmeli Puurtinen, IP consulting
Susanna Forsberg
Minna Forsman
Tuire Kajasvirta, Siemens Osakeyhtiö
Merja Korpela
Aila Koskinen, Tapiola Yhtiöt
Tuula Nyström, Eduskunnan kanslia
Matti Vauhkonen, Kuntaliitto

2004

Tuire Kajasvirta, Siemens Osakeyhtiö
Susanna Forsberg
Merja Korpela
Aila Koskinen, Tapiola yhtiöt
Tuula Nyström, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Kristiina Sarin, Siemens Osakeyhtiö
Matti Vauhkonen, Kuntaliitto

2005

Kristiina Sarin, Siemens Osakeyhtiö
Kari Kaipainen
Tuire Kajasvirta, Siemens Osakeyhtiö
Merja Korpela
Tuula Nyström, Eduskunnan kanslia
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Matti Vauhkonen, Kuntaliitto

2006

Kristiina Sarin, Siemens Osakeyhtiö
Kari Kaipainen
Merja Korpela
Tuula Nyström, Eduskunnan kanslia
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Merja Sjöblom

2007

Kari Kaipainen
Merja Korpela
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Merja Sjöblom
Irma Winter

2008

Pirjo Myyry, Finnair Oy
Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen
Heli Turja, Helium Oy

2009

Raimo Leivo
Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Tiina Nikmo
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Heikki Rainio, Eduskunnan kanslia
Mirja Reijonen,
Heli Turja, Helium Oy

2010

Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Mirja Reijonen
Heli Turja, Helium Oy

2011

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia
Paula Miinalainen, Oy Arbor Vitae - Finland Ltd
Mirja Reijonen
Heli Tuomonen, Alakartano Oy
Heli Turja, Helium Oy

2012

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Heli Turja, Helium Oy
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia

2013

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Heli Turja, Helium Oy
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia

2014

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia

2015

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia

2016

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia

2017

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Eduskunnan kanslia

2018

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Netum Oy

2019

Jari Petersen-Jessen, Eduskunnan kanslia
Jarmo Erling, Eduskunnan kanslia
Raimo Leivo
Juha-Pekka Leskinen, Netum Oy

Pienryhmät

Alusta alkaen ajateltiin, että pienryhmätoiminta on toiminnan perusta. Niitä perustetaan tarpeen ja kerhon jäsenten innostuksen pohjalta.

1981

Tunnuslukutyöryhmä
Koulutusreittityöryhmä
Arviointipalauteryhmä

1982

Tunnuslukutyöryhmä
Koulutusreittityöryhmä
Arviointipalauteryhmä

1983

Tunnuslukutyöryhmä
Koulutusreittityöryhmä

1986

Tietotekniikan perusopetus, vetäjänä Irmeli Puurtinen, Kansa-yhtiöt
Tietotekniikan koulutusluokka, vetäjänä Veli-Pekka Lifländer,
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

1987

Tietoteknisten perustutkintojen sisältö ja vaikutus vastavalmistuneiden peruskoulutukseen yrityksessä, vetäjänä Markus Flaaming, Tietojenkäsittelyneuvonta Oy
Yritysstrategiaa palveleva koulutussuunnittelu, mitä se on, vetäjänä Tuula Wekara, Toimivat systeemit ja Paula Miinalainen, PM-Data Oy

1988

Yritysstrategiaa palveleva koulutussuunnittelu, mitä se on, vetäjänä Tuula Wekara, Toimivat systeemit ja Paula Miinalainen, PM-Data Oy
Kouluttajan burn out, vetäjinä Tiina Junkkari, ATK-insituutti ja Tuire Kajavirta, Siemens Osakeyhtiö
Elektroninen posti, jäseninä Merja Savonius, Valtion Tietokonekeskus ja Janne Pinomaa, PW Systeeminhallinta Oy

1990

Visioryhmä ja kansainvälinen yhteistyö, vetäjänä Paula Miinalainen, PM-Data oy

Koulutushallinnon järjestelyt yrityksissä, vetäjänä Matti Vauhkonen, Kaupunkioipisto

Tietotekniikan koulutuksen strateginen merkitys yritykselle, vetäjänä Eija Korpela, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Monimuoto-opetus tietotekniikassa, vetäjänä Pertti Kavén, Kunnallistieto

1991

Visioryhmä ja kansainvälinen yhteistyö, vetäjänä Paula Miinalainen, PM-Data Oy

Tietotekniikan koulutuksen strateginen merkitys yritykselle, vetäjänä Eija Korpela, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Monimuoto-opetus tietotekniikassa, vetäjänä Pertti Kavén, Kunnallistieto
Kansainvälisyystyöryhmä, vetäjänä Paula Miinalainen, PM-Data Oy

1992

Visio- ja kansainvälinen yhteistyö, vetäjänä Paula Miinalainen, PM-Data Oy
Tietotekniikan koulutuksen strateginen merkitys yritykselle, vetäjänä Eija Korpela, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Monimuoto-opetus tietotekniikassa, vetäjänä Pertti Kavén, Kunnallistieto
Ryhmätyön tuki (CWSC), vetäjänä Eija Korpela, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Akva-lehden toimituskunta

Akva-lehden toimittamisesta vastasi tehtävään valittu toimituskunta.

1990

Jyri Lehtonen, Kansallis-Osake-Pankki

Lasse Kärki, Kansallis-Osake-Pankki

Janne Pinomaa, PW Systeeminhallinta Oy

Anitra Autio, Kansallis-Osake-Pankki

1991

Jyri Lehtonen, Kansallis-Osake-Pankki

Paula Miinalainen, PM-Data Oy

Pertti Kemppainen, Siemens Osakeyhtiö

Anitra Aunio, Kansallis-Osake-Pankki

1992

Pertti Kemppainen, Siemens Osakeyhtiö

Paula Miinalainen, PM-Data Oy

Anitra Aunio, Kansallis-Osake-Pankki

1995

Outi Valkki

Taina Huovila, Eläke Varma

Eija Kalliala, Eläkesysteemi / Helsingin liiketalouden ja hallinnon ammattikorkeakoulu Helia

Paula Miinalainen, PM-Data Oy

1996

Outi Valkki

Taina Huovila, Eläke Varma

Eija Kalliala, Helsingin liiketalouden ja hallinnon ammattikorkeakoulu Helia

Paula Miinalainen, PM-Data Oy

Akvan tapahtumia 1990–2019

- 6.4.1990 Akva-lounas Kosmoksessa
- 19.4., 23.4., 25.4.1990 Akvan tukema puhetaidon iltakurssi ATK-instituutissa
- 1.–2.6.1990 Onnistuneen viestinnän fyysinen perusta Suomen Urheiluoipistolla Vierumäellä, sisälsi mm. golf-luentoja ja golf-opetusta
- 28.–30.10.1990 perinteinen Akva-risteily Tukholmaan, käsiteltiin mm. Kehittävää työntutkimusta ja koulutustarpeita
- 1990 Akvan kerhoilta Siemensillä, aiheena kehon kieli ja viestintä
- 1990 Akvan vierailu IBM:n pohjoismaisessa koulutuskeskuksessa NEC:ssä
- 1990 Akvan isännistö vieraili Tallinnan Teknillisessä Yliopistossa käynnistämässä kansainvälistä yhteistyötä Viron kanssa, virallinen vierailukutsu, joka piti tullissa esittää, oli saatu Tallinna Tehnika Ülikoolin tietojenkäsittelylaitoksen johtajalta, tohtori Jaak Hennolta
- 1991 aamiaistilaisuuksia Intercontinentalissa
- 29.1.1991 Tietotekniikkakoulutuksen strategiaseminaari
- 22.3.1991 Toiminta ja oppiminen, Action Learning ja Seinätekniikka
- 26.4.1991 Luovuus ja ryhmädynamiikka
- 24.5.1991 Elehdinkö oikein – kouluttaja viestijänä
- 23.8.1991 Education trends in the U.S.
- 20.9.1991 Miten onnistut vaikuttamisen taidoissa, NLP

- 25.10.1991 Konkreettisia taitoja – tussittelu eli tekstaus fläpille
- 29.11.1991 Piirto-ohjelmat järkevästi
- 10.–12.10.1991 Akvan laivaseminaari Tukholmaan, teemana yhteistoinnallinen oppiminen, yritysvierailu Electrum Tietotekniikkakeskukseen Kistassa
- 15.5.1992 Akvan aamiaistilaisuus Strandissa Miten perustella pomolle? Onko meillä tietotekniikkakoulutuksen osaajina ja antajina selkeä kuva tietotekniikkaosaamisen merkityksestä yritykselle ja siitä miten tämän merkityksen tärkeys tulisi tuoda esille yrityksen johdolle
- 16.–18.5.1992 Akva vieraili Tallinnan teknillisessä yliopistossa isäntinä Toomas Ordlik ja dosentti Jüri Laast-Laas sekä Tarton yliopistossa, jossa olimme lehtori Anne Villemson vieraana.
- 5.–7.11.1992 Akvan laivaseminaari, mukana TAOPPI-kerho, vierailtiin mm. Tukholman Utbildning 92 koulutusalan messuilla
- 1993 Yritysvierailu IVO:oon aiheena energiatietoisuus sekä ympäristö- ja saasteongelmien viestintä
- 10.5.1993 Jäsenilta alustajan psykologi Tuija Matikka aiheena Gravesin arvoevoluutio
- 14.–16.11.1993 Akvan laivaseminaari Tukholmaan aiheina Vakuutusyhtiö Pohjolan case tietokantamarkkinoinnin oppimisprosessi, muutosprosessien läpivienti ja vuorovaikutustaidot kouluttajina Irmeli Puurtinen, Irma Meretniemi ja Paula Miinalainen
- 11.11.1993 Esitelmä “Ääni ja viesti” radiotoimittaja Risto Ainasoja ja sen jälkeen vuosikokous
- 17.1.1994 Tutustuminen oopperataloon
- 20.4.1994 Jäsenilta Suomalaisella klubilla aiheena “Millainen on se kieli, jolla synnytetään oppivainen mieli?”. Alustajana oli Irma Meretniemi.
- 1994 vierailu SOL Siivouspalveluissa tutustumassa uudenlaiseen yhtiöön ja Liisa Jorosen väitöskirjansa pohjalta esittämiin ajatuksiin myönteisestä ihmiskuvasta.
- 24.5.1994 iltatilaisuus Hotelli Aurorassa. Aiheina olivat tehokas lukeminen - testaa - testaa nopeutesi - inhimilliset tekijät näyttöpäätetyöskentelyssä. Alustajana oli Kalevi Kantele.
- 20.-22.6.1994 osallistuminen kansainväliseen konferenssiin “ The Helsinki Enlightenment Conference on Suggestopedia and Neuro Linguistic Programming (NLP) - Opin ilon ja NLP:N konferenssi.
- 23.8.1994 “Tiedonsiirtoa matkapuhelimella milloin ja mistä vain” jäsen-tilaisuus Ravintola Ostrobothnian Jääkärikabinetissa. GSM-Datapalveluista puhui Radiolinjan Oy:n tuote-kehityksinsinööri Jouni Soukola.

- 13.–15.10.1994 Akva Tukholmassa, teemana projektit muuttuvat vai muuttuvatko, käsiteltiin Yleisurheilun Euroopan mestaruuskilpailujen suunnittelua ja organisointia, tietotekniikan siirtoprojektia yritysfuusi-ossa, sovellusylläpitoa tiimityönä sekä vertailtiin tiimejä ja projekteja
- 13.12.1994 vuosikokouksen yhteydessä Henry Haglund kertoi juuri val- mistuvasta kansallisesta tietotekniikkastrategiasta
- 17.1.1995 TTL:n ja Akvan Kelloviiden tee Royalissa
- 14.2.1995 TTL:n ja Akvan Kelloviiden tee Royalissa
- 28.2.1995, Akvan jäsentilaisuus Vakuutusyhtiö Pohjolassa teemana asiakasmarkkinointi ja koulutus, isäntinä Irmeli Puurtinen ja Paavo Et- holen
- 10.3.1995, Akvan jäsentilaisuus Eläke-Varmassa, Kalevi Kanteleen no- pean lukemisen kurssi
- 28.3.1995 Akvan jäsentilaisuus Puhumalla paras Suomalaisella Klu- billa, alustajana logonomi Eeva-Leena Aittoniemi
- 27.4.1995 Akvan ja Hypermediakerhon jäsentilaisuus oppimisesta mik- rojen ja multimedian avulla, OPH:n AV-keskuksessa ja Markkinointi- instituutissa, isäntinä Taina Huovila ja Sirpa Korhonen
- 12.9.1995 Akvan jäsentilaisuus tietokirjoittamisesta Eläke-Varman kou- lutushuoneessa, luennoijana diplomi-insinööri Marjatta Jabe
- 4.10.1995 Akva-, ITU- ja Hypermediakerhon yhteistilaisuus Eläke-Var- man auditoriossa, luennoijina tieteen ja tutkimuksen assistentti Jaana Venkula Miksi tietoa ei ymmärretä, tutkija Pirjo Vuokko Imagon merki- tys ja markkinointi, Marita Kaatrala Tietotekniikan eväät suomalaiselle kilpailukyvylle ja Robert Tamm Mitä uutta hypermediasta
- 19.–21.10.1995 Akva-risteily, aiheina mm. Asiakaspalautejärjestelmä, kriittinen oppiminen, oma portfoliosi ja menestystarinoita. Lisäksi yri- tysvierailu Microsoftilla ja vierailu Moderna Musetissa
- 15.12.1995 Akvan vuosikokous Educa-Instituutissa, jonka toimitusjoh- taja Heljä Hätönen alustaa aiheesta Henkilöstön kehittäminen oppivassa organisaatiossa
- 30.1.1996 Akvan jäsentilaisuus Tietokirjoittaminen, osa 2 Eläke-Var- massa, alustajana konsultti, diplomi-insinööri Marjatta Jabe
- 13.3.1996 Akvan ja hypermediakerhon yhteistilaisuus Värien käyttö ja visuaalinen esitys ATK-instituutissa, luennoijina Alda Median taiteelli- nen johtaja Markku Metsämäki ja Mediatyhtiö Sansibarin päägraafikko Petri Seppä
- 20.3.1996 ITUn tilaisuus ATK-instituutissa, Sumea logiikka – portti pehmeään tietotekniikkaan, dosentti Vesa A. Niskanen
- 23.4.1996 Akvan jäsentilaisuus ATK-instituutissa Atk-ammattilaisen tu- levaisuus, alustajana yritysjohtajan konsultti Heikki Ahlstedt

- 8.5.1996 Akvan ja ITUn yhteistilaisuus ravintola Servietissä teemana Yrityksen edustajana Euroopassa ja maailmalla
- 12.9.1996 Akva-kerho, oman työn organisointi
- 14.9.1996 Akvan ja ITU-kerhon yhteinen retki Rönnevikin viinitilalle, jossa tutustutaan atk:n käyttöön laaduntarkkailussa
- 26.9.1996 Akvan ja toimistoautomaatiokerhon yhteistilaisuus ATK-ins-tituutissa, luennoijina projektipäällikkö Antti Koivula Teknillisen kor-keakoulun työpsykologian laboratorion ja Toimitusjohtaja Rauno Asi-kainen Yritystaito Oy:stä
- 17.–19.10.1996 Akvaristeily Tukholmaan, teemana datawarehouse, neu-roverkkoteknologia, elektroninen kaupankäynti ja työasemakoulutus-putki
- 2.10.1996 Akvan ja ITUn yhteistilaisuus ravintola Servietissä aiheena Piilevät kyvyt esiin – luovuus meissä itsessämme, luennoijana Riitta Tanninen
- 27.2.1997 Akvan jäsentilaisuus uuden teknologian mahdollisuuksista ai-kuiskoulutuksessa YLE:llä Itä-Pasilassa
- 8.4.1997 Akvan ja Hypermediakerhon jäsentilaisuus Tulevaisuus tieto-verkoissa Markkinointi-instituutissa, luennoijina Tom Leskinen Nokia Mobile Phones(Langaton multimedia) ja Timo Annala ICL Data (Intra-netin ja extranetin mahdollisuudet)
- 28.5.1997 Akvan jäsentilaisuus kehitystarveanalyysistä, luennoijana Heljä Hätönen Educa-instituutista
- 18.–20.9.1997 Akva Kolgassa, luennoijina Kari Kaipainen (kouluttajat etiikka), Eija Kalliala (monimuoto-opetus tietoverkoissa) Heliasta, Anne VILLEMS (tietotekniikan kehitys Virossa) Tarton yliopistosta ja Jukka Heikkilä (koulutus R73-käyttöönoton yhteydessä) Valiolta. Lisäksi vie-railimme Viron parlamentissa sekä Suomen Viron-instituutissa, jossa Maimu Berg kertoi meille Viron kulttuurista ja historiasta.
- 29.10.1997 CyberSkills eli OppiNet, Erkki Rajulin, ICL
- 10.12.1997 Akvan vuosikokous Eläke-Varmassa, jonka yhteydessä Tuire Kajasvirta Siemensiltä alusti aiheesta Kokemuksia etätyöstä ja Taina Huovila Eläke-Varmasta alusti aiheesta Tietoturvallisuus etä-työssä
- 5.3.1998 Akvan vierailu IBM:llä aiheena Lotus Learning Space moni-muoto-opiskelun välineenä
- 11.5.1998 Akvan jäsentilaisuus Heliassa. Kokemuksia Lotus Learning Space -oppimisympäristön käytöstä, Jari Uimonen, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- 20.–22.8.1998 Akvan risteilyseminaari Tukholmaan: Ihminen tietoyh-teiskunnassa, alustajina Yrjö Benson, Kai Hakkarainen, Timo Kuronen, Curt von Essen, Reijo Mäihäniemi

- 1998 Käyttäjän osaamisen kehittäminen TRIM-kartoitusmenetelmällä
- 1.12.1998 Akvan vuosikokouksen yhteydessä Matti Pulkkinen (VM) esitys Sähköinen asiointi arkipäivään, ravintola Servietti
- 10.12.1998 Akvan ja Hypermediakerhon tilaisuus Tietoverkot joulutun- nelmissa, aiheina etätyö, intranet, internet, kansainvälisyys, globaalit yritysverkot, VPN
- 25.1.1999 Rakenteiset asiakirjat eduskunnassa
- 24.5.1999 Akvan tutustuminen Soneran medialaboratorioon Tampe- reella
- 1999 Sähköinen arkistointi Eduskuntatalon lisärakennuksessa, luennoi- sijoina Kansallisarkiston tietotekniikkayksikön johtaja Markku Mäen- pää ja Instru Datan edustaja
- 31.8.1999 seminaarisarja e-Kirjoittaminen, osa 1
- 10. – 12.9.1999 Akva Kolgassa. Matka sujui Wasa Queen -laivalla Tal- linnaan. Seminaarissa oli runsaasti luentoja:
 - Merja Savonius, Tieto Innovation, Miten tietotekniikan kannetta- vuus vaikuttaa yrityksen tietojärjestelmiin.
 - Juhani Jääskeläinen, Tekniikan liitto: Miten ajan saa riittämään?
 - Jarkko Aura, Nokia: Nokia&WAP ”päivän polttava aihe”.
 - Tapio Aalto, Kemira: Järjestelmänhallintaprojekti KEEL
 - Olli Airio, Instru Data, Miten massamuistiverkot auttavat hallit- semaan tietomäärän räjähdysmäistä kasvua?
 - Antti Homroos, CA,Uni.-Center järjestelmähallinta
 - Curt von Essen, Connectus Oy, Tietoverkkojen kehityksen ha- vaintoesitys
 - Iltaohjelmassa tutustuminen Lahemaan kansallispuistoon sekä Kolgan ja Palmsenin herraskartanoihin.
- 21.9.1999 seminaarisarja e-Kirjoittaminen, osa 2
- 5.10.1999 seminaarisarja e-Kirjoittaminen, osa 3
- 26.10.1999 Akva järjestää Y2K-seminaarin koko Hetkyn jäsenistölle, käytännön neuvot vuoden 2000 vaatimista toimenpiteistä, mukana pari- kymmentä yritystä
- Vuosikokous 14.12.99
- 1.3.2000 Yritysvierailu F-Secure Oyj:hin
- 08.03.2000 Yritysvierailu Sanomataloon
- 11.05.2000 Ulkoilupäivä Viikissä
- 14.–16.9.2000 Akvan syysseminaari Tukholmassa. Vierailimme Ruot- sin parlamentissa. Teemana oli ”Yhteiskunnan arvot”.
- 17.11.2000 Akvan 20-vuotisjuhlat LordHotelissa, juhlapuhujina Lauri Fontell ATK-instituutista ja Jouko Ruissalo Tietotekniikan liitosta
- 14.12.2000 Päätäjäiset ja vuosikokous

- 27.3.2001 Minne menet e-bisnes? Yritysvierailu Novo Extend
Johtava konsultti Jouni Räkää luennoi: miksi verkkokauppa tökkii?
Rinnastuvatko internetillä vain pörssikeinottelijat, yhteyden myyjät ja tietotekniikkatalot?
Millaiset palvelut menestyvät verkossa?
- 29.3.2001 Sääntömääräinen vuosikokous, Hetkyn toimisto
- 20.4.2001 Matka ITK-konferenssiin
- 21.–23.9.2001 Akvan syysseminaari Prahassa. Vierailimme parlamentissa
- 23.10.2001 CRM-ilta Vineyardilla – visioista käytännön asiakkuuden hallintaan
- 29.11.2001 Akvan vuosikokous Eduskunnassa
- 25.03.2002 Asiakastiedon laatu edellytyksenä onnistuneelle CRM-hankkeelle.
- AEL:n Data Warehouse Professional-koulutusohjelmasta vastaava tuotepäällikkö Johanna Salmi.
- 13.05.2002 Yksityisyyden suoja ja yrityksen tietotekniikka
- 20.–24.9.2002 Akvan syysseminaari Verkko-opettaminen ja -oppiminen
Budapestissa, luennoijina Eija Kalliala, Juha Lamminkari ja Tarmo Toikkanen. Lisäksi vierailimme Unkarin parlamentissa.
- 28.11.2002 Yritysvierailu Soneralle
- 02.04.2003 Kaikki on kiinni osaamisesta
- 13.05.2003 Osaamisen johtaminen Tapiolassa
- 14.–16.09.2003 Akva syysseminaari Riiassa, luennoijana Irmeli Puurtinen
- 03.02.2004 Kansallismuseo – muuttuva ihminen
- 30.03.2004 Espoon tuomiokirkko – esi-isiemme voimanlähde
- 27.04.2004 Postimuseo – viestimet kautta aikojen
- 01.06.2004 Teatteri Jurkka – Mobile Horror
- 31.08.2004 Verkkokirjoittamisen sarjan 1. osa
- 14.09.2004 Sama sisältö useaan ulkoasuun ja julkaisukanavaan (2. osa)
- 18.–20.9.2004 Pietarin seminaari, luennoijina Erkki Rajala, Aila Koskinen ja Paula Miinalainen
- 10.11.2004 Eduskuntavierailu
- 15.11.2004 Vuosikokous ja esitelmä
- 16.02.2005 Toimiiko viestisi verkossa – Internetin käytettävyyden kulmakivet
- 06.04.2005 Valokuva – katsomisen ja näkemisen taito

- 14.–16.10.2005 Syysseminaari Pärnussa, luennoijina psykologi Tuija Matikka, KTM Liisa Torkkeli, Merja Korpela TietoEnatorilta, Paula Männistö TietoEnatorin TKP-Tiedosta, insinööri Tuire Kajasvirta, toimitusjohtaja Harry Piela ja toimitusjohtaja Paula Miinalainen
- 29.11.2005 Tietokone – muusikon renki vai isäntä
- 07.12.2005 Syyskauden päättäjäiset ja pikkujoulut
- 15.12.2005 Vuosikokous ja esitelmä
- 21.–23.4.2006 Akvan ja IT-kouluttajat ry:n Oppia ikä kaikki -seminaari Virossa Kolgan kartanossa
- 17.05.2006 Teatteri-ilta
- 21.09.2006 Puhujavieraana kansanedustaja Jyrki Kasvi
- 27.11.2006 Unicode tulee, oletko valmis + Akvan vuosikokous
- 24.01.2007 Yritysvierailu Itellaan
- 21.05.2007 Teatteri-ilta Valta
- 24.10.2007 Akvan seminaari Ubiikki – arkipäivän tietotekniikkaa Helsingin yliopiston salissa AUD VII, jonka jälkeen päivällinen ja akvallinen Katajanokan Kasinolla, luennoijina Patrik Floréen, HIIT, Teppo Turkki IADE, Esko Kurvinen HIIT, Markku Helin ja Juha Korsimaa, Fujitsu
- 10.03.2008 Afrikan – Borneon – Intian kulttuuria ja it-kuulumisia (yhteistilaisuus Global Clubin kanssa)
- 13.03.2008 Koulu-koti -ilta
- 10.04.2008 Ilmastoilta Eduskuntatalolla, jossa esiteltiin mm. ympäristöjärjestelmä, jonka tavoitteena on energiaa ja materiaalia säästävä työskentely
- 27.05.2000 Akvan teatteri-ilta: Vaarallisia suhteita Kansallisteatterissa + ohjaajan haastattelu
- 27.8.2008 Akva Sulakkeella, alustajana IRC-Gallerian vetäjä Ville Mäjnen
- 10.–12.10.2008 Akvan syysseminaari Tukholmaan, Ketterät menetelmät ja kokemukset
- 13.11.2008 Akvan vuosikokous
- 12.02.2009 Älypuhelimet; yhteisseminaari Tietoliikennefoorumin kanssa
- 23.03.2009 Ketterät menetelmät Remix
- 21.04.2009 Tietotekniikan hyödyllistämisen oikeudelliset haasteet
- 14.05.2009 Musikaali Spring Awakening
- 17.09.2009 Älypuhelimet yrityskäytössä
- 25.8.2009 FC Sovelto. Informaatio ratkaisee pelin. SharePoint
- 30.9.–2.10.2009 Akvan syysseminaari Tukholmaan, Auttaako agile, tuottaako testaus, säästääkö scrum?

- 6.11.2009 Akvan 30-vuotisjuhla ravintola Linnassa
- 25.11.2009 Akvan vuosikokouksen Huitaleella yhteydessä luento aiheesta ketteryyttä teoriasta käytäntöön
- 15.2.2010 Akvan ja Global Clubin jäsentilaisuus, jossa Ilkka Salomaa Tiedosta luennoi aiheesta yhdistetyt viestintä ja ryhmätyöpalvelut
- 7.4.2010 Internet hyötykäyttöön
- 6.9.2010 Sähköinen työpöytä
- 29.9.–1.10.2010 Akvan laivaseminaarin Ketteryys ja pilvipalvelut Viking Linella, juontajana Jari Petersen-Jessen, alustajina toiminnanjohtaja Robert Serén Tietotekniikan liitosta, Arto Saario Ixonokselta, Pia Ek Asianajotoimisto Hannes Snellmanista, Antti Vähä-Sipilä Nokialta, Perttu Tolvanen Sinisestä meteoriitista, Petri Heiramo Agilecraftista, Kai Linnervuo Signomilta, Kari Terho Elisalta, Janne JärvinenF-Securen ja Tivitin tutkimushankkeesta, Paula Männistö Qentineliltä, Pipsa Ylä-Mononen Itellasta, Maaret Pyhäjärvi Ilmarisesta, Katriina Joki Tiedosta, Marko Taipale Huitaleesta ja Ralf Sontag Huoltovarmuuskeskuksesta
- 25.1.2011 Akvan jäsentilaisuus Parhaita käytäntöjä projektinhallintaan, PRINCE2:n käyttö projektinhallinnassa kouluttajana Tarja Isosaari Warkaru Oy
- 15.2.2011 Akvan jäsentilaisuus Älypuhelimet – mistä kaikki alkoi? Vierailu Elisan puhelinmuseoon
- 5.4.2011 Akvan teatteri-ilta, Enron Helsingin kaupunginteatterissa
- 24.5.2011 Akvan vierailu- ja valokuvausretki Kuivasaaren linnakkeelle
- 21.9.2011 Yhdessä onnistumisen neurotiede
- 12.–14.10.2011 Akvan risteily sähköisen työpöydän ja älykkään tiedonhaun merkeissä, puheenvuorot Reino Myllymäki CxO Mentor Oy, Olli Mustajärvi Eduskunnan kanslia, Asianajotoimisto Pia Ek Hannes Snellman, Jari Kaponen IBM, Olavi Köngäs Netum, Ilkka Harjula ja Marko Saarinen Solita, Carita Wuorsalo STM, Aki Antman, Sulava, Ville Nahkuri Tieto.
- 16.11.2011 Akvan vuosikokous, jonka yhteydessä Johanna Janhonen kertoi Facebookin monipuolisuudesta organisaatioille ja yhteisöille.
- 25.1.2012 Katri-Helena-musikaali
- 26.3.2012 Akvan tilaisuus Haaga-Heliassa, Eija Kalliala luennoi aiheesta: Loin Twitter-tunnuksen, mitä teen sillä?
- 10.5.2012 AKVA- ja ITU-verkoston yhteistilaisuus
- 21.5.2012 Valokuvaus- ja kuvankäsittely-retki Seurasaareen
- 28.5.2012 3D-tulostus, Risto Linturi, Sovelto Oyj:ssä
- 26.–28.9.2012 Akvan laivaseminaari Virtualisointia ja pilveä – minne olemme menossa?
- 6.2.2013 AKVA-teatteri-ilta: Patriarkka

- 12.8.2013 Hetky-golf Pickala, Seaside
- 2.10.2013 Minikopterikuvaus, Suomen Ilmailumuseo.
- 4.12.2013 Akvan vuosikokous ja esitys Internet – Nykyajan silkkitie
- 12.2.2014 Valtion IT-palvelukeskuksesta Valtoriin – Valtiohallinnon tietotekniikan uudet tuulet
- 18.3.2014 Akvan vierailu Fujitsun logistiikkakeskukseen
- 24.3.2014 Akvan teatteri-ilta Luolasto
- 11.8.2014 Hetky-golf Pickalassa
- 27.10.2014 Akvan teatteri-ilta: Europaeus
- 4.11.2014 Etätyö vai läsnätyö – Työnteon uudet mallit
- Maaliskuu 2015 Akvan tilaisuus videoeditointia oppimaan
- 7.4.2015 Akvan jäsentilaisuus Avoimen sekä organisaation sisäisen datan käsittely Excelin Power-työkaluilla
- 28.4.2015 Akvan vierailu Yleisradiossa
- 6.5.2015 Mamma mia -musikaali
- 19.5.2015 Akvan kevätretki Vallisaareen
- 10.8.2015 Hetky-golf Pickala, Seaside
- 16.–18.9.2015 Akvan, Sytykkeen ja TIVIAN laivaseminaari Teollinen internet (IoT)
- 2.12.2015 Akvan vuosikokouksen yhteydessä Aki Antman Sulava Oy:stä kertoi, miten pilvipalvelut ovat muuttaneet tietotyötä ja miksi
- 9.2.2016 Akvan vierailu Reizin kotimuseossa
- 10.3.2016 Akvan retki e-Estonian Showroomiin Tallinnaan. Matkalla VM:n edustaja piti luennon siitä, missä Suomessa mennään vastaavissa asioissa
- 11.5.2016 Akvan teatteri-ilta Mahdolliset maailmat Kansallisteatterissa. Ennen esitystä Katriina Pyrrö kertoi akvalaisille elävästi tarinoita Kansallisteatterista ja sen historiasta sekä toi näytelmän kirjoittajan ja ohjaajan Paavo Westerbergin terveiset
- 14.6.2016 Akvan taidekierros Kansallisteatterissa
- 8.8.2016 MiitIT-golf Pickala Park
- 15.12.2016 Akvan vuosikokous Suomalaisella Klubilla
- 20.1.2017 Akvan teatteri-ilta Red Nose Companyn Punainen viiva, josta ohjaaja Otso Kautto kertoi akvalaisille ennen esitystä
- 21.11.2018 Akvan jäsentilaisuus Suomalaisella Klubilla, jossa Juha-Pekka Leskinen esitteli Netum Oy:ta
- 6.11.2019 Akvan 40-vuotisjuhla Bottalla. Tulevaisuuteen luotaavan juhlapuheen piti TIVIAN toimitusjohtaja Jussi Nissilä ja musiikista vastasi Ogeli Big Band.
- 12.8.2020 TIVIA Uusimaa ry:n golfkilpailu, Kurk-golf, Lake-Valley

Kuvaluettelo

Kuva 1 Akvalaisten jäsenlehtiä -80 ja 90 lukujen vaihteesta.	11
Kuva 2 Akvan syysseminaari vuonna 2001 suuntautui Prahaan. Kuvassa ryhmä kävelyllä, edessä Irmeli Puurtinen ja Tuula Wekara.	12
Kuva 3 m/s Viking Mariellan nouseva auditorio sopi seminaareillemme erinomaisesti.....	13
Kuva 4 Helsingin tietojenkäsittely-yhdistyksen jäsenlehti kevät 1982... 18	
Kuva 5 Itseohjautuvat opetusmenetelmät.....	18
Kuva 6 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. Keskustelemassa vasemmalta atkinslaiset Markku Pispä, Anne Valsta ja vastapäätä Terttu Pulkkinen. 21	
Kuva 7 Akvalaiset luennolla Kolgan seminaarimatalla 1999. Edessä Tuire Kajasvirta.	23
Kuva 8 Printterin tulostetta ihmettelevät isäntäväen edustajan kanssa Pirjo Laine, Veli-Pekka Lifländer, Jukka Rantanen ja Erkki Rajala. (1985)	28
Kuva 9 Akavalaiset tekivät opintomatkan Japaniin marraskuussa 1985. Kuvassa japaninkielinen opaste ja Kelan Pirjo Laine.....	30
Kuva 10 Akva-lehti ilmestyi vielä 90-luvun puoleenväliin saakka.	32
Kuva 11 Etätyötä voi tehdä kauniissa maisemissa ja luonnonrauhassa. 36	
Kuva 12 Laivaseminaarissa Tukholmaan syksyllä 1991 oli NLP-harjoitus siitä, mitä silmänliikkeet kertovat henkilön ajatuksista. Vetäjänä oli NLP-Master Practitioner Paula Miinalainen.....	38
Kuva 13 Akvan kansainvälinen työryhmä vieraili ja myös luennoi Tallinnan teknillisessä yliopistossa. ATK-tarvikkeita tuliaisiksi lahjoittivat mm. Siemens Osakeyhtiö ja Kansallis-Osake-Pankki. Kuvassa keskellä yliopiston dosentti Toomas Ordlik rinnallaan Pertti Kemppainen ja Tuire Kajasvirta Siemensiltä. (1990).....	46
Kuva 14 AKVAN kansainvälisyysryhmä vieraili Tarton Yliopistossa toukokuussa 1992. Kuvassa vasemmalla Tarton Yliopiston tietotekniikan lehtori Anne Villems, sitten akvalaiset Irmeli Puurtinen Pohjola Yhtiöt, Pirkko Friman Helsingin kaupungin sosiaalivirasto, Tuire Kajasvirta Siemens Osakeyhtiö, Paula Miinalainen PM-Data Oy ja Kari Kaipainen ICL-Data.....	47

Kuva 15 Aamiainen Kolgassa 1997. Vasemmalta Taina ja Matti Huovila, Katrin ja Toomas Ordlik sekä Anne Villems.....	50
Kuva 16 Suomen Viron-instituutissa kirjailija Maimu Berg ja Kari Kaipainen. (1997)	51
Kuva 17 Budapestissä Unkarin parlamentin istuntosali.	52
Kuva 18 Anne Villems luennoi kristallikruunujen alla. (1997)	53
Kuva 19 Aamu Kolgan kartanolla (1997).....	54
Kuva 20 Riian syysseminaarissa vuonna 2003 Akvan ryhmä kävelyllä..	56
Kuva 21 Eija Kalliala esittää itämaista tanssia 20-vuotisjuhlassa.....	57
Kuva 22 Lauri Fontell ja Irmeli Puurtinen Akvan 20-vuotiskavalkaadissa	58
Kuva 23 Akvan 20-vuotiskavalkadissa oikealta Lauri Fontell, Irmeli Puurtinen, Pepe Järvenpää, Eva Lehikoinen, Matti Vauhkonen, Mirja Reijonen, Terttu Pulkkinen, Heikki Rainio.....	59
Kuva 24 Luennolla Budapestissa syksyllä 2002. Kuvassa oikealta Paula Miinalainen, Taina Huovila, Merja Korpela, Matti Luomala, pöydän päässä Tarmo Toikkanen, Selin Minna Forsman, Viljo Martikainen ja Tuire Kajasvirta.	64
Kuva 25 Budapestissa Akvan ryhmä rappusilla.	65
Kuva 26 Koulutusyhtiö IQ-Softin demo Budapestissä syksyllä 2002. Demoa seuraavat vasemmalta Matti Luomala, Irmeli Puurtinen, Tarmo Toikkanen, Minna Forsman.....	65
Kuva 27 Seminaarin luentotauolla Budapestissa syksyllä 2002.Vasemmalta Taina Huovila Eläke-Varmasta, tri Viljo Martikainen sekä Eija Kalliala Heliasta. Viljo Martikainen avasi meille seminaaripuheenvuorossaan aivojen saloja käsitteiden näkökulmasta. Eija Kallialan anti oli vahva tietopaketti verkko-opettamisesta, josta hän oli juuri julkaissut tietokirjan.	66
Kuva 28 Syysseminaaari Silja Operalla vuonna 2004 suuntautui Pietariin. Ryhmätyön teemana on onnistunut projekti. Kuvassa vasemmalta Kristiina Sarin, Voitto Vasara, Leena Suominen ja Merja Korpela.	67
Kuva 29 Ryhmätöitä Silja Operalla matkalla Pietariin syksyllä 2004. Kuvassa istumassa Paula Miinalainen, seisomassa vihreässä puserossa Lea Virtanen ja punaisessa Aila Koskinen.....	69

Kuva 30 Huhtikuussa 2006 seminaarimatka suuntautui Kolgaan. Kuvassa ryhmä akvalaisia kävelyllä. Vasemmalla Johanna Toikkanen, edessä sinisessä takissa Eija Kalliala, oikealla puolellaan Irmeli Puurtinen ja vasemmalla puolella Tallinnan yliopiston tutkija Mart Laanpere.....	72
Kuva 31 Ryhmätöissä Kolgassa keväällä 2006. Kuvassa pöydänpäässä Tarmo Toikkanen vauhdikkaana takanaan Eija Kalliala. Pöydän takana Mirja Reijonen, Johanna Toikkanen ja Irmeli Puurtinen.	72
Kuva 32 Tukholman risteilyllä syksyllä 2009 luentosali oli täynnä, yhteensä seminaarissa mukana oli 83 henkilöä, joista yksi oli vauva.....	74
Kuva 33 Vierailulla Unkarin parlamentissa.	78
Kuva 34 Akva-verkoston Tukholman risteilyllä 26–28.9.2012 verkostoiduttiin. Kuvassa vaihtavat ajatuksia luentotauolla Petri Aaltonen (Kuntien Tiera Oy), Robert Seren (Tietotekniikan liitto), Aimo Maanavilja (Elisa) ja Juha-Pekka Leskinen (Eduskunta).....	86
Kuva 35 Akvan 40-vuotisjuhla. Akvan johtoryhmän puheenjohtaja Jari Petersen-Jessen juontaa juhlaa.	88
Kuva 36 Akvan 40-vuotisjuhla. Ogeli Big Band vastasi juhlan musiikista solistina Harriet Honkaniemi. Hänen takanaan oikealla soittaa Akvan aktiivi Janne Pinomaa.....	89
Kuva 37 Akvan 40-vuotisjuhla. Juhlan jatkoilla Manalassa. Kuvassa vasemmalta Lauri Hirvonen, Paula Miinalainen, Terttu Pulkkinen, Markku Pispä ja Anneli Hänninen.	90
Kuva 38 Maaliskuussa vuonna 2016 tutustumismatka Viron tietotekniikkaratkaisuihin ja Tallinnan e-Estonia Showroomiin. Kuva presidentti Kekkosen muistolaatan alla.	91
Kuva 39 Afrikkalaisia rytmejä meille esitti nuori mies, jonka nimeä ei valitettavasti ole tallentunut tietoihini.....	92
Kuva 40 Raimo Leivo ja Lauri Hirvonen kuuntelevat Ove Enqvistin Vallisaarenretken alustusta.....	93
Kuva 41 Tuomas Pietinen esittelee kuvauskoptereitaan.....	94
Kuva 42 Oli siellä kuvauskoptereita isompia ja nopeampiakin lentovälineitä, kuten käytöstä poistettu Mig 21Bis -hävittäjä Suomen Ilmailumuseon pihalla.	95
Kuva 43 Ensimmäisen Hetky-golfin osallistujat ryhmäkuvassa.	95

Kuva 44 Helene Schjerfbeckin maalaus Sitruunoita visakoivukulhossa on Reitzin kotimuseon uusin arvotaulu.	96
Kuva 45 Taivaankappaleiden paikat osoittava mekaaninen pöytäkelloihme	96
Kuva 46 Katriina Pyrrö kertoo, miten Kansallisteatterin avajaiset oli sovitettu Elias Lönnrotin satavuotispäiviin.	97
Kuva 47 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. Tivia Uusimaa ry:n hallituksen puheenjohtajan Merja Mattssonin onnittelupuhe.....	99
Kuva 48 Akvan 40-vuotisjuhla 6.11.2019. TIVIAN toimitusjohtaja Jussi Nissilä pitämässä juhlapuhetta.	103

Miten tietotekniikan opetus Suomessa lähti liikkeelle? Mikä on Akva?

Akva syntyi ATK-koulutuksesta vastaavien kerhona, jossa perehdyttiin tietokoneavusteiseen opetukseen meillä ja maailmalla, työskenneltiin pienryhmissä, toimitettiin jäsenlehteä sekä järjestettiin seminaareja ja laivaseminaareja ajankohtaisista aiheista. Moni on saanut Akvasta uralleen sytykettä, tarvitsemaansa uutta tietoa ja toimivia verkostoja, vuosia kestäviä ystävyysuhteita.

Kirjassa akvalaiset muistelevat Akva-kerhon, nykyisen Akva-verkoston, toimintaa ja tapahtumia, kertovat, mitä Akva ja akvalaisuus on heille itselleen merkinnyt. Kirjan liitteessä on luettelo Akvan järjestämisistä tapahtumista neljältä vuosikymmeneltä. Niistä saa hyvän kuvan alan kehityksestä: Mitkä aiheet kulloinkin ovat olleet pinnalla?

ISBN 978-952-94-4027-6 (nid.)
ISBN 978-952-94-4028-3 (PDF)

AKVA 40 vuotta © Eija Kalliala - Paula Miinalainen - Jari Petersen-Jessen